

Nr. 3 - 2022

Kraft og energi

Fiskeri

Oppdrett

Nordnorsk Rapport spør:

Har norske politikere gitt fra seg styringen i kraftpolitikken? Stortingrepresentant for Rødt, Geir Jørgensen på Nordlandsbenken er ikke i tvil.

Side 6

Salten Kraftsamband: Sjefen for de gode tider

Adm. dir. Liina Veerme leder en bedrift med en lønnsomhet alle vil misunne.

Side 12 - 13

Økokrim mener det jukes for milliarder:

Kriminaliseres hele fiskerinæringen?

Side 28 - 29

Hi-tec i Grovfjord: Utvikler verdensledende teknologi

Det være seg fartøy innen oppdrett, offshorevind og autonome fartøy. Markeds koordinatør hos GMV, Eline Meek, sier de kunne bygget mange flere fartøyer enn de i dag har kapasitet til.

Side 36 - 37

Kraftselskapene i nord med kraftig omsetningsvekst

De 8 største kraftselskapene i Nord-Norge hadde i 2021 en samlet omsetning på i overkant av 10 milliarder kroner mot 7,7 året før – en omsetningsvekst på nesten 40 prosent. For samtlige selskaper er det kraftproduksjon og økte kraftpriser som bidrar sterkest til veksten.

Administrerende direktør Semming Semmingsen regner med at det nordnorske kraftoverskuddet forsvinner i løpet av få år og ønsker å øke kraftproduksjonen fremover.

Les mer på side 10 og 11

200 nye arbeidsplasser og store ringvirkninger i Senja-regionen:

SalMar har bygd Nord-Norges største og mest moderne lakseslakteri på Grasmyr. I løpet av sommeren blir det full produksjon på milliard-anlegget.

Side 46 - 53

LOGOPRINT
på fiskekasser
LIVE DEMO
på NorFishing
STAND A2-002

A. C. T. ACT Logimark AS®

www.act-gruppen.com
63 94 61 00

SCAN QR FOR Å BE OM MESSEBILLETT!

Hovedkontor: ACT Logimark AS, Industrivegen 9, 2069 Jessheim
Avd. Trondheim: Ingvald Ystgaardsvei 15, 7047 Trondheim

ACT Logimark – Merking, sporing og kontroll satt i system!

Alle vil ha strøm men ingen vil se den

■ Skal naturvern være det eneste premisset i diskusjonen om fremtidens energikilder? Da kan vi nok vinke farvel til elektrifiseringen av det norske samfunnet.

■ I denne utgaven av Nordnorsk Rapport beskriver vi konflikten mellom reindriftsinteresser og utbygging av sentralnettet i Øst-Finnmark. I mer enn 20 år har Varanger Kraft jobbet med å bedre forsyningssikkerheten i denne delen av fylket, men nå har Sametinget sagt nei til planene. Etter en dom i Høyesterett i 2021 står reindriftsamen sterkt juridisk i slike tilfeller.

■ Inngrep i naturen og trusler

mot tradisjonelle næringer er ikke bagateller. Det er ikke noe pussig i at fiskerinæringen er på vakt når det skal deles ut konsesjoner for havvind. Tvert imot. Det er heller ikke rart at ingen vil ha vindmøller som nærmeste nabo, eller at synet av kraftledninger og store master får det til å gå kaldt nedover ryggen på de som er glad i norsk urørt natur.

■ Utbyggingen av norsk vannkraft har nesten stoppet opp, og mange vassdrag er fredet. Protestene mot Alta-utbyggingen satte på mange måter standarden for motstand mot slike prosjekter, det er ingen grunn til å tro at det ville blitt mindre støy

om noen foreslo store vannkraftprosjekter i dag. Til tross for at Senterpartiet og Arbeiderpartiet åpner for å vurdere vernede vassdrag på nytt.

■ Dette blir ekstra utfordrende når Statkraft anslår at Norge, som alltid har hatt overskudd av kraft, i løpet av 5 år kan ha skuslet dette bort.

■ Samtidig øker vårt behov for strøm. Det øker enormt. NVE sine prognoser viser at vi i 2040 vil forbruke 174 TWh. I 2021 brukte vi 138. NVE legger likevel opp til at produksjonen vil øke fra 159 TWh i 2021 til 186 i 2040. Det er ingen grunn til å tvile på tallene. Fremtiden krever en gigantisk elektrifisering for

å berge kloden. Det store spørsmålet er hvor økt produksjon av ny energi skal komme fra. Spesielt hvis kraftproduksjon skal være usynlig og ikke medføre inngrep i natur.

■ Denne debatten vil sette store krav til våre politikere. Løsningene på disse store spørsmålene ligger neppe i nisjepartier som MDG eller Rødt, som av og til argumenterer som om de lever i en alternativ virkelighet. Som vanlig vil det være styringspartiene Høyre og Arbeiderpartiet som må tenke helhetlig, se de store linjene – og meisle ut fremtidens energipolitikk. Det er i sentrum av norsk politikk de

vanskelige og nødvendige kompromissene ligger, og vi forventer at spesielt disse to partiene tar sitt ansvar.

■ Morgendagens energiutfordringer krever kompetente politikere som tør å stå i stormen, og de må også være i stand til å ta upopulære beslutninger. Det er etter vår oppfatning vanskelig å se for seg løsninger på fremtidens energibehov der vern av natur er det eneste eller viktigste premiss. Selv naturvernere ønsker å ta seg en varm dusj.

Innhold

Nr. 3 - 2022

Medvind tross motgang	3	Hvor er bevisene, Økokrim?	29
Personlige egenskaper er like viktig som kompetanse	5	Norsk prispolitikk svekker pelagisk industri	30
Kraft og energi		Løft for sild etter korona	31
Norske politikere har gitt fra seg styringen i kraftpolitikken	6	Magerøya populær blant turistfiskere	32
Stort potensiale for små kraftverk	7	Sikret seg nytt anlegg tidligere i år: Nå har Lyder pusset opp og er snart klar for full drift	34
Jo, det finnes faktisk noen gode klimanyheter....	8	Spyttet inn 15 millioner i egenkapital: – Det har vært en våt drøm	35
Kraftselskapene i nord: Kraftig omsetningsvekst	10	Hi-Tec i Grovfjord: Stor dreining til hybrid og el	36
Salten Kraftsamband: Sjef for de gode tider	12	Oppdrett	
Varanger Kraft på grensen til det umulige:		Hi-Tec i oppdrettsnæringen: Kartlegger lus med kunstig intelligens	38
- Samarbeider ennå med Russland	14	Videreutvikler laserskytingen av lus	39
Kraftbransjen i nord: Store endringer	16	Nye rekorder for norsk sjømat	41
Utbygging av sentralnettet: Lotteri med milliarder i spill	18	Grieg Seafood vil vokse i Nordkapp	42
Om Sentralnettet	19	Våger og vinner	44
- Problemet med kjernekraft er at vi ikke har det	20	Fokuserer på førstehjelp	45
Ny modell for nettleie	21	Prosjekt	
Flau bris i nordnorsk havvind	22	Innovanor: SalMars milliardssatsing på Senja: InnovaNor klar til å gi gass	46
Nord-Norge har gode forutsetninger	23	Når temperaturene teller	48
Åpner for mer vindkraft på land		- Læreriikt prosjekt	50
Motstanden økte i takt med utbyggingen	24	Bewi: Tett naboskap gir effektivitet og miljøgevinst	51
Fem år med forurenset drikkevann		Bewi	52
Ingen vindkraftutbygging i Salten	25	Innovasjon	
Fiskeri		Tildelingene fra Innovasjon Norge siste periode	54
Kriminalitet eller kriminalisering?	28		

NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES
NÆRINGS-
LIVSAVIS

ISSN 2535-793X

UTGIVER REDAKSJON

Utgiver
Nordnorsk Rapport AS

Ansvarlig redaktør
Dag Danielsen

Tlf. 48 42 94 72
dag@nnrapport.no

Journalister
Jonas Ellingsen
Edd Meby
Alf Fagerheim
Knut Ørjasæter
Bjørn Arne Johansen

ANNONSER GRAFISK PRODUKSJON

Markedskonsulent
Mette Bårdsen
Tlf.: 96 70 21 09
mette@nnrapport.no

Layout / produksjon
AADX Reklame
Tlf. 911 69 930
post@aadx.no

Trykk
Polaris Trykk, Harstad

ABONNEMENT ADRESSE

Abonnement
Tlf. 41 49 54 48
abo@nnrapport.no

Årsabonnement
kr 1200,- pr. år

Postadresse
Mikael Olsensveg 52,
9022 Krokeldalen

Forretningsadresse
Styrmannsveien 13,
9014 Tromsø

Hjemmeside
www.nnrapport.no

Vi siterer

"Den som ler, kan ikke ha fått med seg siste nytt."
- Bertolt Brecht, tysk forfatter (1898-1956)

"Å forsona seg med det uperfekte; motvind, flassande husmaling, plattfot, skrantande helse og til slutt døden – det kaller eg livskunst."

- Arne Kverneland, elektroingeniør

"Alle ville ha det godt, hvis ingen andre hadde det bedre."
- Storm P., dansk humorist (1882-1949)

"Det er utrolig hva folk kan betale i avgifter, bare de blir vant til det."

- Ukjent

Psykologistudie

Han Johan sett i baren og tar sæ ei pils.

Så ser han plutselig DEN flotte tøtta som sett lenger bort.

Ætter å ha samla mot i over en time går han bort tel ho...

- Du har kanskje løst å komme bort å sette ilamme mæ å ta en prat?

Ho svare med å røyse sæ... og rope ut i full kraft...

- NEI... Æ VIL ABSOLUTT IKKJE BLI MED DÆ PÅ ROMMET DETT I KVELD!!!

Alle gjæstan... og servitøran... stirra stygt på han Johan.

Han røyse sæ... slukøra smyg han sæ telbakkers tel sin plass... han e både førnærma og overraska. Et par minutt seiner kommer tøtta bort tel han og sir...

- Æ beklage hvest æ gjor dæ flau... men det e sånn at æ studere psykologi... og no e æ med i en studie om korsn folk reagere... når dæm kommer opp i pinlige situasjona.

- DET E DET VÆRSTE Æ HAR HØRT... rope han Johan så høyt at det skrangla i baren...

- TO TUSEN KRONE FØRR EN TIME??!!

Medvind tross motgang

I januar 2020 satte influenceren Sophie Elise (28) et endelig punktum for bloggen på grunn av hets og mobbing. Det påvirker ikke inntektene, som bare fortsetter å øke.

Av - Jonas Ellingsen

Sofie Steen Isachsen er født i Harstad, og tok tidlig tak i mulighetene som ligger i digitale plattformer og sosiale medier. I mange år livnærte hun seg av sin blogg, der hun postet om sin hverdag, sminketips, klær og tilbehør. Hun fikk raskt en stor skare av følgere.

I tillegg til å ta opp samfunns- og miljømessige spørsmål, delte hun også sine løpende oppgraderinger av kropp og utseende, noe som ikke falt i like god jord hos alle. De negative reaksjonene uteble ikke, og konstruktiv kritikk gikk i flere tilfeller over til ren hets. Til slutt ble belastningen større enn gleden ved å blogge, og i starten av 2020 hadde Isachsen fått nok.

- Jævlig tungt

- Det har vært jævlig tungt det siste året. Det vil jeg være ærlig på. Det er ikke holdbart for meg å drive med blogg lengre. Jeg klarer ikke den enorme mengden av kritikk som kommer mot meg her, hver eneste dag. Det er ikke bare konstruktiv kritikk, det er ofte mobbing, slemme ord og personangrep kun for å trykke meg ned å såre meg. Og det funker, skrev hun i sitt siste innlegg, som avsluttet ti år med blogging.

Økonomisk suksess

Det er ingen tvil om at den profilerte og unge forretningskvinnen har medvind i seilene, selv uten inntektene fra blogggingen.

Årsregnskapet til Sofie Elise AS viser at influenceren klarte å øke omsetningen fra 6,9 millioner kroner i 2019 til 8,6 millioner i 2020, der årsresultatet endte på 4,8 millioner. Det ble tatt ut 3,5 millioner i aksjeutbytte og

lederlønn på 717.000 kroner fra selskapet der Isachsen er eneaksjonær, styreleder og daglig leder. Egenkapitalen i selskapet var nærmere fire millioner ved utgangen av 2020, som viser at kjendisen har et godt grep om finansene.

Glöd-produktene

Sophie Elise har gjort seg bemerket i norsk underholdningsbransje, blant annet gjennom «Bloggerne», tre sesonger av «Sophie Elises verden» og ikke minst «Farmen kjendis», der hun kom til finalene og endte på en hederlig sjetteplass.

Sophie Elise er sterkt representert på sosiale medier som Instagram og Facebook. På Facebook brukes stor plass på å profilere Glöd-produktene, som er hennes egen kolleksjon innen hudpleie og selvbruningskremer.

Høy aktivitet

Isachsen har i tillegg hatt sin egen bokklubb Litt Sophie i samarbeid med Petter A. Stordalens Strawberry Publishing. I tillegg har hun hatt to strikkekolleksjoner i samarbeid med Dorthe Skappel gjennom Skappelstrikk; Skappel X Sophie Elise. I tillegg har hun forfattet og gitt ut tre bestselgende bøker, basert på eget liv.

Tross sin unge alder kan den unge damen fra Harstad allerede se tilbake på en karriere som spenner over mange felt: Tv-personlighet, entreprenør, blogger, forfatter, foredragsholder og sanger. Det stopper neppe der.

DRIVER GOD BUTIKK: Sofie Steen Isachsen fra Harstad har mange bein å stå på. Hennes egen produktserie innen hudpleie - Glöd - er et av dem. Selskapet Sophie Elise AS omsatte for 8,6 millioner i 2020. Foto: Sophie Elise på Facebook

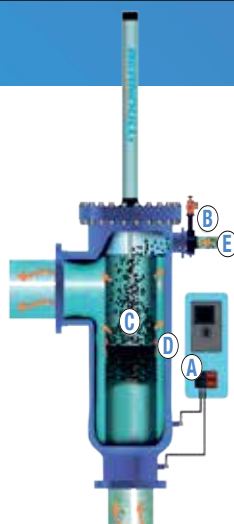
BERNOULLIFILTER

Det originale BernoulliFilter

Et helautomatisk filter for ferskvann, sjøvann og prosessvæsker.

Filtret motvirker effektivt gjentetting og smuss på trykksatte system.

Teknologien i filtret utnytter Bernoullis prinsipp.

- A** Spolsekvensen initieras antingen av en timerinnstilling eller av differentialtrykkvaktet innan någon blockering av filterkorgen orsakar flödesreducering.
- B** Under förspolningen öppnas spolventilen och större partiklar spolras ut.
- C** Under spolsekvensen förs en specialformad disk monterad på en pneumatisk cylinder in i filterkorgen där den skapar ett mellanrum mellan disken och filterkorgen.

- D** Flödes hastigheten ökar lokalt runt disken samtidigt som det statiska trycket minskas i enlighet med Bernoullis princip. Flödesriktningen reverseras och därmed frigörs partiklar som fasnar på filterkorgens yta.
- E** De lösa partiklarna lämnar filteret genom spolutloppet.

Telefon 741 67 390 • www.teknor.no • norway@teknor.no

FRAMTIDEN BESTEMMER

I over 100 år har vannkraften bygget industri og velferd i Norge. Sakte, men sikkert har vi opparbeidet oss verdifull kompetanse, slik at vi i dag er størst i Europa på fornybar energi.

Brusende elver og vannhjul hører fortiden til, tenker du kanskje?

Men fornybar energi har faktisk aldri vært så viktig for fremtiden som nå. I dag står verden ved et veiskille. Valgene vi tar i dag har alt å si for dem som kommer etter oss.

Norge må omstilles – og det er evigvarende energikilder som vann, vind og sol som skal gi kraft til denne omstillingen.

Statkraft har allerede erfaringen som trengs. Derfor kan Norge fortsette å lede an inn i fremtiden, og skape velferd og grønne arbeidsplasser.

Fornybar energi kutter nemlig ikke bare utslipp – det er også den mest lønnsomme løsningen på klimakrisen.

FRAMTIDENBESTEMMER.NO

Personlige egenskaper er like viktig som kompetanse

▶ Hvorfor bruke et komplisert søknadsskjema på nett, hvis du kan få søknadene på e-post?

Det er dyrt å mislykkes med ansettelser. Tenk deg godt om før du starter prosessen.

Arbeidsmarkedet koker. Det er registrert over 30.000 ledige stillinger i Norge i juni 2022, og dette etterfølger 2021 som var et rekordår. Arbeidsledigheten i Norge har ikke vært lavere på 14 år. Ferske tall fra NAV viser en registrert ledighet helt nede på 1,6 prosent. Rekordmange stillinger er ubesatte. Det gjør det enda vanskeligere å rekruttere nye ansatte, men her er noen tips du kan ta med deg i rekrutteringsprosessen:

1. Du er like viktig som kompetansen din

Møter du på jobb selv om du har vondt i ryggen? Tar du i litt ekstra når det trengs? Er du en positiv faktor i arbeidsmiljøet? Dette er gode spørsmål til en arbeidstaker. Driv, utholdenhet, læringsvilje og samarbeidsevne er like viktig som formalkompetanse. Kompetanse vil uansett gå ut på dato, men personligheten har du med deg. Det viktigste er ikke hva du KAN, men hva du kan LÆRE deg.

2. Senk kravene

Når det blir større konkurranse om arbeidstakerne, må noen arbeidsgivere senke kravene. Det gir flere kandidater å velge mellom, og bedriften kan satse hardere på intern kompetanseutvikling. Altså, finn rett person med de rette personlige egenskapene, og tilfør kompetansen underveis. Sluttresultatet kan bli like bra som å ansette den perfekte.

3. Lag karrieremuligheter

Mange arbeidstakere ser på arbeidsgiver som et springbrett for rask videre karriere. For å holde på disse er det viktig å legge til rette for at ansatte kan

Photo by Redd on Unsplash

bygge karriere internt i organisasjonen, ved å bytte til nye stillinger og avdelinger. På den måten kan bedriften beholde flinke folk lengre.

4. Ikke vær redd for forskjeller

Nils Arne Eggen brukte ofte uttrykket «komplementære ferdigheter» når han bygde sine Rosenborglag. Ikke vær redd for å rekruttere de som er annerledes enn de ansatte du allerede har. Å legge til rette for mangfold er viktig for å tiltrekke seg, utvikle og holde på all slags kompetanse. Se aktivt etter forskjellige typer med ulik kompetanse.

5. Gjør en jobbanalyse

Gjør en analyse av hva slags kompetanse og utdanning den nye medarbeider må ha. Det er jo ikke sikkert at den nye skal gjøre akkurat det samme som den tidligere ansatte? Kanskje kan en oppsigelse føre til en smart omfordeling av oppgaver?

6. Lag en nøktern stillingsannonse

Mange krever så mye i stillingsannonser at de skremmer bort gode søkere. Du får ikke ansatt Supermann uansett. Vær realistisk. Beskriv det viktigste med jobben som skal fylles. Resten tar du i intervjuet.

7. Ta godt vare på søkerne dine

Husk at de danner seg et inntrykk av bedriften din etter hvordan de blir møtt, både de du vil ha og de du ikke vil ha. Selv om søker ikke er perfekt for stillingen du utlyser nå, kan den være midt i blinken til å fylle den neste stillingen du utlyser.

8. Gjør det enkelt å søke

Hvorfor bruke et komplisert søknadsskjema på nett, hvis du

kan få søknadene på e-post? Ha alltid e-postadresse i stillingsannonser. Kreves det altfor mye av de personene som skal søke på stillingen, vil du raskt miste noen kandidater.

9. Finn det rette kandidatmarkedet

Arbeidstakere har gjerne ulike plattformer de leter etter stillingsannonser på. Bransjespesifikke rekrutteringsportaler og nisjnettsteder er derfor det stedet du

med størst sannsynlighet vil nå ut til akkurat din søker.

10. Bruk nettverket ditt

Så snart du vet hvilken type kandidater du er på leting etter, bør du bruke nettverket ditt til å spre budskapet. Spør nettverket ditt om de vet om noen som er gode på de tingene du er på jakt etter.

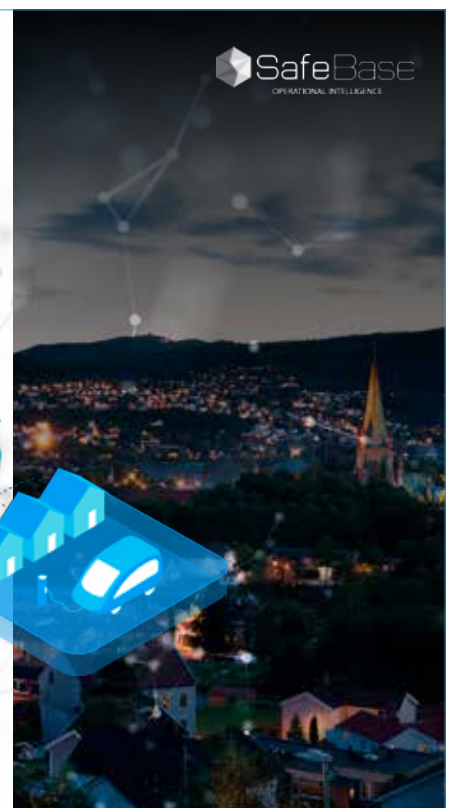

Få maksimalt utbytte av AMS-data

- › Optimalisert jordfeilhåndtering.
- › Full oversikt over FOL-brudd.
- › Strømvbruddsalarming.
- › Balanse og belastning per nettstasjon.

safebase.no

SafeBase
OPERATIONAL INTELLIGENCE

Norske politikere har gitt fra seg styringen i kraftpolitikken

- Vi må endre lovverket, regulere eksporten og gå ut av EUs energipolitikk, mener Geir Jørgensen (Rødt). Foto: Stortinget

Norges vekst til en moderne industri-nasjon er tuftet på naturressurser. Men hvem skal forvalte de?

Av – Edd Meby

I tillegg til vei, vann og avløp er strøm en sentral del av Norges infrastruktur. Vannkraftutbyggingen i Norge medførte store naturinngrep, men den ble også grunnlaget for nasjonsbygging og industriutvikling. Mange levende industrisamfunn ble i stor grad bygd på vannkraften, der kapitalen ofte var utenlandsk. Bedriftene ble ikke lagt til Norge fordi vannkraften var fornybar, men fordi strømmen var billig. Det å bruke den rimelige elektrisiteten til

industriell produksjon ga Norge et fortrinn vi senere har vært opptatt av å ta vare på.

Staten i førersetet

Viktige verdier er knyttet til et sterkt nasjonalt eierskap og politisk kontroll. Statens styring av kraft har vært et premiss for å bygge landet. Stortinget sørget tidlig for at vannkraftverdiene skulle forbli på norske hender, gjennom konsesjonslovene og den såkalte hjemfallsretten som kom i 1909. Arbeidsfordelingen i den norske kraftpolitikken lå lenge fast, men staten har historisk vært både en viktig regulator av og aktør i det norske kraftmarkedet.

Liberaliseringen

Energiloven Stortinget vedtok i 1990 representerte et klart brudd med den tradisjonelle

organiseringen av norsk kraftpolitikk. Bruddet innebar en overgang fra statlig styring til markedsstyring. Noen forklarer dette med fremveksten av økonomene som en stadig mer sentral yrkesgruppe. Med økonomene kom også en ny målsetting for driften av sektoren.

Gradvis vant økonomenes mål om at sektoren skulle drive «samfunnsøkonomisk lønnsomt» frem, og fikk innpass allerede i energimeldingen som regjeringen Borten la frem i 1970.

Senere er Norge, gjennom EØS-avtalen, integrert i EUs indre marked. EU-reguleringer omfatter kraftmarkedet, også direkte ved at Norge er med i EU sitt felles energibyrå, ACER.

Mangler politisk vilje

Den intense ACER-debatten viste at det er sterke motsetninger i norsk politikk. På nordlandsbenken på Stortinget sitter Geir Jørgensen fra Vesterålen for Rødt, og han mener dagens høye priser skyldes ACER og utenlandskablene som binder det norske og det europeiske kraftmarkedet sammen.

- Det viser seg tydelig i de geografiske forskjellene, der de

områdene som er koblet på EU og Storbritannia har den høyeste strømprisen. Men hovedårsaken er manglende politisk vilje til regulering av prisene innenlands.

- Har norske politikere frivillig gitt fra seg styringen av vannkraftsektoren?

- Ja, dessverre. Situasjonen på kraftmarkedet i dag er et resultat av en serie politiske valg, blant annet beslutninga om å godta EUs energimarkedspakke. Dette ble gjort på tross av kraftige advarsler fra industrien og fagbevegelsen. I tillegg var energiloven som kom tidlig på 90-tallet et historisk feilgrep. Over natta ble el-krafta omgjort til en vare som kunne omsettes i markedet på linje med andre varer. Og konsekvensene av denne liberaliseringen ser vi resultatet av i dag.

Kritisk for Nord-Norge

Jørgensen mener politikerne kan ta tilbake styringen hvis de vil.

- Politikerne og fellesskapet må ta tilbake styringa. For den nordnorske eksportretta industrien som ligger langt fra markedene er stabil el-kraft til lav pris det viktigste konkurransefortrinnet vi har. Om dette faller bort, vil vi stå i en situasjon med utflagging og industridød. Mange av de store hjørnesteinsbedriftene i nord har utenlandske eiere, og de kan like godt satse i Polen, i Tyskland eller andre steder om kraftprisene blir de samme her som der.

- Hadde vi hatt lavere priser om vi hadde hatt et annet kraftregime i Norge?

- Ja, helt klart. Den dagen vi slutter å la markedskreftene rå, og tar de nødvendige politiske grep for regulere pris og eksport, vil prisene falle.

Krafttransformatorer
opp til 500 MVA og 420 kV

Skillebrytere
fra 52 kV og opp til 420 kV

Måletransformatorer
- innendørs opp til 72,5 kV
- utendørs opp til 420 kV

Andre produkter:

- Vegg-gjennomføringer
- Stotteisolatorer
- Fordelingstransformatorer
- Reaktorer og spoler

Energia AS
Postboks 265, 3901 Porsgrunn
Tlf: 905 59 152 / 940 08 537

firmapost@energia.no

www.energia.no

Nettskog as utvikler og leverer tjenester for optimal skogrydding i infranettet som gir kundene økt sikkerhet og lavere kostnader. Selskapet har kontorer på Kongsberg og på Vinterbro og har kunder i hele landet.

Trær til besvær?

Rydeplaner, tresikre linjer, grunneieravtaler eller administrasjon av skogrydding i høy- eller lavspennetnettet? Se www.nettskog.no for mer informasjon eller kontakt oss på post@nettskog.no, tlf. 900 41 478 / 911 45 356.

Stort potensiale for små kraftverk

Småkraft AS har 15 nye prosjekter på gang i Nord-Norge.

Sveingård kraftstasjon i Tromsø kommune er det siste prosjektet Småkraft AS har overtatt, men selskapet satser stort i Nord-Norge. Foto: Småkraft AS

Av – Edd Meby

I 2018 inngikk Nordkraft og Småkraft avtale om at Nordkraft skulle stå for bygging av kraftverkene Ritaelva og Sveingard i Tromsø kommune. Småkraft skulle kjøpe kraftverkene når de var ferdigstilt og 2. mai 2022 ble transaksjonen mellom partene gjennomført.

Stort potensiale

- Vi setter stor pris på det gode samarbeidet vi har med Nordkraft og gleder oss over å ha overtatt disse to flotte kraftverkene, med en samlet produksjon på i overkant av 57 GWh. Dette er et vesentlig bidrag til vår portefølje av småkraftverk i Nord-Norge – og ikke minst et positivt bidrag i form av ny grønn energi, sier adm. dir. i Småkraft AS, Terje Vedeler.

- Hvorfor er Nord-Norge et satsingsområde for dere?

- Vi satser på utvikling av vannkraft i hele Sverige og hele Norge og ser at det er et stort potensiale, men det er mange tilgjengelige elver i Nord-Norge. Det betyr at det fortsatt er unyttet potensial for utbygging av flere mindre elvekraftverk.

Avtaler på 60 år

Småkraft AS har i alt 31 kraftverk i produksjon eller i ferd med å komme i produksjon i prisområde 4, som er Nordland, Troms og Finnmark. Selskapets forretningsmodell er at grunneierne selv beholder fallrettighetene og Småkraft leier retten til å utnytte fallet en gitt periode. Varigheten på avtalene varierer fra 40 til 60 år. De fleste nye avtalene er på 60 år, som er de avtalene Småkraft mener gir best utbytte for grunneier.

Gjennom denne modellen samarbeider Småkraft, Nordkraft og grunneierne om å skape fornybar energi, og inntektene fra kraftverket deles i leieperioden. Når fallelieavtalen går ut, vil grunneierne kunne overta kraftverkene og selv drifte dem videre.

15 nye prosjekt

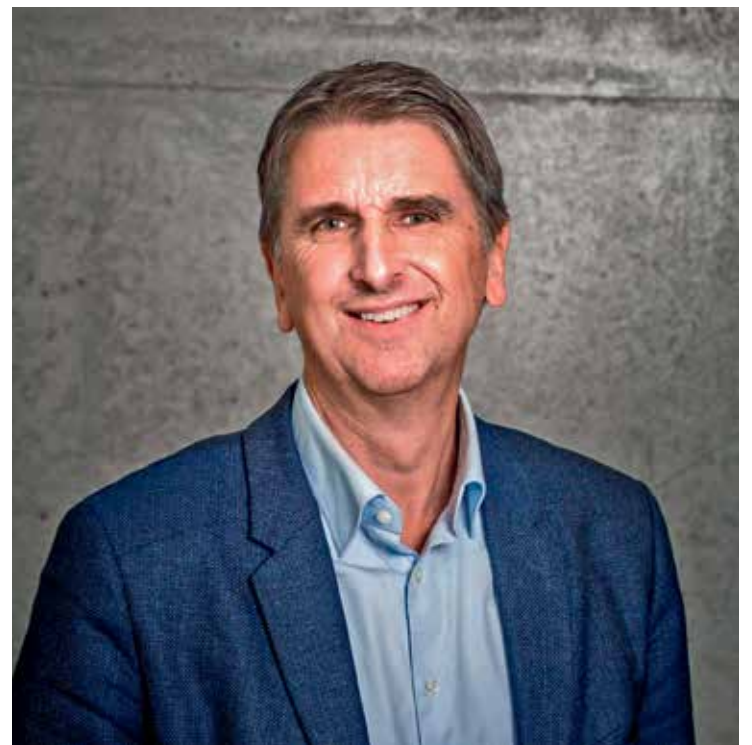
I dag har Småkraft 15 prosjekter som det jobbes med i Nord-Norge, men det kommer stadig flere til. Røvassoga i Mo i Rana er eneste pågående byggeprosjekt, i tillegg til de to Ullsfjord-prosjektene som nettopp er overlevert.

Adm dir Terje Vedeler spår vekst i småkraftmarkedet i Nord-Norge. Foto: Småkraft AS

- De andre er prosjekter som vi jobber med, men ikke alle er kontraktsfestet så dette kan vi ikke gå ut med, men dette kommer fortløpende når vi får signert. Vi legger stor vekt på å bruke lokale entreprenører der vi kan, sier Vedeler.

- Hvordan ser du på Nord-Norges rolle i dagens opphetede kraftmarked?

- Totalt tror vi at småkraften kan bidra med inntil 12 TWh i henhold til Småkraftforeningen sine estimat, hvis vi får tilgang på nett og hvis prisutviklingen muliggjør utbygging. Det er usikkert hvor mye av denne utviklingen vil skje i Nord-Norge, men magesfølelsen sier kanskje oppunder halvparten. Dette vil i så fall være et viktig bidrag i fremtidig bærekraftig energiforbruk i Norge.

Fakta: Småkraft AS

Småkraft eier og drifter 199 kraftverk i Norge og Sverige, og er med det Europas største småkraftaktør.

Samarbeider med over 700 grunneiere i hele Norge om å produsere mer enn 1800 GWh fornybar strøm årlig. Det er nok strøm til å dekke det årlige forbruket til over 100.000 husholdninger.

26 ansatte ved kontorer i Bergen, Sandnes, Lillestrøm, Harstad, Flatanger, Verdal, Oslo og Uppsala.

▶ Grunneierne beholder selv fallrettighetene og Småkraft leier retten til å utnytte fallet en gitt periode.

Alt av produkter og materiell for kabel får du hos ProCab.

SE VÅRE
PRODUKTER
↓
www.procab.no

firmapost@procab.no +47 32 23 77 00

Nå er vindkraft billigere å produsere enn fossile alternativer. Det må da være en god nyhet?
Foto: Statkraft

Ingen katastrofer er så presist fremskrevet som klimakrisen. Den ene dårlige nyheten slår den andre ihjel. Deprimert?

Av – Edd Meby

– Klimapsykologien viser at hvis du bare deler det negative, er det mye lettere for dem å være

skeptiske eller passive. For hver negativ historie, trenger du minimum tre positive, mener Erlend Moster Knudsen, som har en doktorgrad i klimadynamikk fra Universitetet i Bergen.

Det finnes mange forskere som er av motsatt oppfatning, og mener vi må skremmes MER, men det er ikke vårt anliggende i denne artikkel. For å hjelpe deg litt i klimaangsten har vi nemlig funnet frem noen positive klimanyheter. Vi måtte lete en stund, men så fant vi en

gladsak på statkraft.no, der noen har forbarmet seg over oss med følgende:

1. Av ny strømproduksjon vil 95 prosent være fornybar

I 2021 tok verden et stort steg nærmere en grønnere fremtid: Det ble satt ny rekord i fornybar elektrisitetskapasitet. Wow!! Frem mot 2026 er det ventet at 95 prosent av all ny strømproduksjon vil være basert på fornybare energikilder. Mye skyldes en storstilt, global utbygging innenfor sol- og vind-

kraft, og i Norge har vi jo mye vind å by på. Dessuten; I januar 2022 utgjorde elbiler 83,7 prosent av alle nye biler solgt i Norge.

2. CO2-utslippene ble redusert
Covid-pandemien ga kloden et pusterom. Færre flyreiser og mindre bilkjøring reduserte CO2-utslippene våre. Hvor lenge kan det vare? Her får vi uventet hjelp fra tre-fire flystreiker i sommer....

3. Stornasjonene har gitt klimaløfter

Stormaktene Kina og USA vil bli klimanøytrale. Men hva betyr slike løfter? – Når flere og flere blir med, spesielt de store landene, så øker klimaambisjonene. Det blir en kappøpsdynamikk,

sier Helga Stenseth, strategi- og analysedirektør i Statkraft. Javel? Det er lov å håpe.

4. Grønn vekst i børsmarkedene

Grønne penger å tjene? Fornybare selskaper dukket i 2020 for alvor opp på Oslo Børs og andre av verdens børser. Verdens største kapitalforvalter, Black Rock, har satt klima i kjernen av sin investeringsstrategi. I 2020 lød samlede investeringer for det "grønne skiftet" på 500 milliarder dollar – et rekordhøyt tall og en økning på 9 prosent fra 2019. Dette tallet ble kraftig slått i 2022, med 755 milliarder dollar.

5. Fornybar kraft er nå billigere

Både vind- og solkraft slår nå fossile alternativer på pris. Over tiårsperioden fra 2010 til 2020 ble det 82 prosent billigere å produsere kraft fra solceller.

Nå har du tatt dine 5 klimapiller.

Føler du deg bedre? Ikke det? Da kan du vurdere å gjøre noe selv, for eksempel bruke stemmeretten, finn ditt CO2-avtrykk og se hvordan du kan kutte mest effektivt. Fly mindre og kompensere for flyreisene dine. Co2-kvoter koster ca 20 øre pr kg. Sjekk klimaprofilen til banken eller pensjonsfondet ditt, og be om opprinnelsesgaranti fra din strømleverandør. Kast mindre mat. I Norge går 1/3 av maten som selges i søpla. FY!

SMÅKRAFTVERK
Dører og ventiler i aluminium for transformatorrom og tekniske rom...
-tilpasset våre transformatorer!

MØRE TRAFØ

Kan leveres i ulike farger
Kompakt transformatorrom med tilgang fra begge sider. Store ventiler i hver dør inn til trafo. Enkelt bytte av ventilasjonsfilter.

www.moretrafo.no
MØRETRAFØ AS • 6230 Sykkylven
Tlf. +47 70 24 61 00 • post@moretrafo.no

Brønnøy kommune

Midt i leia!
Et godt sted å leve og bo, arbeide og besøke.
Brønnøy er mulighetens kommune!

Telefon 75 01 20 00 • E-post: postmottak@bronnøy.kommune.no
www.bronnoy.kommune.no

BÆREKRAFTIG UTVIKLING AV AVANSERT VERNEBEKLEDNING

Siden starten i 1934 har Tranemo hatt et klart fokus på bærekraft og utvikling av verneklær med lang livslengde.

Miljøinnsatsen er en viktig del av vårt daglige arbeid, og vi setter høye krav til holdbarhet og kvalitet. Samtidig må vi løse vår hovedoppgave med å bidra til tryggere arbeidsplasser med innovativ vernebekledning.

Vårt mål er å utvikle avansert vernebekledning på en bærekraftig måte og samtidig arbeide aktivt med miljøtiltak for å nå våre mål.

www.tranemo.no

TRANEMO
ADVANCED WORKWEAR

Kraftselskapene i nord: Kraftig omsetningsvekst

De 8 største kraftselskapene i Nord-Norge hadde en samlet omsetning på i overkant av 10 milliarder kroner mot 7,7 året før. Dette var en omsetningsvekst på nesten 40 prosent. For samtlige selskaper er det kraftproduksjon og økte kraftpriser som bidrar sterkest til veksten.

INVESTERER STORT: Administrerende direktør Semming Semmingsen skal bruke mellom 500 og 700 millioner kroner på utvidelse av vindkraft på Fakken. Foto: Troms Kraft

Av - Knut Ørjasæter

Målt i kroner og øre er det Troms Kraft som har hatt den kraftigste veksten fra 2020 til 2021 med en vekst i omsetningen på over 1,5 milliarder kroner. Helgeland Kraft økte omsetningen med nær 800 millioner kroner. Målt i prosent er det Salten Kraftsamband (SKS) som har den kraftigste veksten der omsetningen er mer enn doblet. SKS er også det selskapet som har desidert høyest fortjeneste på virksomheten der selskapet sitter igjen med over 50 prosent på hver krone selskapet fakturerer.

Troms Kraft størst

Målt etter omsetning er Troms Kraft mer enn dobbelt så stor som den neste på listen av nordnorske kraftselskaper, Helgeland Kraft. Den siste rest av skandalen rundt Troms Kraft 's svenske datterselskap Kraft og Kultur forsvant i 2020, da Switch Nordic Green ble solgt til Fjordkraft Industrial Ownership AS i 2020. Denne gangen fikk Troms Kraft en betydelig gevinst.

Konsernets driftsinntekter økte med 44,0 % fra 2020 til 2021 til 5 050 millioner kroner, hovedsakelig på grunn av vesentlig høyere kraftpriser. Ishavskraft AS er et heleid datterselskap av Troms

Kraft AS og er en av Norges største strømleverandører med en kraftomsetning på ca. 7 TWh til privat- og bedriftskunder i hele landet.

Hvilke utfordringer står Troms Kraft og kraftbransjen ovenfor i dag?

Vi trenger å få bygd ut mer kraftproduksjon, svarer administrerende direktør Semming Semmingsen i Troms Kraft til Nordnorsk Rapport. - Selv om det per i dag er kraftoverskudd i Nord-Norge, vil det ikke ta mange år før kraftoverskuddet er spist opp. Det er under utvikling en rekke industriprosjekter som vil ha behov for overskudds-

VIL BYGGE UT MER KRAFT: Administrerende direktør Semming Semmingsen regner med at det nordnorske kraftoverskuddet forsvinner i løpet av få år og har ambisjoner om å øke kraftproduksjonen fremover. Foto: Troms Kraft

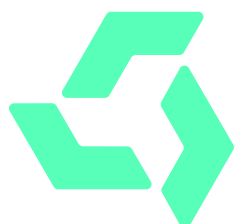
kraften og mer til. For egen del ser vi på flere muligheter både innen vannkraftproduksjon og spesielt innen vindkraftproduksjon, blant

annet med videre utvidelse av Fakken i Nord-Troms. Planleggingshorisonten er lang. Bare det å få godkjent kraftprosjekter vil ta flere år.

HM Energi AS har levert over 250 anlegg til fornøyde kunder.

Vi leverer komplette elmek installasjoner til alle typer småkraftverk

HM Energi

HM Energi AS leverer **BNTurbin** og generatorer fra anerkjente leverandører.

Vi utfører support, service og vedlikehold for over 100 kraftverk, samt at vi har lang erfaring med oppgradering av kontroll- og styringssystemer.

HM Energi AS • Welhavens vei 1, 4319 Sandnes
Telefon: 51 65 06 70 • epost: post@hmenergi.no • www.hmenergi.no

Hvordan har selskaps- og funksjonsskille som myndighetene og politikerne har pålagt kraftselskapene fungert for dere?

For oss har dette ikke vært noe problem. Vi har klart å følge kravene som er stilt. Jeg ser imidlertid at en del mindre selskaper kan ha problemer. Myndighetene har derfor også tatt hensyn til de mindre selskapers utfordringer og lempet på kravene til disse.

Hvor vil Troms Kraft investere fremover?

Vi vil først og fremst investere tungt på nettsiden i årene fremover. Det er planlagt investeringer på vel 8,5 milliarder kroner de neste 10 årene. I tillegg har vi planer om å øke vindkraftproduksjonen fra vel 140 GWh til nærmere 350 GWh i vindparken vår på Fakken. Det vil alene medføre investeringer på et sted mellom 0,5 og 0,7 milliard kroner avhengig av kapasitet og løsninger. Vi er også i dialog med flere av

Lønnsomheten til de største kraftselskapene i Nord-Norge (MNOK)

Selskap	Omsetning		Vekst i omsetn. 2021/2020 i %	Driftsresultat		Driftsmargin i %		Resultat før skatt		Resultatmargin i %	
	2021	2020		2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Troms Kraft	5050	3506	44	631	721	12,5	20,6	553	757	11,0	21,6
Helgeland Kraft	2004	1225	64	386	156	19,3	12,7	338	188	16,9	15,3
Salten Kraftsamband	785	380	107	397	71	50,6	18,7	418	5	53,2	1,3
Nordkraft	740	405	83	131	84	17,7	20,7	140	67	18,9	16,5
Varanger Kraft	711	517	38	109	42	15,3	8,1	71	10	10,0	1,9
Bodø Energi	522	917	-43	-16	289	-3,1	31,5	53	266	10,2	29,0
Lofotkraft	470	449	5	108	69	23,0	15,4	163	64	34,7	14,3
Alta Kraftlag	297	285	4	39	26	13,1	9,1	43	29	14,5	10,2
	10579	7684	38								

Kilde: Selskapene

kommunene i vårt område for ytterligere utvidelse av vindkraftproduksjonen uten at jeg kan gå nærmere inn på dette nå. Vår finansielle stilling er meget god og vi er godt rustet for å ta de store investeringene og utfordringene som kommer.

Troms Kraft Konsernets driftsresultat ble 631 millioner kroner i 2021. Dette er 90 millioner kroner svakere enn i 2020. Imidlertid utgjorde salg av Troms Kraft Strøm AS og Switch Nordic Green AB 466 millioner kroner av driftsresultatet på 721 millioner. I 2020 var det i tillegg en gevinst på 119 millioner kroner fra salg av aksjer i Nordkraft.

Helgeland Kraft god nr. 2

Målt etter omsetning er Helgeland Kraft en god nr 2 etter Troms Kraft. Det er bare disse to selskapene som har en konsernomsetning på over en milliard kroner. Selskapet eier totalt 18 kraftverk over hele Helgeland med en samlet produksjonskapasitet på ca. 1,3 TWh. I tillegg har selskapet driftsansvar for 2 kraftverk.

Nettselskapet Linea overførte 5 % av den elektriske energien i Norge med 1,5 % av kundemassen. Dette viser at Linea har historisk høy forsyningssikkerhet eller opetid på nettet.

Morselskapet Helgeland Kraft AS ble etablert i 2016 og eies av 14 kommuner på Helgeland.

Bodø Energi

Tabellen viser en kraftig omsetningssvikt for Bodø Energi. Årsaken til dette er at nettvirksomheten ikke lengre er en del av konsernet da denne virksomheten ble lagt inn i Arva der Troms Kraft er dominerende eier. Bodø Energi har heller ikke egen kraftproduksjon.

**NORSKPRODUSERTE
KVALITETSPRODUKTER
TILPASSET NORDISKE FORHOLD.**

- Linjemateriell 12-132kV
- Skap for AMS og nettovervåkning
- Overspenningsvern
- Kabelklamring og beskyttelse

www.el-tjeneste.no

Kraftmarkedet i 2021 var preget av rekordhøye priser på strøm. Det synes i regnskapene til de store kraftselskapene i Nord-Norge. Salten Kraftsamband (SKS) skiller seg spesielt ut. Selskapet satt igjen med over 50 øre per omsatt krone på driften.

Salten Kraftsamband: Sjef for de gode tider

Av - Knut Ørjasæter

Fjoråret var et godt år for kraftselskapene og utviklingen ser ut til å fortsette inn i 2022. Imidlertid fortviler forbrukerne over de samme rekordhøye priser på strøm, mens kraftprodusentene kan gni seg i hendene.

En årsak til svært gode marginer og resultater for SKS, er at dette selskapet er det nærmeste en kan komme en rendyrket kraftprodusent. De andre kraftselskapene har ofte andre aktiviteter som en omfattende nettaktivitet, entreprenørvirksomhet og virksomhet innen fiber. Dette er virksomheter som ikke har samme gode lønnsomhet som godt nedskrevne og veldrevne vannkraftverk.

I Nord-Norge varierte prisene i 2021 mellom 20 og 50 øre per kWh. I gjennomsnitt var prisen 36 øre per kWh i 2021. Det var en bedring på 26 øre eller nesten 2,5 ganger høyere enn i 2020.

I Sør-Norge var prisene vesentlig høyere enn i nord. Prisforskjellen mellom Nord og Sør-Norge skyldes blant annet et kraftoverskudd i Nord-Norge på vel 4 TWh som det ikke er kapasitet i overføringsnettet til å sende sørover. Det er vel 13 prosent av samlet kraftproduksjon i landsdelen.

Den nordiske systemprisen brukes ofte som referanse på det generelle prisnivået for kraft. Denne referanseprisen ble på over 63 øre per kWh i 2021. Dette var mer enn fem ganger så høyt som i 2020, et år med eksepsjonelt lave strømpriser. Kraftprodusentene har normalt kontrakter med ulik løpetid der prisene de får kan være forskjellig fra prisene i spotmarkedet. I tillegg har de fleste selskapene egne avdelinger som handler kraft på vegne av selskapene.

Den desidert største kraftprodusenten i Nord-Norge er Statkraft. Den nordnorske delen av statsforetaket produserer 12 TWh alene. Det utgjør vel 40 prosent av en samlet produksjon i landsdelen på nærmere 30 TWh, hvorav mellom 18 og 19 TWh i Nordland. Til sammenlikning er den samlede norske kraftproduksjonen nærmere 140 TWh. Vannkraft står for godt over 90 prosent av norsk kraftproduksjon.

Utbyttefest

De gode tidene i kraftmarkedet gjør at det drypper mer på eierne. 2021 var et godt år, og ser en på utbyttene selskapene har vedtatt, ser det ut til at 2022 vil bli enda bedre. De 8 største selskapene har vedtatt utbytte på til sammen 534 millioner kroner for 2021. Dette er 6 prosent høyere enn året før. Men her skal en legge merke til at det er tilleggsutbytte

Utbytte i MNOK fra de store nordnorske kraftselskapene		
	2021	2020
Troms Kraft	175	250
Helgeland Kraft *)	104,5	118,1
Salten Kraftsamband	95	0
Nordkraft **)	75	49,2
Varanger Kraft	37,5	40
Bodø Energi	31	31
Lofotkraft	16	15
Alta Kraftlag	0	0
Utbytte til sammen	534,0	503,3
Kilde: Selskapene		
*) tilleggsutbytte for 2020 på 80,2 MNOK		
**) tilleggsutbytte for 2020 på 19,2 MNOK		

BILFINGER ENGINEERING & MAINTENANCE

DIN VEDLIKEHOLDS-, SERVICE- OG PROSJEKTPARTNER

Vedlikehold | Verkstedproduksjon og montasje | Prosjektleveranser og entrepriser | Prosjektledelse, engineering og konsulenttjenester | Isolasjon, stillas og overflate | Ildfast muring | Logistikk | Driftsstøtte og bemanning

- Digitale løsninger for økt verdiskapning
- Tverrfaglig kompetanse
- Tjenester for det grønne skiftet

BILFINGER NORDICS AS
nordics.bilfinger.com

ISO, Inspeksjon:
Leif Helge Eriksen
leif.helge.eriksen@bilfinger.com
Mob. 900 23 278

BILFINGER ENGINEERING & MAINTENANCE NORDICS AS
nordics.bilfinger.com

Vedlikehold:
Erik A. Ulve
erik.andreas.ulve@bilfinger.com
Mob. 906 96 726

Roterende utstyr:
Øystein Haldorsen
oystein.haldorsen@bilfinger.com
Mob. 920 87 108

Ildfaste tjenester:
Richardo Henriquez
richardo.a.henriquez@bilfinger.com
Mob. 416 92 109

Revisjonsstanser:
Jostein Guttormsen
jostein.guttormsen@bilfinger.com
Mob. 930 88 811

Engineering & Prosjekt:
Ole Ragnar Helgen
ole.ragnar.helgen@bilfinger.com
Mob. 991 53 262

Glomfjord | Hammerfest

Porsgrunn | Skien | Bamble
Rjukan | Holmestrand | Kristiansand
Stavanger | Bergen | Sunndalsøra
Høyanger | Årdal | Odda | Karmøy

nordics.bilfinger.com

Kort om Helgeland Kraft

Konsernet **Helgeland Kraft** er et integrert energikonsern med hovedkontor i Mosjøen.

Helgeland Kraft er morselskapet med følgende datterselskaper:

Helgeland Kraft Vannkraft AS - kraftproduksjon med produksjonskapasitet på 1300 GWh i 18 kraftverk
Linea AS - er nettselskapet til konsernet og forestår drift og vedlikehold av et kraftnett til 46 000 kunder
Helgeland Kraft Strøm AS - salg og handel med kraft

Antall ansatte: 267

Egenkapitalandel for konsernet var ved årsskiftet 44,6 %. Eiere er 14 kommuner på Helgeland.

for 2020 både i Helgeland Kraft og i Nordkraft på til sammen 100 millioner kroner, og som har blitt vedtatt når en har sett hvor godt det har gått i 2021.

Det offentlige eier mellom 93 og 94 prosent av norsk vannkraftproduksjon. De gode tidene for kraftbransjen gir derfor viktige bidrag til kommuner og fylkeskommuner som er de viktigste eierne og mottakere av utbytte. Dette kommer i tillegg til eiendomsskatt som også lokale myndigheter nyter godt av.

Troms Kraft var det selskapet som betalte ut høyest utbytte, til sammen 175 millioner kroner, der Tromsø kommune fikk 40 prosent eller 70 millioner. I 2020 var utbytte fra Troms Kraft enda

Kort om Salten Kraftsamband

Konsernet **Salten Kraftsamband AS** er primært en kraftprodusent med hovedkontor i Fauske. Selskapet er i ferd med å gjennomføre fusjon med **SISO Energi AS** som vil øke årlig kraftproduksjon fra vel 2200 GWh til 3300 GWh.

I tillegg driver selskapet handel med strøm gjennom **SKS Handel AS**. Selskapet eier 15 prosent av **Yve AS** som driver med salg av kraft.

Antall ansatte: 88

Egenkapitalandel for konsernet var ved årsskiftet 36,0 %. Største eier er Bodø kommune som har 40 % av aksjene. Øvrige eiere er svenske Jämtkraft AB med 23,7 %, Nordlandskraft med 14,0 %, Fauske kommune med 13,3 %, Bodø Energi AS med 6,3 % og Bodø Pensjonskasse med 2,7 %.

høyere, 250 millioner kroner. Dette skyldes blant annet et meget godt 2020-resultat etter at selskapet hadde solgt unna virksomheter.

De høye strømprisene kommer altså mange lokale myndigheter/kommuner til gode og en kan håpe at utbyttepengene også bedrer lokalt offentlig tilbud til innbyggerne.

Foruten store investeringer i strømmnett, og utbygging og vedlikehold av kraftverk, var fjoråret preget av elektrifisering. For kraftselskapene betyr elektrifisering at de er i ferd med å bygge ut ladestasjoner. Dette

Kort om Troms Kraft

Konsernet **Troms Kraft** er et integrert energikonsern, med hovedkontor i Tromsø med følgende forretningsområder:

- Fornybar kraftproduksjon
- Nettvirksomhet
- Salg av kraft i Norge

Troms Kraft AS er morselskapet i konsernet. Hovedfunksjonen er styring og kontroll av datterselskapene, samt finansiering og forretningsutvikling. Datterselskapene er:

Troms Kraft Produksjon AS - kraftproduksjon på vel 1100 GWh
Arva AS - (eid 60 %) drift og vedlikehold av strømmnett med over 120 000 kunder og 16 000 km. nettlinjer
Ishavkraft AS - salg og handel med kraft og omsetter ca. 7 TWh
Fjuel Tromsø AS (eid 51 %) - strategisk partnerskap med Tromsø Havn som har et mål om å gjøre maritim næring mer miljøvennlig, blant annet gjennom landstrømanlegg for maritim sektor.

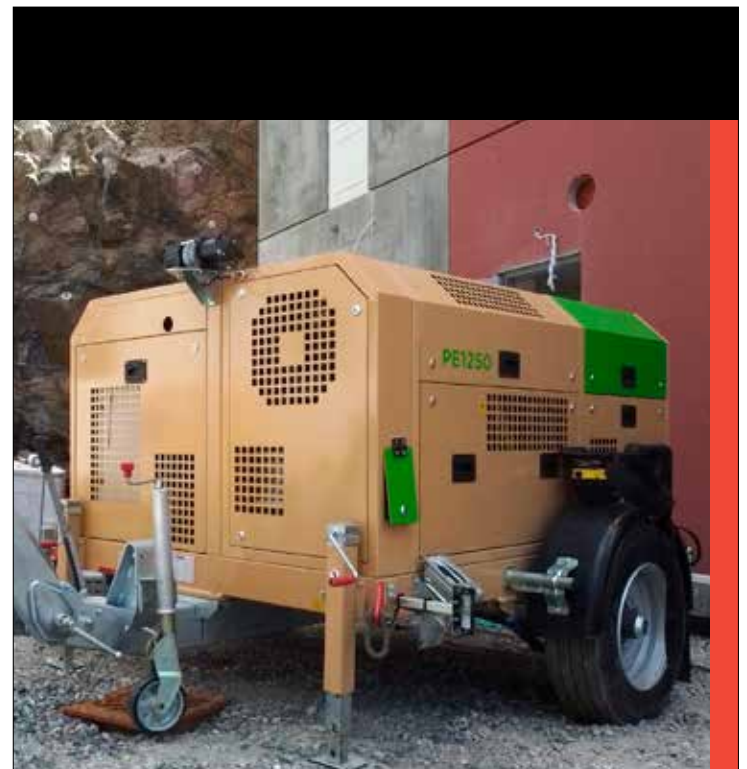
Antall ansatte: 324

Egenkapitalandel for konsernet var ved årsskiftet 32,3 %. Eiere er Tromsø kommune med 40 %, samt Finnmark og Troms fylkeskommune og en rekke kommuner som eier resten gjennom Troms Holding AS.

gjelder ikke bare for bil, men også for elektriske ferger. Selskapene er seg svært bevisst rollen de har for at Norge skal kunne nå FN's klimamål og bidra til reduksjon i skadelige utslipp. ▶▶

PENGEMASKIN: Administrerende direktør Liina Veerme i SKS leder en bedrift med en lønnsomhet alle vil misunne. Foto: Salten Kraftsamband

Elektrisk oppladbar vinsj, en løsning for framtiden

- Grønn profil
- Helelektrisk oppladbar vinsj
- Fri for hydraulikk og olje
- Stillegående og godt egnet for prosjekter i tettbygde strøk
- Fjernstyringskonsoll og nytt digitalt brukergrensesnitt på vinsjen
- Kapasitet på PE 1250 er inntil 50 kN
- Produsert i Europa

Fokuset på utslippsfrie anleggsplasser øker og da er elektriske maskiner og utstyr løsningen.

Tesmec har utviklet en helelektrisk oppladbar vinsj på inntil 50kN trekkraft, dette er et perfekt valg for oppgaven og passer perfekt for oppdrag på utslippsfrie anleggsplasser, i tettbygde strøk, tunneler, gruver, innendørs, etc.

Se demo video på www.eb-elektro.no

Fjernstyring

Nytt digitalt interface

Storgata 18, 2000 Lillestrøm, NORGE
 Telefon: +47 22 83 29 00
 post@eb-elektro.no, www.eb-elektro.no

B. BERNTSEN
 Power Transmission • Rail • Communication Towers

Enkel montering og godt hold

Ny serie med Henge- og Kileavspenningsklemmer holder det den lover på både blank og isolert line.

www.bberntsen.no/se

I VERDENSTOPPEN: Det blåser mer på Raggovidda enn de fleste andre steder i verden. Det gir kapasitetsutnyttelse på vindturbinene som andre vindkraftprodusenter misunner. Foto: Varanger Kraft

- Ingen parter ønsker at det gode samarbeidet skal påvirkes av det som skjer internasjonalt, sier ansvarlig for samfunnskontakt i Varanger Kraft, Stein Mathisen. Foto: Varanger Kraft

Det blåser en kald krigsvind gjennom internasjonal politikk med sanksjoner og utestengelser av Russland og russiske borgere etter invasjonen av Ukraina. I grenseland mellom Norge og Russland er det et samarbeid som går som normalt.

Av - Knut Ørjasæter

I Vadsø har Varanger Kraft sitt hovedkvarter. Langs Pasvikelven har selskapet det meste av sin kraftproduksjon. Her har også russerne kraftverk og det må samarbeides for at kraftproduksjonen skal være mest mulig effektiv.

I det daglige merker vi lite til isfrontene i internasjonal politikk, sier Stein Mathisen som er ansvarlig for samfunnskontakt i Varanger Kraft. – Samarbeidet med russerne ble etablert i 1959 for over 60

år siden. Samarbeidet går bra, og det har gått bra også gjennom flere kald krig perioder. Ingen parter ønsker at det gode samarbeidet skal påvirkes av det som skjer internasjonalt. Vi jobber lokalt, og vår kontakt er like god og profesjonell som den har vært.

Tre-parts samarbeid

Det er tre land som samarbeider om utnyttelse av Pasvikelven. Enaresjøen som er reservoaret for kraftproduksjonen ligger i Finland. Det er Finlands tredje største innsjø. På veien ned til Varangerfjorden

passerer vannmassene syv kraftverk, fem russiske og to norske.

Samlet produserer kraftverkene vel 1,4 TWh. De norske kraftverkene er eid av Varanger Kraft og har en samlet årsproduksjon i et normalår på i underkant av 400 GWh. De russiske kraftverkene produserer vel 1.000 GWh eller 1 TWh.

Det unike med Pasvikelven er at mesteparten av vannet kommer fra Finland. I tillegg er mesteparten av nedbørsfeltet som gir vann til Enaresjøen og Pasvikelven på finsk side. Finnene har likevel ikke kommersielle interesser i kraftproduksjonen.

Utbyggingen av Pasvikelven gir bedre regulering av elven. Det har igjen bidratt til å redusere faren for flom- og

erosjonsskader på finsk side. Det er finnene som styrer tapperegimet med hvor mye tapping som skal foregå på ulike tidspunkter ut fra miljøhensyn.

De russiske og norske kraftverkene produserer kraft med basis i dette tapperegimet. Kraftproduksjonen skjer ut fra prinsipper om best mulig utnyttelse av vannressursene.

På denne måten har nordmenn, finner og russere samarbeidet om vannregulering og vannkraftproduksjon siden starten for over 60 år siden. Kort fortalt, finnene har miljøinteresser, mens de russiske og norske interessene er knyttet til kraftproduksjon.

Best på vind

Varanger KraftVind AS innehar konsesjon for bygging av og drift av vindkraftverk på nærmere 100 MW på Raggovidda i Berlevåg kommune. Første byggetrinn ble fullført høsten 2014 da 15 turbiner med total installert effekt på 45 MW ble satt i drift. Det pågår videre utbygging av ytterligere 52 MW som ferdigstilles nå i sommer. Opprinnelig var oppstart planlagt i september 2021. Årlig produseres det ca. 191 GWh. Etter utvidelsen vil produksjonen bli ca. 405 GWh.

Raggovidda er et av Europas mest effektive vindkraftverk med en kapasitetsutnyttelse på over 50 prosent. Andre vindkraftverk er fornøyd om de kommer over 30 prosent i kapasitetsutnyttelse.

Varanger Kraft AS eies av kommunene Sør-Varanger, Vadsø, Tana, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø og Nesseby. Konsernet har 150 ansatte fordelt på hovedkontoret i Vadsø og avdelinger på Hesseng, Skogfoss, i Varangerbotn, Berlevåg, Båtsfjord og Vardø. Antallet ansatte er 170.

ARCOS - KURS OG RÅDGIVNING INNEN SIKKERHET OG BEREDSKAP

Arcos, Tromsø – er landsdelens største leverandør av kurs og rådgivning innen sikkerhet og beredskap.

For maritime kunder leveres de fleste kurs for offiserer og mannskap i henhold til STCW konvensjonen. Arcos leverer også kurs i fallsikring og tankredning.

Vi tilbyr således kurs til fiskeri og havbruksnæringen, offshorebasert maritim virksomhet, kystflåten, passasjer/cruiserederi og Sjøforsvaret.

For kunder fra offshorebransjen leveres praktiske kurs og lederkurs innen sikkerhet og beredskap – alle godkjent av Norsk Olje & Gass.

I tillegg leverer Arcos kurs for landbasert virksomhet – fallsikring, industrivern, brannvern, førstehjelp, kjemikaliedykking, røykdykking, varmt arbeider etc.

Arcos har konkurransedyktig hotellavtale i Tromsø sentrum som kursdeltakere kan benytte seg av. Hotellavtalen inkluderer daglig transport T/R Arcos kurscenter.

Arcos leverer kurs og rådgivning for offshorebransjen, maritim virksomhet og landmarkedet. Bedriften er godkjent av Forsvaret, Sjøfartsdirektoratet og Norsk Olje & Gass som opplæringsinstitusjon og Sikkerhetssenter.

I tillegg til øvelser i sjø tilbyr realistisk overlevelsestrening i vårt fullskala maritime treningsbasseng med vind, nedbør og bølgeomul. Vi leverer også helikopterevakuering(HUET).

Arcos er sertifisert av DNV i hht. ISO 9001. I tillegg er bedriften sertifisert leverandør av sikkerhetskurs til vindenergiselskaper i henhold til GWO (Global Wind Organisation) standard.

Arcos er også godkjent leverandør av ROC kurs, Fritidsbåtskipper D5L, Fiskeskipper klasse C, D6 navigasjonskurs samt kurs og rådgivning innen polarkoden.

www.arcos.no

Spørsmål og bestilling av kurs og rådgivning: Gå inn på www.arcos.no eller kontakt oss på tlf. 459 58 880.

Arctic Aviation AS

Vi tilbyr alle typer helikoptertjenester i hele Nord Norge.

Mastemontering & Stringing

Vi utfører mastemontering, stolpereising og stringing i forbindelse med kraft/vindmølle og telekommunikasjons utbygging/vedlikehold.

Lasteflyging

Helikopterfrakt er ofte den mest kostnadseffektive, enkleste og mest miljøvennlige måten å frakte materiell på i vår utfordrende topografi

Overvåkning / Befaring

Vi utfører overvåkning og befaring med helikopter for anlegg, energi, telekommunikasjon og samferdsel i hele Nord Norge

Film & Foto

Vi utfører alle typer film, foto, nyhet og reportasjeoppdrag med helikopter.

Kraftbransjen i nord: Store endringer

I Nord-Norge har kraftbransjen gjennomgått store forandringer de siste 2 årene. Selskaper eller deler av selskaper er slått sammen. Det betyr at noen selskaper forsvinner og nye sammenslutninger oppstår. Sist i rekken er SKS og SISO Energi som skal sluttforhandle fusjon nå i løpet av første halvår 2022.

Av - Knut Ørjasæter

SKS er allerede landsdelens største kraftprodusent med 2,2 TWh i årlig middelproduksjon dersom Statkraft Nord-Norge holdes utenfor. Det nye konsernet vil få en samlet årsproduksjon på ca. 3,3 TWh, en økning i produksjonskapasiteten på 50 prosent. Det er 2 relativt rendyrkede kraftprodusenter som slår seg sammen. Fusjonen gjør også at Østfold Energi og Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk kommer inn på eiersiden i det fusjonerte selskapet.

Ett år som Nordkraft

2021 var også det første året med det sammenslåtte Hålogaland Kraft og Nordkraft. Samtaler om fusjon startet i 2019 og ultimo 2020 sa eierne endelig ja til fusjonen. Fra og med 2021 er de to konsernene fusjonert under det felles navnet Nordkraft.

Et mål med fusjonen er å skape et fremtidsrettet energikonsern med finansiell kapasitet til å ta en aktiv rolle for videre utvikling i en større region, uttalte konsernsjef Eirik Frantzen i forbindelse med fusjonen. - Vi har også et fortrinn fordi nettleien er blant de laveste i landet. Det er viktig både for husholdninger og næringsliv. Større fagmiljø gir også mulighet til å utvikle spisskompetanse. Dette er spesielt viktig for fornybarbransjens rolle i det grønne skiftet.

Frantzen har ikke ligget på latsiden siden uttalelsen. Nordkraft er svært aktiv for å få lagt flere kraftselskaper inn under seg. I februar i år ble det kjent at Nordkraft, Trollfjord og Andøy Energi hadde innledet samtaler

om fusjon der en håper på å få til en endelig beslutning i løpet av første halvår 2022. Videre har Nordkraft også lagt inn bud på Vesterålskraft som i dag er eid av Sortland kommune med 54 prosent av aksjene og Lofotkraft Holding som har resten. Her har Nordkraft fått sterk konkurranse av blant annet Lofotkraft Holding og Troms Kraft som begge ønsker å sikre seg Vesterålskraft. I forbindelse med budet gjentok og forsterket Frantzen sine uttalelser fra tidligere.

Et større konsern vil gi muligheter for synergier og derigjennom forbedret utbytteevne. Vi vil også være strategisk posisjonert for videre strukturdiskusjoner i regionen og Nord-Norge, samtidig som at regionen knyttes enda tettere sammen. Ikke minst vil det skape et robust selskap som kan møte fremtidige krav, både fra myndigheter og kunder, uttalte Eirik Frantzen.

Store endringer på nett

Myndighetene har vedtatt at det skal være et funksjonelt og selskapsmessig skille mellom monopolvirksomheten i nett, og den konkurranseutsatte virksomheten i produksjon fra og med 2021. Dette har vært en pådriver for flere endringer vi har sett i nordnorsk kraftnett der en rekke nettselskaper har slått seg sammen. Selskaper med mindre enn 10 000 kunder slipper med mindre krav fra myndighetene.

I 2020 slo Troms Kraft Nett og Nordlandsnett seg sammen og dannet nettselskapet Arva AS. Nordlandsnett var før fusjonen eid av Bodø Energi og Dragefossen Kraftanlegg som

Konsernsjef i Nordkraft Eirik Frantzen er på aktiv jakt etter selskaper å kjøpe opp eller å samarbeide med. Han vil at Nordkraft skal være en pådriver i de endringene som skjer i nord-norsk kraftbransje. Foto: Michael Ulriksen, Nordkraft

etter sammenslåingen fikk en eierandel på henholdsvis 36 og 4 prosent. Selskapet overførte 5,4 TWh i 2021 mot 4,4 TWh i 2020. Antallet kunder er over 122 000. Nettet er på 15 829 km kraftledninger, 52 transformatorstasjoner og 6 262 nettstasjoner. Dette gjør Arva til landets sjetteste nettselskap. Det ble videre anslått at selskapet hadde en samlet verdi på over 5 milliarder kroner ved sammenslåingen.

Helgeland Kraft har i sin tilpasning til kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille byttet navn til Linea AS på nettvirksomheten. Dette selskapet har 46 000 kunder primært på Helgeland.

Innen strømhandel har det også vært sammenslåinger. I august 2021 slo Polar Kraft sin strømsalgsvirksomhet sammen med strømselskapet

Kraftriket ved at det ble etablert et holdingselskap, Yve AS som eier. Med dette ble det etablert et ledende strømselskap med nærmere 170 000 kunder hvorav 80 000 i Nord-Norge. Både Polar Kraft og Kraftriket består som selvstendige kommersielle datterselskaper og merkevarer. Kraftriket har sin virksomhet i Sør-Norge og det sammenslåtte selskapet skal være landsdekkende.

Utbytte i MNOK fra de store nordnorske kraftselskapene

	2020
Statkraft Nord-Norge	12000
Salten Kraftsamband *)	1997
Nordkraft	1807
Helgeland Kraft	1157
Troms Kraft	1094
Varanger Kraft	585
Lofotkraft	46
Alta Kraftlag	39
Bodø Energi **)	0
Til sammen	18725

Kilde: Selskapene

*) Fusjon med SISO Energi i 2022 øker kapasiteten til 3,3 TWh

**) Bodø Energi produserer fjernvarme, men fjernvarme er ikke tatt med her

Salg og service av elektromotorer, generatorer, omformere etc. – pluss elektroinstallasjon

Kymar og Kymar Elektro er totalleverandør med salg og service av en rekke produkter, i tillegg til elektroinstallasjon. Med våre produkt eksperter, serviceteam og verksteder langs kysten, sørger vi for at våre kunder får den aller beste supporten.

Våre tjenester:

- Service, reparasjon og overhaling, ute i felt eller på våre egne verksteder
- Tilstandskontroll
- Elektroinstallasjon, kontroll og service

Våre produkter:

- Frekvensomformere/mykstartere
- Elektromotorer
- Gir
- Pumper
- Elektroinstallasjonsprodukter

Kymar as: kymar.no • Solgaard Skog 7, 1599 Moss • Vakttilf: 800 40 700

Kymar Elektro as: kymar-elektro.no • Klubbnesveien 18, 7243 Kvenvær • Vakttilf: 92 23 56 79

Den nye giganten i nord

Foto: Håvard Beslvik, OnEnergi

Foto: Entreprenør **CONSTO**

Salgsingeniør Anders Torvik:

Maxeta har landet prosjekt etter prosjekt i Nord-Norge de siste årene. Med mer og mer komplekse og komplette leveranser på blant annet Tele og Data, kanalsystemer og sykromspaneler på både Narvik og Hammerfest sykehus. På Hammerfest sykehus leveres også pluggbare tavlesystemer, som gjør at man enkelt kan koble til og bytte ut sikringer med spenning til stedet, med våre nye geniale pluggbare berøringssikre strømskinner.

Vil også legge til, jeg har jobbet i bransjen i mange mange år. Jeg kan med hånden på hjertet si, at jeg aldri noen sinne, har sett en ryddigere, mer strukturert og ordentlig arbeidsplass - enn Hammerfest sykehus. Vi gleder oss enormt til videre oppfølging av prosjektet, og ikke minst se det ferdige resultatet.

Avdelingsleder Geir Holt:

Maxeta AS har forsynt Norge med elektrotekniske produkter siden 1960. Selskapet startet opprinnelig som en ren agentur- og grossistvirksomhet.

Maxeta AS betjener flere markedssegmenter, hvorav elforsyning og jernbane utgjør de to største. Maxeta har hatt flere store leveranser med 132 kV materiell til prosjekter i Nord-Norge, blant annet Lofotringen.

Maxeta har lang erfaring, solid kompetanse og nært samarbeid med noen av Europas ledende produsenter innen bransjen.

X5 Elektro og Gagama Elektro

Dere har Hammerfest sykehus sammen. Hvorfor valgte dere Maxeta som deres desidert største leverandør til dette prosjektet? Prosjektleder Bjørn Erik Johansen svarer:

- Utgangspunktet var at vi fra tidligere prosjekter hadde veldig god erfaring med Maxeta, både på prosjektoppfølgning, levering og produktkvalitet. Når de i tillegg kan levere komplette anlegg til sykehus innenfor flere fagområder, var dette, sammen med konkurransedyktig pris utslagsgivende for at valget falt på Maxeta.

MAXETA

www.maxeta.no

Maxeta AS
Amtmand Aallsgate 89, 3716 Skien
Telefon: 35 91 40 00
Epost: maxeta@maxeta.no

Utbygging av sentralnettet: Lotteri med milliarder i spill

Utbyggere av elektrisitetsnettet må være blant landets mest tålmodige. For å få gjennom en større utbygging må de gjennom utfordringer som overgår det meste en utbygger må gjennom. Tidspunkt for igangsetting og gjennomføring blir et lotteri der milliarder av kroner settes i spill. Det ser vi i behandlingen av 420 Kilovolt-nettet fra Skaidi til Varangerbotn/Seidafjellet.

Av - Knut Ørjasæter

Avstandene er store. Investeringkostnadene er skyhøye. Planleggingen er kompleks og planleggingshorisonten er lang. Et utall meningsberettigede, ofte med sterke meninger for eller imot, kan både stoppe og utsette prosjekter.

Med dette som bakgrunn arbeider ansvarlige i Statnett og kraftselskaper for å få gjennomslag for prosjektene sine der viktige samfunnsinteresser og næringsinteresser skal ivaretas.

Ett slikt prosjekt det har vært arbeidet mye med er å få til en 420 Kv-linje frem til Varangerbotn. I dag går 420 Kv-nettet frem til Skaidi i Finnmark og skal etter planen gå videre derfra til Lebesby og derfra igjen til Varangerbotn. Varanger Kraft har i samarbeid med Statnett og

Finnmark Kraft inngått avtale om å søke konsesjon for bygging av en 420 Kv-kraftlinje fra Skaidi til Varangerbotn.

Nylig vedtok Sametinget at de ikke godtok utbyggingen av en ny 420 Kv-kraftlinje uten flere forbehold. Det medfører trolig at konsesjonssøknaden ikke blir ferdigbehandlet før i 2024 eller 2025 med ditto utsatt oppstart. Opprinnelig plan var at konsesjon skulle kommet på plass slik at en utbygging kunne starte om 1-2 år.

Når første konsesjon for strekningen Skaidi – Lebesby er på plass skal konsesjon for neste strekning Lebesby - Varangerbotn/Seidafjellet behandles.

Det vil ta ca. 3 år å bygge den første strekningen, og 4 år for den siste strekningen. Strekket mellom Skaidi og Lebesby er på 131 kilometer og invester-

UTSETTELSE: Prosjektleder Bente Rudberg i Statnett ser at vedtaket i Sametinget betyr utsettelse av kraftlinjene hun har ansvaret for å bygge ut i Finnmark. Foto: Privat

ingskostnaden er beregnet til mellom 1,7 og 2 milliarder kroner. Strekket mellom Lebesby og Varangerbotn er på 74 km og er beregnet å koste i underkant av 1 milliard kroner. Det kan være verd å merke seg at 420 Kv-linjen fra Balsfjord til Skaidi strekker seg over 300 kilometer og går gjennom syv kommuner. Den investeringen har en kostnad på mellom 4,2 og 4,4 milliarder kroner. Utbyggingen har pågått i 10 år.

Lang vei

- Vi har arbeidet med økt forsyningssikkerhet i østfylket i over 20 år og har av den grunn investert betydelig i utbygging av transportkapasiteten innenfor vårt eget nettområde,

NETTET: Her skal kraftlinjene gå. Her fra Lakselv. Foto: Statnett

sier direktør for samfunn og kommunikasjon Stein Mathisen i Varanger Kraft. – Det var likevel først for omtrent 15 år siden at staten iverksatte de første konkrete planene for utbygging av kapasitet inn/ut av vårt nettområde. Siden har det vært en del frem og tilbake som har medført utsettelser. Vi forventer at beslutning om utbygging kommer så snart som mulig. Det er alt for mange som har ventet lenge på avklaring om de kan få reservert kapasitet til nytt forbruk hos oss. Egentlig er det en trist situasjon sett i lys av befolkningsutviklingen i Øst-Finnmark. Vi trenger nye virksomheter som kan dra nytte av våre fantastiske fornybare energiresurser.

Reindriften brukes ofte som argument for å stanse eller utsette ulike prosjekter. Hvordan

forholder Varanger Kraft seg til reineierne og deres interesser?

- Vi har hatt et godt samarbeid med reineiere i mange år både innen daglig og fremtidig drift. Det skulle bare mangle. Et godt eksempel er utbyggingen av vindkraftparken på Raggovidda. Her har vi blant annet løpende følgeforskning på mulige effekter som vi kan tilpasse oss. Et slikt langvarig samarbeid har sine utfordringer og interessekonflikter også, og det må vi håndtere på en profesjonell måte. Vi samarbeider jo om å sikre fremtidig drift i et generasjonsperspektiv.

- Kraftproduksjonen på Råkkocearru/Raggovidda illustrerer for øvrig også problemene med at det ikke er 420 Kv kapasitet til vårt område. Til nå har vi bare utnyttet under halvparten av den vindkraften vi har konsesjon på. Med en 420 Kv-linje kunne vi økt tilbudet av effekt og kapasitet til ny og eksisterende næring, og sendt overskuddskraft til andre som trenger den. For å sikre utnyttelse av vindkraftproduksjonen, har vi etablert et pilotprosjekt der vi forsker på bruk av vindkraft til hydrogenproduksjon i Berlevåg. Hydrogen er en energibærer som kan brukes til å lagre energi til andre formål i perioder når det blåser mye og det ikke er mulig å transportere elektrisk kraft til andre formål. Samtidig ser vi det som en del av vårt samfunnsoppdrag å se på muligheter for industriutvikling lokalt, basert på de fantastiske energiresurser vi har her, sier Mathisen. Vi har ikke ønsket å vente helt til en 420 Kv-linje

ON Energi har beredskapsavtale med REN på kabelarbeider og utfører arbeidet på alle typer kabel, endemuffer og mastearrangement.

ON Energi har betydelig kompetanse og gjennomføringsevne innenfor våre kjerneområder; vei- og områdebelysning, trafo- og kraftstasjoner, omformeranlegg, kabelanlegg og andre industri-, installasjons- og høyspentrelaterte systemløsninger.

onenergi.no

Vi bygger elektrisk infrastruktur

Om Sentralnettet

Sentralnettet er den delen av overføringsnettet som overfører elektrisk energi over store avstander i Norge. Dette er et landsomfattende nett, som også har forbindelser til utlandet. Statnett har systemansvaret for nettet og som eier en stor del av det. I de siste årene har det vært lite utbygging av nettet samtidig som forbruket av elektrisk energi har økt. Dette har ført til at nettet i perioder er hardt belastet, og at utfall av én del kan føre til at kraftforsyningen i visse områder faller ut. Det er derfor satt i gang

prosjekter for bygging av nye kraftlinjer.

Sentralnettet utgjør selve hovedveiene i overføringsnettet og har et spenningsnivå på 420 og 300

Kv, men det forekommer også noen linjer på 132 Kv.

En stor del av nettene er bygget i 1950- og frem til 1980-årene.

Fosen dommen

Høyesterett avsa i oktober 2021 dom i tvist om utbyggingen av Storheia og Roan vindkraftverk på Fosen. Høyesterett kom enstemmig til at reindriftssamenes rett til kulturutøvelse etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter er krenket.

Vedtakene om konsesjon og eks-

propriasjonstillatelse er derfor ugyldige. Dommen gir reindriftssamene en sterk posisjon i forhold til fremtidige utbygginger der deres interesser er berørt. Dette kommer til å medføre at utbygging utsettes eller stoppes, med store konsekvenser for forbrukere, næringsliv og næringsutvikling.

er på plass i vårt område med å utvikle vindparken.

Hvorfor er det viktig å få 420 Kv-nettet på plass?

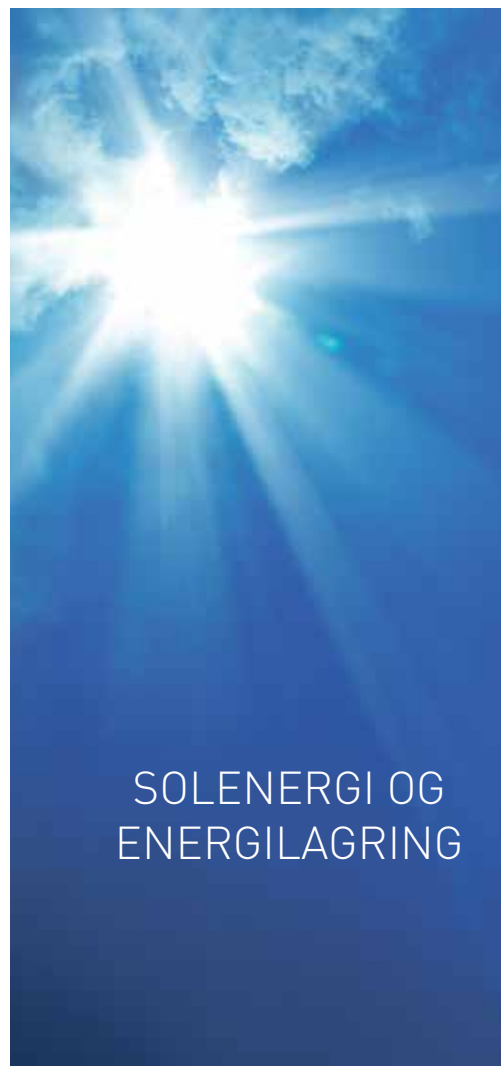
- Nettet har et viktig formål: Å sikre nåværende og fremtidig forsyningsikkerhet i vårt område og i landet for øvrig, stadfester Mathisen.

Statnett ansvarlig

Det er Statnett som har ansvaret for utbyggingen av sentralnettet og 420 Kv-linjene.

Hva betyr vedtaket i Sametinget for utbyggingen av 420 Kv-nettet til Varangerbotn / Seidafjellet?

- Vi hadde håpet konsesjonsbehandlingen hos NVE ville bli ferdig inneværende år, sier prosjektleder Bente Rudberg i Statnett. - Vedtaket i Sametinget nylig der de gikk imot utbyggingen kan påvirke arbeidet med konsesjonsbehandlingen. Det kan bety utsettelse i tid, og trolig også høyere investeringskostnader. Saken skal også videre til Olje- og Energi-departementet. En endelig avgjørelse vil neppe være på plass før i 2024 eller 2025. Vi kan sette i gang å bygge det første strekket Skaidi – Lebesby først etter et vedtak. NVE har informert oss om at når de har kommet lenger med konsesjonsbehandlingen for det første strekket, vil behandlingen av strekket mellom Lebesby og Varangerbotn / Seidafjellet konsesjonsbehandles.

SOLENERGI OG
ENERGILAGRING

LADELØSNINGER
FOR ELBIL

PRODUKTER FOR
SMARTE HJEM

Bevisst elektrogrossist

Som familieeid bedrift, med visjon om å skape verdier for generasjoner, har bærekraft ligget til grunn helt fra start.

Nå, med det grønne skiftet og elektrifiseringen av Norge, er vi bevisst vår rolle og vårt ansvar. Vi ønsker ikke bare å være med – vi ønsker å være med og drive utviklingen.

Vi har satt oss konkrete ambisjoner for hva vi skal ha oppnådd i 2025. Først og fremst fokus og tiltak hos oss selv, men også inspirere våre kunder, leverandører og samarbeidspartnere.

25i25

Mer om våre mål og ambisjoner:
baelgros.no/bevisst-elektrogrossist

BA Berggård
Amundsen

- Problemet med kjerne- kraft er at vi ikke har det

I 2019 ble Norges siste atomreaktor stengt ned. Nå er det de som mener atomkraft er en god fremtidsløsning.

Av – Edd Meby

Truls Olufsen-Mehus er en av dem. Han mener kjernekraft leverer stabilt og har tilnærmet null CO₂-utslipp.

- Jeg tror kjernekraftverk i Finnmark og Hammerfest kan bli løsningen på kraftbehovet i Norge i fremtiden, sa han som KrF sin stortingskandidat i Troms og Finnmark før stortingsvalget i 2021. Når Nordnorsk Rapport intervjuer ham nå, utdyper han sine synspunkter:

- Hvorfor er kjernekraft en god idé?

- Det er kjent teknologi. Det er det som krever minst areal, minst CO₂-utslipp for mest stabil energiproduksjon og har færrest menneskeliv på samvittigheten pr TW produsert.

- Hvor realistisk er et slikt forslag?

- Det er ingen vei utenom for å oppnå endringer.

- Ser du ingen problemer med kjernekraft?

- Jo, at vi ikke har det. Kjernekraft er den tryggeste kraftkilden vi har og nødvendig

for å ta innovasjonen videre i fremtiden da vi alltid vil være avhengig av mer energi.

- Hva skal man gjøre med avfallet?

- Forbruke det som brensel i 4. generasjon kjernekraft. Eller lagre det trygt under bakken slik vi allerede gjør. Det tar lite plass og er ikke et problem.

- Er det sannsynlig at noen vil ha et kjernekraftverk som nabo?

- Ja, det er trolig mer stabilt enn Melkøya rett ved Hammerfest har vist seg å være. Og demninger til vannkraft er ikke ufarlige om de bryter sammen. Vi stoler på bygningsingeniører til broer og demninger og boligblokker, men ikke på ingeniører som bygger kjernekraftverk?

Tsjernobyl

Olufsen-Mehus har erfart at det ikke er enkelt å forsvare atomkraft. Motargumentene er mange. Hvem vil ha et atomkraftverk i nabolaget og hva gjør vi med avfallet? Tsjernobyl-ulykken er en god grunn til skepsis, en ulykke forårsaket av menneskelige feil, og som til dags dato brukes som et argument mot kjernekraft. Greenpeace Norge ser ikke på dagens kjernekraft som løsningen til klimakrisen. Leder Frode Pleym for Greenpeace Norge mener det største problemet er hvordan avfallet må håndteres.

- Det må lagres i tusenvis av år isolert

- Jeg mener det er solidarisk å tenke at vi bør bidra til verdens kraftbehov med stabil kjernekraft, sier Truls Olufsen-Mehus. Foto: Rino Engdal

fra vann og natur. Med hvilken rett kan vi skyve også det ansvaret over på kommende generasjoner?

Han understreker at de ikke er prinsipiell motstander av atomkraft. Samtidig mener han at det ikke er et realistisk alternativ å bygge nye kjernekraftverk for å løse klimakrisen.

Sikkerhet og avfall

Motstanderne viser til høye kostnader og utfordringene i forhold til sikkerhet og avfallshåndtering. Norges siste reaktorsjef Ole Christen Reistad har uttalt at det er meningsløst og på grensen til uforstandig å snakke om kjernekraft i Norge. Han hevder at kjernekraft vil kreve at hele samfunnet endrer seg. Nils Morten Huseby, administrerende direktør ved Institutt for energiteknikk (IFE), som tidligere drev atomreaktoren i Halden sier det slik:

- Diskusjonen om kjernekraft globalt er interessant og relevant, men for Norge er ikke atomkraft noe seriøst alternativ.

Kun forskning

De norske reaktorene har aldri vært benyttet i produksjon, kun til forskning. Kjernekraft som strømkilde til norske forbrukere ble skrinlagt av Stortinget så langt tilbake som i 1975. Siden har norske politikere lagt denne debatten død. Kjernekraft er et ikke-tema.

Det er fremtidens økende energibehov som gjør at debatten står opp fra de døde. Norge forbruker i dag 133 TWh strøm. NVE har beregnet at strømforbruket i Fastlands-Norge kan vokse med 24 TWh

frem mot 2035, fra 133 TWh i 2016 til 157 TWh i 2035. Veksten skjer innen industri, petroleum, datasentre og transport. Hvor skal denne strømmen komme fra? Eller; hvorfor skal vi utelukke kjernekraft fra diskusjonen?

Kjernekraft-revival?

Det samme sier eksperttunge premissleggere som FNs klimapanel, Det internasjonale energibyrået og EUs vitenskapspanel. Klimavennene for kjernekraft opprettet en forening som ønsker å «bidra til folkeopplysning og oppklaringer rundt kjernekraftmytene».

Klimavennene for Kjernekraft vil påvirke Tyskland slik at de ikke stenger kjernekraftverkene sine, hjelpe naboland med å finansiere kjernekraft og eventuelt få strømgarantier i retur, begynne å forbedre norsk kompetanse, offentlige institusjoner og reglement med hjelp av naboland, utrede små, modulære kraftverk basert på velprøvd 3. generasjons teknologi i Norge og forske på 4. generasjonsreaktorer inkludert thorium.

Finland har bestemt seg for å slutte å bruke kull til oppvarming, og vil erstatte det med bruk av minireaktorer. Den polske regjeringen har bestilt seks atomreaktorer med en samlet kapasitet på 8,4 GW. Det kan bli de første strømproduserende reaktorene i Polens historiske satsing på å omstille strømproduksjonen fra kull til kjernekraft. Den første reaktoren skal bygges i 2033. Det svenske opposisjonspartiet Moderaterna (tilsvarende norske Høyre) vil bruke 400 milliarder kroner i kredittgarantier for å bygge ny kjernekraft i landet.

Vi eier, drifter og utvikler strømnnett i Alta, Loppa og Kvænangen Kommune.

Alta Kraftlag Nett har blitt

Alut

Ny modell for nettleie

Den nye ordningen som trer i kraft 1. juli medfører at en større andel av strømregningen blir knyttet til forbruket.

Av - Jonas Ellingsen

I syv år har 11 nettselskaper og 17 ulike forbruker- og miljøorganisasjoner, deriblant Naturvernforbundet, Hus-eierne og Elbilforeningen, hatt en het diskusjon om det nye systemet for nettleie. Den nye modellen som trer i kraft i juli gjelder boliger, fritidsboliger og mindre næringskunder, og er et kompromiss basert på innspillene. Bak enigheten lå et felles ønske om økt nettutnyttelse av hensyn til miljø og så lave nettkostnader som mulig for norske strømkunder. Modellen hevdes også å være mer rettferdig, siden de som belaster strømmettet mest også betaler høyere nettleie.

Et sentralt punkt i diskusjonen var fordelingen mellom fastledd og variabelt forbruk (energiledd).

- Hvis det meste av nettleien er fastpris, vil det ikke være noe stort poeng i ENØK-investeringer og strømsparing, påpekte daglig leder Trine Kopstad Berentsen i Sol-energiklyngen.

Følger forbruket

Partene ble enige om at den faste delen av nettleien skal være mindre, og at en større del skal knyttes til strømforbruket. De anbefalte at energileddet skal utgjøre minimum 50 % av nettselskapenes inntekter. Basert på innspillene har regjeringen besluttet å innføre en overgangsperiode på to år for kravet om at energileddet maksimalt kan utgjøre 50 prosent av inntektene til nettselskapene. Ved periodens utløp i 2024 skal Reguleringsmyndigheten for energi (RME) foreta en evaluering av nettselskapenes nettleiestruktur i løpet av 2024.

«Månedsmaks»

«Månedsmaks» – systemet med at det høyeste forbruket i én eneste time den ene måneden, skulle avgjøre fastbeløpet i den neste, er også fjernet i den nye nettleiemodellen.

Det vil fortsatt koste mer å bruke mye strøm samtidig, men fastleddet for nettleien skal nå beregnes ut fra flere effekttopper i måneden før. Hvor mange som skal brukes er opp til nettselskapene, men flere har signalisert at de vil bruke tre topper. Dette betyr at man fortsatt vil tjene på jevnt forbruk, men ikke straffes hardt hvis man får et meget høyt effektutslag i kun en enkelttime.

Tre trinn

Elvia er blant selskapene som har kunngjort hvordan dette vil slå ut for sine kunder: - Fastleddet (også kalt kapasitetsledd) er delt opp i trinn, og hvilket trinn du havner i beregnes etter gjennomsnittet av de tre timene med høyest forbruk måneden før. Det starter på trinn 1 med 125 kroner per måned, som typisk vil gjelde for en liten leilighet med fjernvarme. En villa med normalt forbruk vil ligge på trinn 3 og fastleddet vil da utgjøre 325 kroner per måned.

- Dermed får du et større spillerom til å påvirke nettleieprisen din. Dette fordi du får flere muligheter til å fordele de største strømtoppene dine utover flere dager og dermed også påvirke månedsfakturaen positivt, sier selskapet i en pressemelding.

I følge Elvia kan kundene spare penger på å jevne ut strømforbruket gjennom døgnet – for eksempel ved å lade el-bilen sakte om natten og i helgene. - Elektriske apparater skal ikke benyttes uten tilsyn. Unntaket er lading av el-bil som anses som forsvarlig uten tilsyn, poengterer selskapet.

EFFEKTBASERT NETTLEIE: Målet med den nye nettleiemodellen er å legge til rette for best mulig utnyttelse av overføringsnettet og en mer rettferdig fordeling av kostnadene mellom kundene. Effektbasert nettleie betyr at kunder som belaster nettet mest betaler høyest nettleie. Bilde: Foto: Elvia/Jens Haugen

Ny nettleiemodell

Den nye nettleiemodellen skal motivere til mer effektiv utnyttelse av strømmettet.

Dette skal bidra til at selskapene kan holde kostnadene lavest mulig for kundene over tid, samtidig som man begrenser miljøinngrepene som følger med nye nettutbygginger. Den nye nettleien skal ikke endre nettselskapenes inntekter.

Fastleddet var tidligere et likt beløp hver måned for alle kunder, kun avhengig av hvilket nettselskap du tilhørte. Nå vil fastleddet endres, og vil kun avhenge av ditt maksimale behov for kapasitet.

Energileddet var tidligere kun avhengig av hvor mye strøm du brukte. Du betalte en liten sum i nettleie for hver kilowatttime som ble brukt. Fra 1. juli 2022 vil prisen for disse kilowattimene også avhenge av når på døgnet og i uken de brukes. Påslaget pr. kWh vil være lavere på natten og i helga, og høyere på hverdager.

NYHET! PROTECTLINE

INNOVASJON: Innvendig fas reduserer risikoen for kabelskader under trekking og forenkler installasjon.

Protectline er kabelrør med innvendig fas. Dette gjør at inn- og uttrekking av kabel er mer skånsom. Kabel kan installeres og demonteres uten fremtidig graving. Det gjør at investeringen kommer godt ut både økonomisk og i klimaregnskapet.

PIPELIFE
always part of your life

Flau bris i nordnorsk havvind

**Nord-Norge har hav.
Nord-Norge har vind.
Er havvind-toget likevel
i ferd med å gå fra oss?**

Av – Edd Meby

Områdene Utsira Nord og Sørlige Nordsjø2 er åpnet for produksjon.

Regjeringen har det travelt og vil behandle konsesjonssøknader raskere.

Ambisjoner er å tildele områder for 30.000 MW havvindproduksjon i Norge innen 2040.

Det er beregnet opp til 50.000 nye arbeidsplasser – alt etter hvor optimistisk man er.

De økonomiske ringvirkningene anslås til et sted mellom 25 og 60 milliarder.

Danmark, Belgia, Nederland og Tyskland skal investere for 1.500 milliarder i havvind i Nordsjøen. I Nord-Norge er det flau bris i havvindsaken.

- Toget er i ferd med å gå fra oss. Det finnes i dag ingen nordnorsk

strategi for å komme på offensiven, sier en sentral kilde med erfaring fra rikspolitikken til Nordnorsk Rapport.

Areal og infrastruktur

Det er flere årsaker til at Nord-Norge ikke sitter rundt bordet når fremtidens havvindmuligheter diskuteres, noen åpenbare og andre ikke så synlige.

Den potensielle arealkonflikten med fiskerinæringen er selvsagt en viktig grunn. Fiskernes organisasjoner maner naturlig nok til forsiktighet, slik at man ikke risikerer å skade en etablert og fornybar næring i forsøket på å bygge opp en ny og fornybar næring.

Et annet argument for å tildele de første konsesjonene i sør er infrastruktur. Kablene som knytter det norske strømmettet til Europa ligger der. I tillegg er det mer kraftkrevende industri i sør enn nord, og dermed større behov for energi fra havvind.

Fordel blir borte

Nord-Norge har i stor grad vært mindre rammet av økningen i strømprisene, fordi vi har nok energi og fordi overføringsnettet sørover er en flaskehals.

Nord-Norge har naturlige forutsetninger for å utnytte havvind, men er vi allerede i ferd med å bli akterutseilt? Foto: Statkraft

- Men dette vil ikke vare. Jo raskere elektrifiseringen av det norske samfunnet går, jo mer energi vil vi trenge. Da vil det nordnorske kraftoverskuddet som gir lavere priser, forsvinne – og Nord-Norge er nødt til å finne alternative energikilder, mener vår kilde.

Og finner ikke Nord-Norge ny grønn energi, for eksempel havvind, vindmøller på land eller andre alternativer, så vil næringslivet slite. Det kan bety at investeringer gjøres der det er lettere tilgang på grønn energi, sør i stedet for i nord.

Krever mer energi

Batterifabrikken Freyr i Mo i Rana er et eksempel på slik ny strømkrevende industri. Det anslås at fabrikken pr år vil bruke like mye strøm som en norsk

mellomstor by som Drammen. Etableringen vil snu opp ned på Rana-samfunnet, med store muligheter for vekst og tilflytting. Billig strøm har alltid vært et konkurransefortrinn for norsk industri. Men etableringen av et stort vindmølleanlegg på Sjonfjellet møter sterk lokal motstand. Andre peker på at Nordland er et stort kraftfylke og har store mengder overskuddskraft som Freyr kan bruke. Uansett; noen frykter at Freyr vil ta sine investeringer ut av Rana om de ikke får tilgang på den energien som kreves.

Ingen vil se den...

Norge står med begge beina i en etisk debatt om utviklingen av grønn energi. Vi har historisk erfaring med å temme vannkraften, ofte til høylytte protester som motsetter seg

slike naturinngrep. Nå når fremtidens nye energikilder skal utvikles og utvinnes får vi en ny diskusjon om hvordan dette skal kunne skje uten å ramme natur eller andre næringer. Hvis fremtiden er grønn, hvor skal energien hentes fra? Hvis olje skal fases ut, hvis vannkraft er kontroversielt, vindmøller fører til demonstrasjoner og havvind truer våre fiskerier – hvor skal man da hente energi for å dekke et behov som synes umettelig? Solceller? I alle fall ikke i et nordnorsk klima. Satt på spissen; alle vil ha grønn energi, men ingen vil ha den som nabo.

Trenger samhandling

Det er en åpenbar ironi i at grønn industri som trenger grønn energi får smekk på fingrene i den offentlige debatten. Spørsmålet er ikke om vi vil ha det grønne skiftet, men hvilke kompromisser mellom natur og ny energi som er spiselige for Norge som nasjon, for eksempel i et nordnorsk perspektiv:

- Nordnorske politikere må samhandle med næringslivet, kartlegge fremtidig behov for energi i landsdelen og gå i dialog med fiskerinæringen. Det er åpenbart fiskeområder som ikke skal belastes med havvindprosjekter, men det finnes andre lokaliteter i Nord-Norge. Et slikt samspill må være strategien videre dersom Nord-Norge skal få sin del av utviklingen innenfor havvind, mener vår kilde.

Vi utfører alt av linje og kabelarbeid!

Nord-Norge har gode forutsetninger

Nord-Norge har gode forutsetninger for å utnytte havvind, mener stortingsrepresentant Siv Mossleth (Senterpartiet).

Av – Edd Meby

- Fornybar kraft vil være viktig for lønnsomheten til prosjekter som skal bidra til lavere utslipp fra fastlandsindustrien, og for utvikling av nye næringer. Det er viktig at industrifylker, som for eksempel Nordland, tar del i denne utviklinga. Leverandørindustri i nord må også kunne utvikle seg i framtida. Men havvindsatsinga må ikke gå på bekostning av sjømatnæringen, advarer hun.

- En viktig ramme for havvindutviklinga må være sameksistens med eksisterende næringer og naturhensyn. Hvor kan havvindsatsinga skje uten at det gir uløselige interessekonflikter? Elektrifisering av sokkelen må i størst mulig grad skje med havvind eller annen fornybar strøm produsert på sokkelen, og Senterpartiet jobber for at Nord-Norge ikke blir akterutseilt i satsinga på havvind, sier Mossleth.

Stor optimisme

Optimismen er stor når det gjelder Norges muligheter med havvind. Industrien rundt flytende havvind alene kan skape hele 52.300 arbeidsplasser i 2050. Det tilsvarer om lag 25 prosent av sysselsettingen oljenæringen hadde i 2019, mener Norges Rederiforbund - og viser til en rapport fra Menon Economics, som har undersøkt arbeidsplasser, industrielle ringvirkninger, global markedsutvikling og mulighetene for eksport av flytende havvind.

Flytende havvind skiller seg fra bunnfast havvind ved at turbinene er festet til havbunnen med anker, i stedet for å være fastmontert. Grunnen til at Menon har sett på flytende havvind isolert, er at Norge

her har særskilte fortrinn. Kartleggingen hevder at norske aktører kan ta en markedsandel på mellom 5 og 14 prosent av det globale flytende markedet. Rapporten oppfordrer til en raskere utvikling av flytende havvind dersom Norge skal kunne konkurrere internasjonalt.

Nord-Norges plass

Hvor er så Nord-Norges plass i denne utviklingen?

Stortingsrepresentant for Høyre, Bård Ludvig Thorheim, sier det slik til Nordnorsk Rapport:

- 80% av Norges havområder ligger nord for polarsirkelen og det finnes gode områder her som ikke er i konflikt med fiskeriinteresser.

- Blir Nord-Norge akterutseilt i satsinga på havvind?

- Jeg frykter at det kan skje. Derfor må regjeringen få fortgang i dialogen med fiskerinæringen om konkrete områder. I tillegg må annen naturpåvirkning kartlegges raskt. Høyre har helt konkret gått inn for at

- En viktig ramme for havvindutviklinga må være sameksistens med eksisterende næringer og naturhensyn, mener Senterpartiets Siv Mossleth. Foto: Stortinget

områder utenfor Helgeland for eksempel må identifiseres siden det er gode vekselvirkninger med industri der. Vi nedsatte et samarbeidsforum med fiskerinæringa om dette under Solberg-regjeringen og etter snart ett år med Støre-regjeringen har de konkludert med å videreføre dette. Nøkkelen ligger i å identifisere områder som ikke er i konflikt med fiske og natur.

Nye områder fra NVE

Olje- og energidepartementet har nå gitt NVE i oppgave å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs basert på innspill fra en direktoratsgruppe, og å utarbeide forslag til konsekvensutredningsprogram. NVE skal i arbeidet med å finne nye

områder som kan egne seg for fornybar energiproduksjon til havs forsøke å finne områder som legger til rette for god sameksistens med andre næringer.

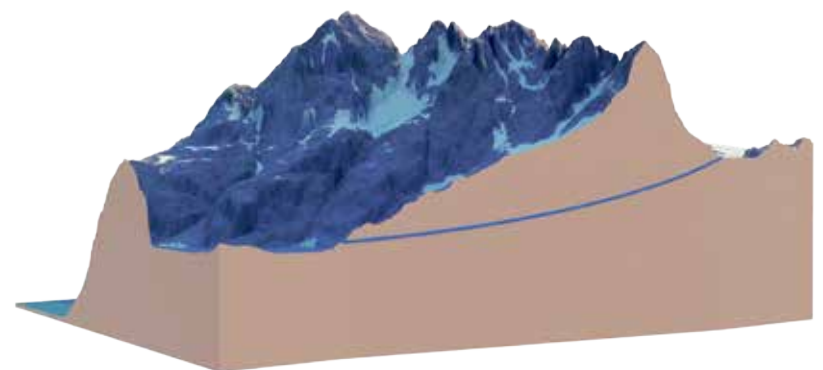
- Ytre Helgeland og eventuelt andre områder i Nord-Norge vil bli vurdert gjennom dette arbeidet, sa olje- og energiminister Terje Aasland i Stortinget nylig.

► Industrien rundt flytende havvind alene kan skape hele 52.300 arbeidsplasser i 2050.

RETNINGSSTYRT FULLPROFILBORING

- Diameterområde 400 mm - 1500 mm
- Trykksjakter og overføringstunneler for vannkraftverk
- Kommunalteknikk, fjernvarme, kabelforlegning etc.

Eksempler utførte prosjekter:

- **Overføringstunnel** Blåskavlvatn - Isfjordvatn for Trollfjord Kraft. Diameter 700 mm Lengde 964 m utført i veiløst terreng - Hadsel kommune
- **Trykksjakt** for Grytendal Kraftverk for NGK Diameter 1500 mm Lengde 575 m - Bindal kommune
- **Tunneler for vannforsyning** - Mo i Rana Diameter 700 mm Lengder 930 m og 170 m - Rana kommune

Norhard
NORWEGIAN HARD ROCK DRILLING

Norhard AS - Se vår hjemmeside for mer info - www.norhard.no

Åpner for mer vindkraft på land

Etter tre års stillstand ber regjeringen NVE gjenoppta konsesjonsbehandling av vindkraft på land. Men blir konfliktnivået noe mindre denne gang?

Av - Jonas Ellingsen

– Vindkraft på land er omdiskutert. Denne gangen sier vi tydelig fra om at kommunene må ville det, sa Olje- og energiminister Terje Aasland (Ap) da han presenterte tillegget til energimeldingen i april.

Protest etter byggeboom

Vindkraft ble satt på pause etter høyt konfliktnivå rundt flere prosjekter.

I 2018 og 2019 ble det samlet investert i vindkraft for 17 milliarder kroner og byggeboomen ført til stadig flere protester. I 2020 meldte rundt 20.000 mennesker seg inn i protestorganisasjonen Motvind, som dermed hadde flere medlemmer enn partier som SV og Frp.

Etterhvert har også flere partier på Stortinget uttrykt skepsis til videre utbygging av vindkraft på land, som Senterpartiet, Miljøpartiet de Grønne, SV, Rødt og Frp.

Nye grep

Nå tas det nye nye grep for å senke konfliktnivået.

Den nye vindkraftpolitikken legger

opp til at det skal tas mer hensyn til natur og friluftsliv, samt overføres mer makt til kommunene. Nye prosesser etter plan- og bygningsloven skal styrke kommunal medvirkning i vindkraftsaker, men regel-verket er ennå ikke klart. Det skal også drysses mer penger ut over vindkraft-kommunene.

Fra 1. juli blir det innført en ny avgift på vindkraft. Det kan gi over 150 millioner kroner årlig til vertskommunene.

Kritisk

Olje- og energiministeren Terje Aasland lover at man denne gang ikke skal overkjøre kommunene.

– I nye vindkraftprosjekter må kommunene bli involvert mye tidligere. Jeg tror vi får med oss mange kommuner på dette, sa han.

Ikke uventet kom det mest kritiske innspillet til energimeldingen fra Rødt.

– Her går Aasland til krig mot folk og naturen. Kommunene skal være med på laget sier han, men med en produksjonsavgift på vindkraft som går til kommunene, presser han fattige kommuner til å akseptere natur-rasering, sa Sofie Marhaug, som er andre nestleder i energi- og miljøkomiteen til NRK.

FRIVILLIG: Olje- og energiminister Terje Aasland (Ap) forsikrer at kommunene skal involveres og ikke overkjøres i neste konsesjonsrunde for vindkraft. Pressefoto

Skepsis etter nye uhell

Ved utgangen av 2021 var 63 vindkraftverk satt i drift, i følge NVE. De har gjennomført inspeksjoner ved alle nye anlegg i byggeperioden og har avdekket få avvik. I driftsfasen har det derimot skjedd flere uhell i det siste, som neppe har bidratt til å redusere skepsisen mot vindkraft. Blant dem kan nevnes:

– To oljelekkasjer i februar og mai i år ved Roan vindpark eid av Trønderenergi.

– I Frøya Vindpark havarete turbin som spredde plast og avfall i området med påfølgende oljelekkasje, i november og desember i fjor.

– Det lekket ut store mengder hydraulikkolje på Kvenndalsfjellet i Åfjord i februar 2021.

NYE GREP FOR MER VINDKRAFT: Større kommunal medvirkning og pengedryss i form av avgiftskroner skal senke konfliktnivået og gjøre vindkraft mer attraktivt for kommunene. Foto: NVE/Catchlight

Motstanden økte i takt med utbyggingen

I 2020 viste en meningsmåling i regi av DNT at motstanden mot vindkraft på land hadde økt med 68 % på halvannet år.

Undersøkelsen gjennomført av Opinion viste at antall negative hadde økt fra 25 prosent i april 2019 til 42 prosent i september 2020. Andelen som var positive hadde gått ned fra 49 prosent til 35 prosent.

Vi endret selve mørketida da vi tente den første gatelykta i Tromsø i 1898. Nå bygger vi lag for å drive fram det grønne skiftet.

Kraft til å endre

HASVIK KOMMUNE
Storfiskens rike

BO HÆR!
Lev et godt liv på Sørøya med nærhet til en storslått natur, sammen med trivelige mennesker og lav stressfaktor.

Telefon 78 45 27 00
E-post: post@hasvik.kommune.no
www.hasvik.kommune.no

Fem år med forurenset drikkevann

Det tyske investerings-selskapet som eier vindkraftanlegget på Kvaløya i Tromsø kommune ber om utsatt frist for å bygge nytt vannverk til innbyggerne i Buvika.

Prime Capital har avvist påstandene om at utbygging av vindkraft på vestsiden av Kvaløya har forurenset drikkevannet til 10 husstander i Buvika. Dette har utviklet seg til en fem år lang frist, der selskapet er pålagt av NVE å bygge ny drikkevannskilde.

Nytt vannverk skulle stå klart i sommer men selskapet ber nå om utsatt frist til oktober 2023.

– Vi er fortvilt og forbannet. Fra vår side ser det ut som at utbyggerne finner opp ting for å trenere saken – slik at de slipper å bygge dette vannverket, sier innbygger Tor Arne Nilsen til avisa Nordlys.

Grunneierne tok saken til domstolen, men tapte både i tingretten og lagmannsretten og måtte betale en halv million i saksomkostninger for motparten. Både Mattilsynet og kommuneoverlege i Tromsø advarte mot utbyggingen.

Den Norske Turistforening (DNT) er ikke kategorisk mot vindkraft, og mener reaksjonen kommer som følge av vindkraftutbygginger som påvirker tur-områder, urørt natur og dyreliv.

– Vi ser et markert stemningskifte i befolkningen, og jeg tror det er fordi folk ser hvilke enorme naturødeleggelser mange av vindkraftverkene har, uttalte, Per Hanasand, styreleder i Den Norske Turistforening (DNT).

Motstanden mot vindkraft var enda større blant potensielle vindkraftkommuner. 78 av 101 norske kommuner velegnet for vindkraft sa nei til utbygging, og bare fem sa ja, i følge undersøkelsen gjennomført av Opinion for Universitetet i Bergen i August 2019.

I 2019 skrev Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i sin langsiktige analyse at det på grunn av folkelig motstand er uvisst hvor mye vindkraftutbygging vi vil få i Norge.

Ingen vindkraft-utbygging i Salten

Sørfold kommune og Fauske kommune sier nei til vindkraft i fjellene sine.

I likhet med kommunestyret i Sørfold, endte også flertallet i Fauske kommune opp med å stemme nei til å konse-kvensutrede etableringen av stålverk og vindpark fra Blastr Green Steel. Dermed blir det ikke noe vindkraftanlegg mellom Rago

Nasjonalpark, Laponia og Junkerdal Nasjonalpark.

– Dette er en stor dag for Salten, og en stor dag for nasjonen Norge. Unike naturområder er reddet fra å bli forvandlet til industriområder, og kan overlates «i god stand» til fremtidige generasjoner, skrev Motvind Salten på sin Facebook side etter vedtaket i Fauske kommunestyre 17. juni.

Carboline Norge har gleden av å presentere det nyeste produktet i Carbolines omfattende produktspekter - Carboguard AQP, en løsemiddelfri maling, utviklet unikt for brønnbåt med lastetanker for levende fisk, samt fiskebåter med RSW-tanker.

Carboguard® AQP

Kostnadseffektivt og slitesterkt belegg

Spesielt utviklet for lasterom i brønnbåt og RSW-tanker.

- » Løsemiddelfri
- » Meget god slitestyrke, og lang levetid
- » 1-2 strøkssystem. Direkte-på-metall (DTM)
- » Kan også benyttes med holdingprimer
- » Høy kjemikalieresistans
- » Neddykket service etter 24 timer ved 20°C
- » Hurtigherdende
- » Gir en vedvarende blank overflate
- » Enkelt vedlikehold med hurtigtørkende rep kit

Carboline Norge AS

Postboks 151 Midtun

5843 Bergen - Tlf.: 55 52 59 00

www.carboline.no

Prosjekt for lokal kraftproduksjon

Harald Hansen på Ingøy er prosjektleder for det som skal føre til lokal kraftproduksjon gjennom å utnytte bølgekraft, vindkraft og solkraft. Foto: Privat

Ingøy-bedriften Fávli AS vil iverksette et forprosjekt der man skal utrede muligheten for lokal kraftproduksjon gjennom å utnytte bølgekraft, vindkraft og solkraft. Selskapet er tildelt 350.000 kroner av fondsmidlene til Repvåg Kraftlag til forprosjektet.

Prosjektleder Harald Hansen i Fávli AS er takknemlig for at styret i Repvåg Kraftlag støtter godt opp om det nye prosjektet. Hansen vokste opp utenfor Stavanger og bodde mange år i Oslo. Han har arbeidet som forsker i Klima- og miljødepartementet, i Utenriksdepartementet og i WWF Verdens naturfond. Han har også studert fiskeriforvaltningsfag ved Universitetet i Tromsø.

Til Ingøy

- Da pandemien satte inn fant jeg og min samboer, Oliver Dawe; som er teaterregissør, ut at det var på tide å flytte ut av byen. Vi fant via Finn.no et hus til salgs på Ingøy; et sted ingen av oss hadde hørt om. Vi kjøpte huset for to år siden. Jeg har etablert bedriften Fávli AS, og min samboer har etablert et internasjonalt senter for kunstneropphold på Ingøy. Vi vil

begrenset kapasitet og fører dermed til relativt stort tap og varierende spenningskvalitet, påpeker Hansen.

Nullutslipp

Han mener at stabil og forutsigbar kraftforsyning kan tilrettelegge for arbeidsplasser og økt aktivitet i små øysamfunn. I fremtiden skal bilene, sjarkene og hurtigbåtene over på nullutslippsløsninger. Overskudd av kraft kan nyttes til annen verdiskapning. Dersom vi utvikler en løsning som kan fungere godt under forholdene her oppe vil modellen kunne repliseres andre steder og skaleres etter behov, sier han.

En interessant alternativ løsning

Sammen med partnere i selskapene Solvind og Havkraft har Hansen utviklet en skisse til et forprosjekt. I tillegg til Repvåg Kraftlag har selskapet Williksen Industri AS støttet forprosjektet med 100.000 kroner. Dersom det skal legges ny sjøkabel vil det koste rundt 50 millioner kroner. Ut fra dette er elverkssjef Oddbjørn Samuelson i Repvåg Kraftlag interessert i å finne alternative løsninger.

bidra til å utvikle det spennende lokalsamfunnet her ilag med våre gode samarbeidspartnere, sier Harald Hansen.

Lokal kraftproduksjon

- Er det noe vi har mye av her ute på 71 grader nord så er det fornybare kraftressurser. Gjennom forprosjektet akter vi å utvikle en plattform som kombinerer småskala vindkraft med bølgekraft og solkraft for å kunne få til lokal kraftproduksjon som kan mates inn på dagens kraftnett. Dette vil også kunne gi Ingøy og Rolvsøy stabil og sikker kraftforsyning. Sjøkabelen som forsyner øyene med kraft har

- I dag har vi reservekraft fra dieselaggregat på begge øyene, men dette er ikke å anse som en varig løsning. Det er spennende å vurdere innovative løsninger for strømforsyning til fjernliggende øyer med begrenset kapasitet i eksisterende nett. Dersom Fávli lykkes med dette prosjektet kan vi ha en interessant alternativ løsning for fremtidens kraftforsyning, sier Oddbjørn. ●●●

Nye montører og lærlinger

Onsdag 11. mai var ansatte fra Repvåg Kraftlag og NettiNord samlet ved kraftlagets anlegg i Storbukt. Her møttes også nye montører og lærlinger. - Når vi foretar ansettelser vektlegger vi mangfold, og det er positivt at to av våre montører nå er kvinner, sier driftssjef i NettiNord, Victor Jensen.

Etter endt lærlingperiode er Susanne Kvingedal (27) nå ansatt som montør i NettiNord. Fra før av er også Sigrid Jørgensen (31) montør i selskapet. - Når vi skal rekruttere folk til stillinger i selskapet legger vi stor vekt på mangfold. På sikt viser det seg at det gir oss gevinst. At vi nå har to kvinnelige montører i et ellers veldig mannsdominert yrke innebærer en styrke for oss, sier Victor.

Klimakompetanse

- Hva vektlegger dere når nye montører skal inn i læretid og deretter ansettes?

- Det er jo snakk om unge folk som gjerne kommer rett fra skole. Vi vurderer deres CV, ser på karakterer og fravær. At man kan vise til lite fravær er viktig. Vi vektlegger også lokal tilhørighet, at de som søker til oss innehar det vi kaller for klimakompetanse. Det innebærer at de har god kjennskap til klima og vær i vårt område, og at de kan takle det å arbeide under forskjellige værforhold.

Fysiske utfordringer

- Man bør vel også ha bra fysikk?

- Vi legger selvsagt ikke skjul på at det å være montør innebærer at man må takle fysiske utfordringer. Vi lærer for eksempel hvordan man utfører nødfiring fra mast. Det vil si at man bistår en kollega i å komme ned fra mast om uhell skulle oppstå. De som søker montøryrket vet nok at det innebærer fysiske utfordringer.

God lønn

- Hva tjener en montør?

- Det er bra betalt arbeid; med en årslønn på 500-600.000 kroner. Gjennom overtid og vakt-tillegg tjener man i praksis også betydelig mer i løpet av et år, sier Victor. ...

Her er nye montører og lærlinger samlet for blant annet å få praktisert nødfiring fra mast ved Repvåg Kraftlag sitt anlegg i Storbukt. Fra venstre montør Marius Kristoffersen, lærling ved Havøysund-avdelingen, Dag-Rune Lind, montør Susanne Kvingedal, montør Anders Bakkevold Olsen og lærling ved Havøysund-avdelingen, Kenneth Bjørnå. Foto: Geir Johansen

Her er noen av de som var samlet for å lære mer om helse, miljø og sikkerhet (HMS) onsdag 11. mai. Foto: Geir Johansen

Soneleder ved Havøysund-avdelingen, Geir Inge Hansen, er for veteran å regne. Her er han klar for å klatre i mast. Foto: Geir Johansen

NettiNord

RK
Repvåg Kraftlag

Kriminalitet eller kriminalisering?

Hvem har rett? Økokrim mener det jukses for milliarder, en virkelighet fiskerne ikke kjenner seg igjen i.
Foto: Edd Meby

Er fiskerikriminalitet en av de største truslene mot Norge? Eller kriminaliseres en hel næring?

Av – Edd Meby

Norske fiskerier er et skattkammer, og Norges nest største eksportartikkel. I 2021 ble det eksportert norsk sjømat til en verdi av 129 milliarder kroner. Norsk sjømat er en suksesshistorie, også fordi vi i en internasjonal sammenligning har klart å forvalte de fornybare ressursene bedre enn de fleste andre fiskerinasjoner. Likevel; bransjen har fått et juksestempel.

Kriminelt

Derfor var det for så vidt ingen bombe da Økokrim for et par måneder siden sa dette om fiskerinæringen:

«Norske fiskeriresurser og deres store økonomiske verdi tiltrekker seg aktører som profiterer på systematisk under- og feilrapportering av fangst ved fiskemottak. Dette foregår enten

i samarbeid med fiskerne eller ved at mottakene underslår fangst eller fangstverdi fra fiskerne. Ved samarbeid kompenseres mottakene under- og feilrapporteringen ved å betale en høyere pris for fangsten. Mottaket får dermed mer råstoff og fartøyet kan fiske mer enn det har på kvoten.»

Kriminalisering

Det som virkelig provoserte fiskerne og overrasket mange, var at Økokrim delte denne informasjonen i sin rapport om det nasjonale trusselbildet i 2022. «Hårreisende å kriminalisere en hel næring», var reaksjonen fra mange fiskere.

Leder i Norges Fiskarlag, Kåre Heggebø, var ikke nådig: - Det er en virkelighetsbeskrivelse som er totalt ute av proporsjoner, sa han – og reagerte på at Økokrim ikke var mer konkret i sin trusselvurdering.

- Hårreisende og trist. En hel næring kriminaliseres av Økokrim. Jeg vil si at 99 prosent av alle fiskere er lovlige, sa daglig leder Hanne Fagertun i Nordland fylkesfiskarlag til NRK – og

viste til at dagens fiskerinæring er strengt lovregulert.

Slik foregår jukset

Økokrim på sin side mener det er «meget sannsynlig at enkelte fiskere og foretak som driver mottak av fisk er involvert i systematisk under- og feilrapportering av fisk og skaldyr.»

Dette skal etter Økokrims mening skje enten i samarbeid mellom fiskere og fiskemottakene, ved å underslå fangst eller fangstverdi. Her er noen juksemetoder:

- Ved samarbeid kompenseres mottakene under- og feilrapportering ved å betale en høyere pris for fangsten. Mottaket får dermed mer råstoff og fartøyet kan fiske mer enn det har på kvoten.

- Bruk av pallevekter muliggjør omskrivning av sluttседler. Også omskrivning av art gir økonomiske fordeler for både fisker og mottaket.

- Fiskeren får en pris som ligger over minstepris for innrapportert art mens mottaket betaler under halv pris for en vare som kan omsettes for full pris i markedet.

- Foretak som eier flere mottak eller kontrollerer flere ledd i verdikjeden kamouflerer under- og feilrapporteringen ved å flytte sjømat mellom foretakene.

Gammelt nytt

Påstander om fiskejuks er ikke ukjent. Dette har alltid hengt ved næringen. Det snakkes i bransjen og ryktene går, og den offentlige debatten blusser fra tid til annen

opp. Matforskningsinstituttet NOFIMA ba i en undersøkelse i 2013 fiskerne vurdere ulike juksemetoder etter omfang på en skala fra 1 til 5. Tre metoder skilte seg ut:

- Storhundre er et gammelt begrep som anvendes om situasjonen der fisker og fiskebruk blir enige om å melde inn et mindre kvantum enn det reelle. Noe avhengig av aktørenes forhandlingsstyrke kompenseres fiskeren gjennom en høyere pris enn markedsprisen.

- I stedet for at fiskeren skal få lavere pris på fisk av dårlig kvalitet, blir fisker og fiskekjøper enige om at denne fisken ikke skal rapporteres til myndighetene.

- Slik reduseres fiskerens tap ved at fisken ikke trekkes fra kvoten, og den kan dermed fiskes «en gang til», mens kjøperen får fisk til redusert pris samt mulighet til å motta mer fisk av bedre kvalitet.

Om lag 40 % av fiskerne i undersøkelsen svarte at juks er akseptert, og 60 % hevdet at fiskere de har nær kjennskap til underreportering. I en undersøkelse i 2014 svarte over 40 % av fiskerne at utkast og under- og feilrapportering kan rettferdiggjøres «av og til».

Få alvorlige lovbrudd

Slike undersøkelser til tross; det avdekkes svært få alvorlige lovbrudd i Fiskeridirektoratets kontroller, og direktoratet innrømmer at dagens kontrollregime ikke gir trygghet for at lover og regler etterleves.

Riksrevisjonens kritikk av res-

surskontrollen i sin undersøkelse av fiskeriforvaltningen i Nordsjøen og Skagerrak i 2017 konkluderte med det samme. Riksrevisjonen stilte da kritiske spørsmål ved organiseringen av ressurskontrollen og den samlede bruken av kontrollressursene.

Er det da slik at fiskerne har et avslappet forhold til lover og regler, samtidig som det er vilkårlig kontroll og at fangstregistrering skjer manuelt?

- Kontroll gjør vi på vidt grunnlag. Det aller viktigste er at vi får rapportert den lovlige aktiviteten, forklarer fiskeridirektør Frank Bakke-Jensen, som er klar på at Økokrim langt på vei har rett i sin rapport.

Vil bruke teknologi

Et regjeringsoppnevnt utvalg foreslo i 2019 flere endringer i innretningen av den nasjonale kontrollen med fiskerinæringen. Utvalget foreslo en rekke konkrete tiltak og regelverksendringer, som skal redusere muligheten for regelbrudd og effektivisere myndighetenes tilsyns- og kontrollarbeid. «En del av tiltakene, som krav til gjennomgående automatiske veisystemer, vil være viktige skritt mot målet om et automatisert dokumentasjonssystem», sa utvalget.

Gjennom dataregistrering skal kontrollmyndighetene kunne hentes ut verifisert dokumentasjon om hvem og hvilket fartøy som fisker, fartøyet's fiske-tillatelse og gjenstående kvote, og hva som høstes hvor og når. Ved hjelp av kunstig intelligens kan man registrere fangstene uten at fisker eller fiskekjøper

VI KJØPE KRABBA DI!

Avdeling Dyfjord
Formann Jim Miranda
Telefon 915 87 162
E-post jim@lyderfisk.no

Avdeling Skjånes
Formann Sigve Larsen
Telefon 926 38 871
E-post sigve@lyderfisk.no

Avdeling Veidnes
Formann Pavel Linkevich
Telefon 966 55 812
E-post pavel@lyderfisk.no

Daglig leder Svein Vegar Lyder
Telefon 941 50 098
E-post svenne@lyderfisk.no
www.lyderfisk.no

er involvert. Det vil fjerne mulighetene til feilregistrering. Sporing og rapporteringskrav for alle fiskefartøy vil bli innført for kystflåten i løpet av 2022 og 2023. Deretter vil det komme nye krav til veiesystemer ved fiskemottakene.

De fleste får en liten bot

Med dette arbeidet følger regjeringen opp sentrale anbefalinger i den offentlige utredningen "Framtidens fiskerikontroll" fra 2019. Straffes fiskerikriminalitet i Norge? Svaret er ja. Men langt fra alle lovbrudd, og straffen er mild. I tillegg vet vi lite om mørketalene; lovbruddene som ikke oppdages eller anmeldes. Av de 5 731 fiskekrimsakene opprettet av politiet i perioden 2013 til 2018 for brudd på fiskerilovgivningen, ble det ilagt straff i 1 831 saker, eller 32 pst. av sakene. Straff i disse sakene er fortrinnsvis bøter (81 pst. av registrerte straffereaksjoner), og bøtene ble i snitt satt til kr 9 415.

Nå setter myndighetene altså sin lit til at ny teknologi skal redusere mulighetene for juks.

Hvor er bevisene, Økokrim?

HENNINGSVÆR:

- Jeg synes Økokrim går altfor hardt ut i sin omtale av fiskerinæringen, og jeg må si jeg forventer at etaten da har mer fakta enn det som er kommet frem til nå.

Av - Edd Meby

Holger Pedersen fra Henningsvær er yrkesfisker og har lang fartstid som lokalpolitiker i Vågan i Lofoten, der han representerer Arbeiderpartiet.

Han har også hatt flere verv i fiskerinæringen, blant annet med åtte år i styret i Råfisklaget. Sånn sett uttaler han seg med en viss tyngde når han vurderer omfanget av fiskejuks:

- For fem - ti år siden ville jeg vært mer enig med Økokrim, men ærlig talt, i dag ser jeg ikke noe som skulle tilsi at fiskerinæringen passer inn i trusselbildet til Økokrim. Med dagens kontrollordninger forstår jeg rett og slett ikke hvordan det kan jukes i et slikt omfang. Her snakkes det milliarder, og jeg skjønner det faen ikke!

Hvor er bevisene?

Pedersen er enig med Norges Fiskarlag som har kritisert

Fisker Holger Pedersen fra Lofoten har ingen tro på at det jukes i det omfang Økokrim påstår. Foto: Edd Meby

Økokrim for å kriminalisere en hel næring.

- Jeg venter spent på hvilke bevis Økokrim har. Hvis det jukes så stort som dette, så må jo Fiskeridirektoratet vite om det. Og da forventer jeg jo at det blir gjort noe med det. Da må vi få flere kontrollører på kaia. Da må vi få flere uanmeldte stikkprøver. Da må man ta tips og rykter på alvor. I stedet virker det som om Fiskeridirektoratet i stadig større grad skal basere

kontroll på digital overvåking, og lemper kostnadene over på oss fiskere. Fra 1. mars 2023 er jeg pålagt å investere 15.000-20.000 i slikt nytt sporingstyre, og får årlige lisenskostnader i samme størrelsesorden.

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett foreslått en tilskuddsordning, som skal halvere denne kostnaden for fiskerne med båter under 15 meter.

GLACIO

Cold Chain Logistics Partner

TJENESTER

Fryselager Innfrysning & Tining Superkjøl Stuffing & Stripping Kjølager & Tollager Transport

VÅRE AVDELINGER

Fredrikstad Havn / Rakkestad

www.glacio.no

Norsk pris- politikk svekker pelagisk industri

Pelagia har de senere år investert stort i anlegget sitt på Burøya i Bodø. Foto: Pelagia

BODØ: Hva norsk pelagisk industri betaler for råstoffet er offentlige tall i Norge. Det svekker bransjen i et internasjonalt marked.

Av – Edd Meby

- Våre kunder vet hva vi betaler for råstoffet, og de vet å bruke disse tallene mot oss når de skal forhandle pris, sier daglig leder i Pelagia AS Egil Magne Haugstad, hvor Pelagia Bodø Sildoljefabrikk er en av avdelingene.

Skader industrien

Sjømat Norge, som blant annet organiserer den pelagiske industrien i Norge, har tatt ut søksmål mot Norge Sildesalgslag for å få kjent deres praksis med å offentliggjøre konkurransesensitiv informasjon som ulovlig.

I første rettsrunde fikk monopolisten Norges Sildesalgslag i april 2021 medhold i Hordaland tingrett i at lagets praksis med å gjøre prissensitiv informasjon tilgjengelig på sine nettsider, er lovlig og kunne fortsette. Sjømat Norges hovedpoeng er at prissensitiv informasjon fra Sildelagets auksjoner er forretningshemmeligheter, og at de må behandles deretter. Sjømat Norge mener at gjeldende praksis fra Sildelagets side ikke har hjemmel i lov, og at den skader kjøperne i industrien.

Offentlige priser

Norges Sildesalgslag mener at korrekt og lik informasjon til samme tid til alle relevante fiskere og kunder på Sildelagets auksjoner øker verdiskapningen av norsk fisk.

- Dommen fra Bergen Tingrett slår fast at Sildelaget, med utgangspunkt i Fiskesalgslagsloven og i sine forretningsregler, oppfyller de kravene

myndighetene har tillagt salgslagene i norsk fiskerinæring og dermed må de avvise påstandene til Sjømat Norge, sa Paul Oma, daglig leder i sildelaget da dommen fra tingretten forelå i mai i fjor.

Svekker oss

Styret i Sjømat Norge har i ettertid anket dommen, og nå setter Haugstad sin lit til at Gulating lagmannsrett skal komme til en annen konklusjon enn tingretten etter at ankesaken kom opp tidligere i vår.

- Jeg håper vi klarer å få lagmannsretten til å forstå vår situasjon. Norge er det eneste land i verden som omsetter pelagisk råstoff på denne måten, og det svekker vår konkurransevne når kundene våre vet hva vi har betalt. Industrien har overlevd med dette handikappet, men vi svekkes år for år.

Det lukter «pænga»

Norske pelagiske produkter

konkurrerer i et internasjonalt marked, og selv om Haugstad føler at bransjen jobber i motvind, så blir det i alle fall overskudd av jobbingen, og inngangen til 2022 har gitt økte priser. Gode resultater har også gitt grunnlag for store investeringer i anlegget i Lovund og på Burøya i Bodø, både i maskinpark og bygningsmasse. Nytt renselanlegg har redusert «Burøylukta» kraftig, men fremdeles «lukta det pænga» i byen.

- Vi har ambisjoner om å være en stor og viktig arbeidsplass både på Lovund og i Bodø også i fremtiden. Både kvoter og politikk påvirker oss, og av de to så er det nok politikken som bekymrer oss mest hele tiden, sier Haugstad.

Norsk pelagisk industri kjemper for bedre konkurransevilkår.

Måsøy
Næring og Havn KF
Måsøy kommune

Måsøy kommune har store fiskeriresurser og fantastisk natur med fjorder, hav og vind.

Måsøy Næring og Havn tilbyr kaileie og gode havnetjenester.

Vi tilrettelegger, utvikler og bistår ved etableringer – innen fiskeri, havbruk, reiseliv, infrastruktur eller annet.

Vi leverer det meste innen undervannsarbeid

Døgnåpent. Vi server havbruksnæringa.

BEHOV FOR DYKKERTJENESTER? Vi har godkjente yrkesdykkere. Båter med kraner og slepekapasitet m.m.

Barentsdykk Mehamn AS

Ringveien 14 • 9770 Mehamn • Telefon: 909 99 547 • E-post: inge@barentsdykk.no

Barentsdykk
Mehamn AS

Løft for sild etter korona

For første gang har Sjømatrådet laget en omfattende rapport for de pelagiske fiskeartene sild og makrell.

Rapporten skal gi eksportører og produsenter et innblikk i Norges viktigste markeder for makrell og sild. Fokus er på makrellmarkedene Japan, Vietnam, Sør-Korea og Kina, samt sildemarkedene Polen og Tyskland.

Koronakrisen har gitt den norske silda et løft i det europeiske markedet. I 2019 eksporterte Norge 354.000 tonn sild. Bare 4.000-6.000 tonn går til det norske markedet. Norge eksporterte 154.000 tonn sild til en verdi av 1,8 milliarder kroner i første halvår i år. Mens volumet har holdt seg

stabilt, har prisen skutt i været. En verdiøkning på 30 prosent sammenliknet med samme periode i fjor kan ikke bare forklares gjennom en svak norsk krone, men viser en reell etterspørselsvekst.

Den kraftige økningen skjedde samtidig som koronapandemien medførte verdifall og redusert eksport for en rekke andre sjømatprodukter. En lignende opptur for den norske silda så vi også under finanskrisen i 2008 og 2009. Dermed kan det tyde på at sild selger godt når tidene er tøffe. Trolig skyldes det at sild er en relativt billig proteinkilde som er svært rik på næringsstoffer. I tillegg selges den både på boks, på glass og som vakuumpakket fisk, det vil si produkter med lang holdbarhet som er gode å ha i krisetider.

SKAP TIL KREVENDE MILJØER

Fiskerincæring • Tunneller • Gruver

- Syrefast skap
- Nyutviklet Merdeskap
- Rask levering fra lager i Norge
- Et rikholdig utvalg av tilbehør

Vil du vite mer? Les mer om våre syrefaste skap: www.stansefabrikken.no eller last ned vår katalog nå!

[Sjå katalog her](#)

Stansefabrikken Products AS • Tel: 458 65 940
E-post: products@stansefabrikken.no • www.stansefabrikken.no

Fakta: Pelagia Holding AS

Driftsinntekter 2020:	8.8 mrd
Driftsresultat 2020:	408 mill
Driftsinntekter 2019:	7.0 mrd
Driftsresultat 2019:	650 mill

Fakta: Pelagisk industri

- Pelagisk industri er bedrifter som tar i mot pelagisk fisk, det vil si fisk som går i stim.

- I Norge er dette fiskeri innen fiskeslagene sild, makrell, tobis, øyepål, kolmule, lodde og brisling.

- Mesteparten går til konsum (mat til forbrukere verden rundt), mens de mindre fiskeslagene som ikke er anvendes til direkte konsum, går til produksjon av fiskeolje og fiskemel.

Notimpregnering og coating fra NetKem

NetKems vannbaserte notimpregneringer og coatinger er basert på 30 års erfaring og er stadig ledende i bransjen.

Netwax NI 3 og Netwax NI Gold notimpregnering

Fortsatt på topp etter mer enn 30 år på markedet. Norges mest solgte notimpregnering.

Netwax E5 Greenline

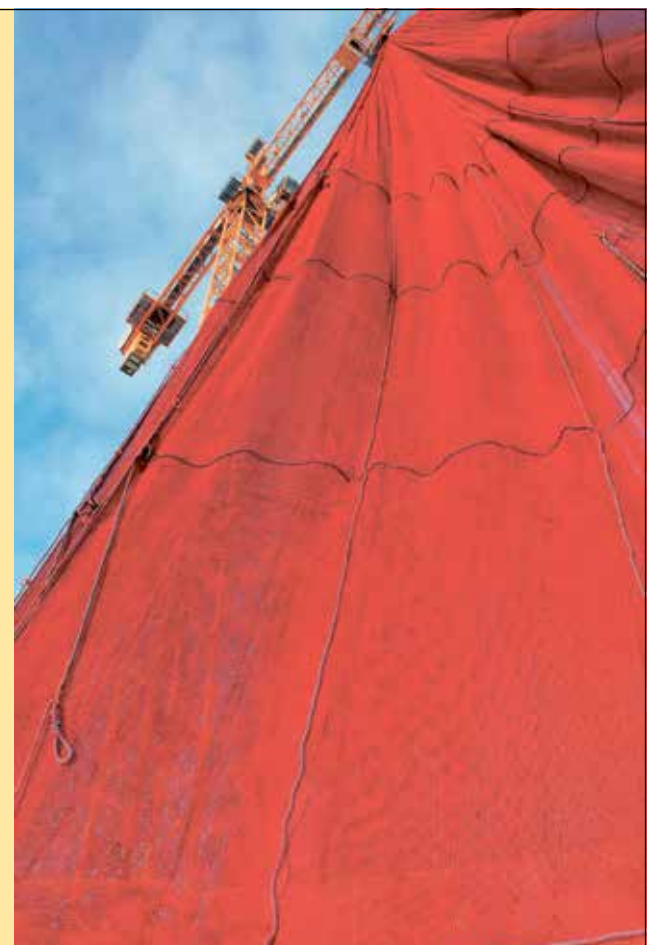
Utviklet for "grønne" konsesjoner. Kan med fordel brukes til alle typer notposer. Gir utmerket beskyttelse mot begroing.

Netpolish NP Coating

Biocidfri coating for deg som spuler not i sjøen. Beskytter mot mekanisk slitasje både ved spyling i sjøen og ved rengjøring i notvaskemaskin.

NetKem AS

Telefon 66 80 82 15 - post@netkem.no
www.netkem.no

Betina Kristiansen fra Brumunddal er en av de unge «søringene» som har flyttet til Gjesvær. Foto: Privat

Magerøya populær

- Vi sørger for å gi turistene som kommer hit for å fiske kvalitet i absolutt alle ledd. Det sørger for at de vil komme tilbake hit for å fiske. Det er fullstendig fullbooka her for sesongen.

Av - Geir Johansen

Dette sier Kjell Ingebrigtsen i Skarsvåg til Nordnorsk Rapport. Ingebrigtsen driver turistfiskebedriften Cape Marina Fishing Camp i Skarsvåg; stedet som gjerne kalles «verdens nordligste fiskevær». Beliggenheten i seg selv sørger for spesielt gunstige forhold for å drive fiske. Etter seks-sju minutters gange med båt kan fiskingen begynne.

Corona

Kjell Ingebrigtsen var mangeårig sjarkfisker. Da han fikk hjerteinfarkt for noen år siden bestemte han seg for å heller satse på et anlegg for fisketurisme. Praktisk anlagt som han er har han selv bygd mye av anlegget som sto ferdig like før corona satte inn. Han måtte se på at en fullbooket sesong for turistfiske for 2020 med ett bare forsvant i et vell av avbestillinger. Det ble

to triste år nesten uten turister ved anlegget.

Fullt kjø

Men i juni 2022 er det fullt kjø igjen. Anlegget har egen hall for prekivering av fisk, og Kjell Ingebrigtsen bistår gjerne turistene. De fleste som driver turistfiske fra Skarsvåg er tyskere og nederlendere. Mange fisker kun for å fiske; de kaster fisken ut igjen, mens noen tar litt fisk med seg

når de drar. Det spises selvsagt også flittig fisk ved anlegget i Skarsvåg.

Vinterturister

Nytt er det at Cape Marina også har blitt til et populært overnattingssted om vinteren. Det kommer stadig flere individuelt reisende i vintersesongen. De siste par årene har det blitt spesielt populært å skulle dra opp til Nordkapp på nyttårsaften og forhåpentlig kunne få se på Nordlyset derfra. Skarsvåg er det stedet som ligger nærmest det populære plataet, og dermed velger mange av turistene å overnatte i anlegget til Cape Marina.

Utvider bedriften

Jonathan Dillon, som driver reiselivsbedriften «The North Cape Experience» i Skarsvåg, har mottatt så mange bookinger for fisketurisme for både 2022 og 2023 at han nå satser på å utvide bedriften og ansette flere personer. Bedriften, som ble startet i 2017, har drevet med fisketurisme, opplevelsesturer, samt drift av en restaurant. Dillon søkte om økonomisk støtte fra næringsfondet i Nordkapp kommune og skrev dette: «Vi er i en prosess med å ekspandere og ansette flere folk. I den anledning må vi kunne huse våre nye ansatte og legge til rette for økt aktivitet. På grunn av covid-19 må man omstille og tilpasse aktiviteten til nye markeder».

Utbygging

Da mange nå viser interesse for å drive med turistfiske fra anlegget må det utbygging til. Man satser på å få en ny bygning for filetering og pakking av fanget råstoff, å få et nytt lagringsrom for rednings- og sikkerhetsutstyr,

samt å få bygd en avdeling med soverom for flere ansatte. Dillon regner med investeringer på nær 500.000 kroner.

Søt musikk

Jonahthan Dillon (48) er opprinnelig fra England, men han har bodd mesteparten av sitt liv på Gran Canaria. I 2003 traff han på Honningsvåg-jenta Elisabeth Jensen. Det oppsto umiddelbart søt musikk, og de giftet seg. De satset på å skape ei framtid innen reiselivsnæringen og valgte seg Skarsvåg, der de bygde opp sin egen bedrift. Som andre reiselivsbedrifter ble også deres hardt rammet da corona satte inn. Men nå er det tid for ny satsing.

Fascinert av Gjesvær

- Jeg er rett og slett bare stort fascinert av stedet Gjesvær. Både naturen og folket her fremstår som noe helt spesielt; noe som gjør at flere unge «søringene» nå har valgt å flytte hit. Dette sier Filip Nielsen. Han har, sammen med andre investorer, overtatt fiskecampanlegget i Gjesvær fra Helene J. Walsø-Kanstad. Det er foreløpig foretatt investeringer for rundt en million kroner i anlegget, og utbyggingen fortsetter. Nå skal man etablere stor grillhytte, badstu og boblebad i tilknytning til anlegget.

Fisker

Filip Nielsen (34) er fra Asker. Han ble adoptert fra Thailand som liten og har dansk far og norsk mor. Han gikk på fiskarfagslære i Bergen, og etter det tok han arbeid ombord i autolinebåter. Han arbeidet som fisker på slike båter i 13 år. Ved siden av å ha fiske som yrke har han i alle år vært en lidenskapelig sportfisker. Han

Tromsøterminalen er en moderne logistikkentral

TROMSØTERMINALEN

Stakkevollveien 375 • 9019 Tromsø
Telefon 77 64 01 50 • www.tromsoterminalen.no

I dag er Tromsøterminalen den største fryseterminalen i Tromsø, med kapasitet på mer enn 20 000 tonn.

Vi kan bistå med

- Fryselagring
- Tørrlagring
- Fartøybehov

blant turistfiskere

reiser rundt i flere land og deltar i konkurranser innen sportsfiske.

Kjøpte anlegget

- En kamerat av meg overtok familiens sommerhus i Gjesvær, og jeg dro oppover for å besøke ham. Snart fikk jeg vite at Helene vurderte å selge det anlegget for fisketurisme som hun og hennes avdøde mann hadde bygd opp. I starten av 2020 kjøpte jeg anlegget; like før corona satte inn. Anlegget består av fire leiligheter over to etasjer, hver med tre soverom, stue, kjøkken og bad. Her er 24 sengeplasser tilsammen. Så har vi bryggeanlegg, båter til utleie, fryselager og filethall.

Opplevelsen som teller

Corona satte naturlig nok en brå stopp for fisketurismen i Gjesvær. Men Filip og hans medarbeidere har brukt tiden til å legge framtidige planer for turistanlegget. - Vi ser ti år frem i tid når det gjelder utvikling og drift av anlegget. Dette blir ikke en helt vanlig fiskecamp. Vi legger stor vekt på å gi folk

et tilbud om sportsfiske; det vil si at man ligger i mange timer der ute og for eksempel jakter på stor kveite. Så får man den, fotograferer, og setter den ut igjen. Dette har blitt til en form for fiske som blir stadig mer populært. Det er opplevelsen som teller, påpeker han. Mens anlegget først ble drevet som Gjesvær Fishing Camp har man nå endret navn til Northcape Nature.

Godt belegg i juli og august

Men man ønsker selvsagt også mer ordinære fisketurister velkommen. - De får anledning til å fiske og filetere sin egen fisk. Vi følger reglene strengt. Ingen får ta med seg mer fisk enn det som er lovlig fra vårt anlegg. Vi vil spesialisere oss på å få til godt og opplevelsesrikt kveitefiske. Dette er noe som stadig flere vil være med på. Nå har vi jevnlig grupper av turister som er innom anlegget. Men vår høysesong er i månedene juli og august, og for disse månedene i år har vi godt belegg av turister. Vel halvparten av dem kommer fra Tyskland,

og resten fordeler seg på flere nasjoner; innbefattet nordmenn, opplyser Filip.

Unge «søring» til Gjesvær

Utover det å utvikle og drive anlegget er Filip sterkt opptatt av å gjøre noe for Gjesvær-samfunnet. - Jeg selv og mine medarbeidere er blitt så varmt og god mottatt av folket her. Det er en fin avslappet atmosfære. Her kan turister bli invitert hjem til folk til middag. Mens jeg selv drev anlegget alene i to år, så har jeg nå ansatt en sprek 25 år gammel «søring» til. Tre andre «søring» har også flyttet hit for å bo og arbeide. De er alle under 30 år. Stedet har jo i mange år opplevd fraflytting og «forgubbing». Men Gjesvær har så mange kvaliteter som unge folk nå oppdager. Utover det gjestfrie og vennlige folket har vi en fantastisk natur; ikke minst med fuglelivet rett utenfor her. Her kan man også se hvaler, niser og seler. Etter mitt syn er det store framtidsmuligheter i Gjesvær, sier en entusiastisk Filip Nielsen. ▶▶

Jonathan Dillon driver fisketurisme i Skarsvåg. Foto: Geir Johansen

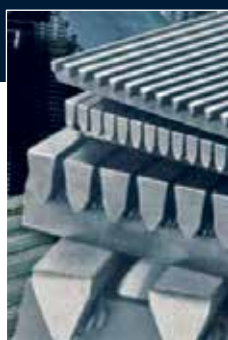
Daglig leder for Cape Marina Fishing Camp i Skarsvåg, Kjell Ingebrigtsen. Foto: Geir Johansen

Filip Nielsen og Jack Remy Andreassen satser på fisketurisme i Gjesvær. Foto: Privat

SOLID - DURABLE - FLEXIBLE

Se våre produkter på www.nisjemetall.no

- ⚙ Gitterrister i aluminium kompositt og stål
- ⚙ Perforerte plater 304, 316, Almg3
- ⚙ Leidertrinn (TP350W)
- ⚙ Leidertrinn (TP350W)
- ⚙ Spaltesikter til sikring av smoltanlegg
- ⚙ Trådgitter, vevet duk og strekkmetall

NISJE METALL

3440 Røyken, Norway • Tlf. +47 31 28 78 88 • post@nisjemetall.no • www.nisjemetall.no

For kystens verdier

Telefon: 77 66 01 00
www.rafisklaget.no

SIKRET SEG BYGG: Svein Lyder har sikret seg Basen i Mehamn, som han nå har brukt noen måneder på å pusse opp. I løpet av denne måneden, mener han å være helt klar med oppussingen. Foto: Alf Helge Jensen/iFinnmark

BASEN: Her er det som kalles Basen i Mehamn, og som Lyder har leid den siste tida, og som han skal kjøpe. Foto: Alf Helge Jensen/iFinnmark

Sikret seg nytt anlegg tidligere i år:

Nå har Lyder pusset opp og er snart klar for full drift

Svein Vegar Lyder har slutført kjøpet av Basen i Mehamn, det som en gang var Mehamn Isanlegg pluss restene av Nissenbruket. Dermed har han sikret seg sitt åttende fiskebruk.

Av – Erik Brenli / iFinnmark

Det har vært en dårlig skjult hemmelighet at Lyder har sikret seg fiskebruket i Mehamn, men han har ikke villet fortelle om kjøpet og planene før alle papirene har vært på plass. Likevel har han åpnet for noe kjøp av både fisk og krabbe, og han har også brukt tiden på å pusse opp anlegget.

– Dette blir jo et tradisjonelt fiskebruk hvor vi tar imot det fiskeren ønsker å levere, sier Lyder.

Han sier anlegget han nå har kjøpt, var i god stand. Men at det likevel har vært rom for forbedringer.

– Vi har malt og oppgradert anlegget, og oppgradert sløyelinje, i tillegg til å rydde her. Kaia har også fått en oppgradering.

Sløyelinja skal også kjøres opp til å bli en fullgod linje, og da vil det i perioder være behov for mye folk her i Mehamn, uten at jeg på stående fot kan si hvor mange, forteller Lyder. I løpet av juni måned håper Lyder at anlegget skal være oppe og gå, slik han ønsker det.

Dekker et behov

– Dette blir ditt åttende fiskebruk. Hva er bakgrunnen for at du ønsket å kjøpe akkurat dette anlegget?

– Vi har hatt et behov for å bygge ut enkelte steder. Noen steder har gått med for høy aktivitet til tider sett i forhold til størrelsen på anleggene. Dermed har det presset seg frem et behov for å bygge ut noen steder, og ikke minst, et behov for større kjø- og frysekapasitet. Vi har hatt behov for mer is i systemet. Men når dette anlegget her dukket opp, som kan levere is til våre anlegg og trailere med en 64 tonns

ismaskin, dekker det opp våre behov. Det i tillegg til mulighet for sløyelinje og mottak her på plassen, gjør at vi ikke trenger å bygge nytt andre steder, forteller Svein Vegar Lyder.

Det er spesielt på Skjånes det har vært til tider mye trøkk for Lyder Fisk AS.

– Trafikken på Skjånes har eksplodert i og med at mange fremmedbåter har kommet dit. Det har gitt oss noen utfordringer som vi har måttet løse. Tidligere har fisk fra andre anlegg, gått til Skjånes, men nå leveres det så mye fisk på Skjånes over kai, at kapasiteten har vært nærmest sprengt. For å skape normale arbeidsdager, vil nå anlegget i Mehamn kunne ta unna en del fra Skjånes, og andre plasser, om det skulle være behov for det, sier krabbe- og fiskekjøperen.

Sameksistens

Sameksistens har vært et nøkkelord siden Lyder startet å kjøpe seg fiskebruk langs Finnmarkskysten.

– Vi ser alltid alle våre anlegg i sammenheng, og det har vært og er nøkkelen til at vi går godt, sier han.

– Hvor langt ned i lomdeboka måtte du grave for å sikre deg Basen i Mehamn?

– He, he. Prisen får du ikke av meg. Det får du spørre de gamle eierne om de vil ut med. Det var ikke billig, men regnet opp mot våre behov, og det faktum at vi uansett måtte investert i nybygg om vi ikke fikk kjøpe dette anlegget, så er det ikke dyrt. Om det hadde vært slik at vi kun så dette anlegget isolert sett, er det ikke sikkert vi hadde kjøpt det, men i den

helheten vi jobber i, vil dette være en god investering, sier han.

Lyder venter fremdeles på noe utstyr som kommer, og som skal monteres. Men i løpet av juni måned skal alt være klart. Det som imidlertid blir liggende på vent i Mehamn, er utstyr for snøkrabbe.

– Vi har fått utstyr for snøkrabbe ved det andre anlegget vi har i Mehamn, men dette vil vi foreløpig la ligge. Det er per i dag alt for usikkert hvem som får lov til å levere snøkrabbe i fremtiden. Dette er noe som er ute på høring nå. Om det blir slik at kystflåten får fangste og levere snøkrabbe, vil vi nok stå klare. Men om det blir slik at det er havflåten som tar seg av dette fisket, vil det ikke være en god investering for oss å legge til rette for mottak av snøkrabbe. Det er politikk, og vi sitter litt på gjerdet og venter på hva regjeringen her faller ned på, sier han.

Lyder mener etableringen av et nytt anlegg i Mehamn også vil være godt nytt for fiskerne.

– Vi har jo fått noen leveranser allerede, og føler vi har blitt tatt godt imot. Det virker som om vi er interessante for flere fiskere. Vi har fått mange telefoner fra fiskere som ringer oss med ønske om å få levere. Nå er jo også Duncan Steel og Aalesundfisk allerede etablert her i Mehamn. Det at det er flere bruk som er oppe og går, gjør at Mehamn vil være et attraktivt fiskevær. Om man har stor eller liten båt, fangster med snurrevad, line eller på krabbe, så har man alle gode alternativer for å levere sin fangst. Det tror jeg vil være en styrke for Mehamn som sted, avslutter Svein Vegar Lyder.

Stolt lokalprodusent av kvalitetssmolt!

Vefsn • Telefon 75 05 45 02
E-post: ronny@grytaga.no
Mobil: 959 72 610

FULL AV LOVORD: Fiske-oppkjøper Erling Santi Falch mener anlegget i Havøysund er imponerende med en nådegave av en plassering. – Det de har bygd opp her i tyve år – det er ikke bare å hoppe rett inn i det. Det er jevnt over et fantastisk anlegg, fastslår Falch. Foto: Privat

– En våt drøm

De tre eierne har også åpnet lommebøkene på vid gap og har spyttet inn 5 millioner kroner i frisk aksjekapital i drifts-selskapet.

– Egenkapitalen må stå i forhold til den aktiviteten vi skal ha her. Skal man kjøpe fisk må man også inn med litt kapital, sier styreleder Falch. Havøysund Eiendom AS som ble stiftet samtidig som Hav-

politisk miljø og næringsliv, og det er en bra flåte her. Vi ser store muligheter, sier Falch.

Den nye eieren er full av lovord over anlegget, og han går til oppgaven med å bygge opp igjen aktiviteten med stor respekt for det som har vært:

– Det de har bygd opp her i løpet av tyve år – det er ikke bare å hoppe rett inn i det. Det er jevnt over et fantastisk anlegg, fastslår Falch, og legger humrende til: – Det har vært en våt drøm hele livet å eie en sånt anlegg.

– Her er i grunnen alt som trengs for å få det til. Går det ikke an å drive her og tjene penger her, er det ikke mange andre plasser det går an. Plasseringen er en nådegave, konkluderer Falch.

Først og fremst handler det nå om å komme inn i en drifts-fase, før eierne etterhvert vil se på det litt mer strategiske i forhold til egen drift:

– Vi er spesielt interessert i lager, havn og utskipping, og vi forstår det sånn at det er planer her. Det er veldig viktig at man får utvikling og der har vi lyst å være med å bidra i en diskusjon, sier Erling Santi Falch. ➡

Spyttet inn 15 millioner i egenkapital: – Det har vært en våt drøm hele livet å ha et sånt anlegg

SVOLVÆR / HAVØY-SUND: Herman Export ble kjøpt opp og om-døpt til Havøysund Fisk. De nye eierne har vist at de mener alvor med oppkjøpet.

Av – Bjørn Arne Johansen / Finnmarksposten

Havøysund Fisk eies av Myre Eiendom, Roro Invest og Falch Svolveær. Bak sistnevnte selskap finner vi Erling Santi Falch, som er styreleder i det nye selskapet.

Han forklarer oppkjøpet i Havøysund slik:

– Fisket har flytta seg nordover. Det er rett og slett naturen som gjør det. Det er usikkert med råstoff slik det er i dag og vi ønsker flest mulig helårlige arbeidsplasser og et anlegg som går hele året. I Lofoten kan vi kjøre sesong på vinteren, også øker vi innsatsen nordover, sier han og fastslår: – Hovedanlegget for oss blir i Havøysund.

Falch er sjettede generasjon fiskekjøper fra Svolveær, som gjennom selskapet Falch Svolveær AS eier en rekke fiskebruk rundt omkring i Nord-Norge, blant annet Saga Fisk som i siste

tilgjengelige regnskapstall fra 2020 omsatte for 418 millioner kroner, og har 120 ansatte.

Selskapet industritørker fiskekoteletter, ryggrester og fiskehoder på svært kort tid – bare fem dager. I prosessen blir alt vannet dratt ut og vekten reduseres til et minimum før alt presses inn i lufttette indiske jutesekker, skyfles inn i en container og skipes til Nigeria, kunne Nord24 opplyse.

– Dette er nok til å mette en halv million mennesker. En eneste container med tørrfisk kan mette én million, fastslår Falch overfor avisen.

De to andre eierne er Roy Arne Pettersen fra Skjervøy og Ted Robin Endresen fra Myre. Pettersen eier 35 prosent av

Havøysund Fisk gjennom sitt selskap Roro Invest AS, mens Endresen eier 31 prosent av aksjene i selskapet gjennom sitt selskap Myre Eiendom.

Og planen er å fortsette med det Hermann Export har vært gode på, samt utvikle anlegget videre:

– Vi vil fortsette med saltfisk og klippfisk. De har vært veldig god på det der, så vi tar det videre, sier han.

– Vi blir også å tilføre råstoff, både med egne båter og på hjul, så anlegget skal gå 12 måneder i året.

øysund Fisk har også fått økt sin aksjekapital til 10 millioner kroner.

De tre eierne har besøkt anlegget i Havøysund og møtt både ansatte, politikere og øvrig næringsliv i fiskeværet.

– Vi har jevnt over blitt tatt veldig godt i mot. Her er et aktivt

Atradius er sjømatnæringens kredittforsikringsselskap.

Kontakt oss på 67 83 71 00 eller www.atradius.no og hør mer om hvordan vi sikrer ditt salg.

Hi-Tec i Grovfjord: Stor dreining til hybrid og el

"Energizer" er et moderne offshorevind-fartøy, bygget ved Grovfjord Mek. Verksted. Foto: GMV

GMV Zero er den første hel-elektriske oppdrettsbåten bygd ved verftet. Foto: GMV

Grovfjord Mek. Verksted har de siste årene opplevd voldsom vekst og etterspørsel etter deres fartøydesign og løsninger, i alle deres markeder.

Av - Alf Fagerheim

Verftet holder til i Grovfjord, ei bygd med drøyt 500 innbyggere, og har klart å utvikle verdensledende teknologi på automasjon og batteridrift.

Det være seg fartøy innen oppdrett, service og offshorevind, samt autonome fartøy. Digital

markeds koordinatør hos GMV, Eline Meek, forteller at de kunne bygget mange flere fartøyer enn de i dag har kapasitet til.

Tidlig ute

Denne våren har GMV hatt nok å henge fingrene i. Fem autonome fartøyer til Ocean Infinity og tre oppdrettsbåter er under bygging i Grovfjord, samt at to skrog bygges i Polen. Begrenset produksjonskapasitet gjør at de må bygge flere av fartøyene andre steder.

Verftet var tidlig ute med å ta i bruk nullutslippsteknologi om bord i arbeidsbåter og servicefartøy, og var overbevist om at det var nødvendig for å få ned de globale klimautslippene.

Dreining mot hybrid

- Vi ser en stor dreining i markedet mot hybride løsninger. I dag er det ingen som etterspør

rene dieselmekaniske båter. Alle skal ha rene batterielektriske fartøy eller hybride løsninger, forteller Meek.

Hun forteller at de opplever stor etterspørsel etter disse fremdriftsløsningene, og klarer knapt å svare på alle forespørslene de får. Om lag 80 % av deres nybygg for tiden gjøres med hybrid eller elektriske fremdriftsløsninger.

Autonome fartøy

Neste teknologiske steg på veien for Grovfjord-verftet er førerløse nullutslippsfartøy. Fokuset for verftet er å kombinere teknologi og bærekraft, ifølge Meek. Disse fartøyene vil markere et stort teknologisk fremskritt i bransjen, og vil produsere opptil 90 % mindre CO2 enn andre konvensjonelle kartleggingsfartøy.

GMV har utviklet autonome fartøyer for det britiske selskapet

Ocean Infinity Group. De vil være utstyrt for å utføre en rekke operasjoner, innen datainnsamling og intervensjoner ned til en dybde på 6000 meter ved hjelp av ROV'er og AUV'er, for offshore – og vil derfor kunne betjene et bredt spekter av bransjer.

Avventende marked

Fartøyene drives ubemannet og trenger ikke et vertsfartøy i nærheten. De vil bli kontrollert og operert av erfarne sjøfolk via satellittkommunikasjon fra moderne landanlegg i Austin (Texas, USA) og Southampton (England). Fremdriftsløsningen i fartøyene er hybrid-elektrisk.

- Vi leverer også tekniske løsninger som gjør at det er mulig å fjernstyre fartøyet via satellitt fra kontrollsenter på land, og har under bygging ni autonome fartøy til Ocean Infinity. Dette har også åpnet dørene for mange spennende prosjekter mot det norske Forsvaret. Interessen i markedet for denne type fartøy er stor, men også avventende. Mange ønsker å se hvordan disse fungerer først, forteller Meek.

I 166 år har vi levd med ryggen mot fjellet. Havet er vårt levebrød.

Arvesen AS driver hav- og kystfiske med båtene "Magne Arvesen", "Nordhavet" og "Nordsild"

Arvesen AS, Andørjaveien 1720, 9455 Engenes Tlf. 770 99 220
johannes@arvesen.com/901 68 400 - borge@arvesen.com/900 32 384

HAVET - VÅR FREMTID

Vi påtar oss oppdrag i forbindelse med kjøp og salg av fiskefartøy og kvoter, samt bistand og rådgivning i øvrige fiskerirelaterte forhold.

FISKERIKONSULENT

www.fiskerikonsulent.no

Tlf.: 915 33 690 – edmund@fiskerikonsulent.no

Produksjon av servicebåter og havvind-fartøy har blitt GMVs varemerke. Foto: GMV

Grovfjord Mek. Verksted har hatt en stor vekst og etterspørsel etter deres fartøydesign og teknologi de siste årene. Foto: GMV

Bård Meek Hansen, daglig leder i GMV, utvikler stadig verttet. Foto: Alf Fagerheim

Digital markeds-kordinator hos GMV, Eline Meek. Foto: GMV

Offshorevind

I vinter leverte de offshorevind-fartøyet "Energizer" til rederiet Northern Offshore Service (NOS). Et fartøy som fremstilles som fremtiden innen offshorevind, og er et såkalt Crew Transfer Vessel (CTV). GMV har signert kontrakt på tre fartøyer av denne typen, men har opsjon på fire til.

- De siste fem årene har vi kun levert ett fartøy. Det sier seg selv at en slik kunde har stor betydning. Vi er deres utviklingsmiljø, og i samarbeid med dem streber vi etter å utvikle stadig bedre og mer klimavennlige fartøyløsninger. Selskapet er verdens største operatør av CTV'er og er på vei inn i markeder over hele verden med våre fartøydesign, sier hun.

Stilles økende krav

Havvindparkene bygges stadig lengre fra land, som betyr at fartøyene har lengre transitt til og fra parkene. I tillegg må de ligge ute ved vindparkene i om lag ei uke før de kan returnere til havna. Det gjør at det stilles økende krav til komfort og sjøegenskaper om bord i denne type fartøyer.

- Vi anser dette markedet for å være meget bra. Våre fartøyer har så langt satt en standard for bransjen, og andre måler seg opp mot våre design. Dette forspranget har vi tenkt å beholde, poengterer hun.

Hun legger til at disse fartøyene har meget gode sjø- og dokking-egenskaper, lavt drivstofforbruk og lave CO2-utslipp. I tillegg til komfortable løsninger for mannskap og teknikere.

Ramoen AS Keiser Wilhelmsgt. 23, N- 6003 Ålesund - Telephone: +47 70 11 84 50 - E-mail: post@ramoen.no - www.ramoen.no

Seabrokers
Havnekraner AS

SANY

SKAL DU HA STACKER, STORTRUCK ELLER MATERIALHÅNTERINGSMASKIN?

Seabrokers Havnekraner A/S er eneimportør av Sany, og Sany er verdens nest største produsent av anleggsmaskiner. Nå er vi også på plass i Nord Norge.

Sanyforhandler vil du finne blant annet i Harstad, Bodø og Alta, og flere forhandlere er på vei.

Våre maskiner blir levert med 5 års garanti eller 10.000 timer. Det er fordi vi stoler på at våre maskiner tilfredsstiller kundens krav ift. kvalitet.

Kontakt oss på salg@sanynorge.no eller mobil 99274582 for mer informasjon eller demokjøring.

Vi gir deg mest for pengene!!

www.seabrokers.no - Telefon 51 80 00 00

SEABROKERS GROUP

Hi-Tec i oppdrettsnæringen: Kartlegger lus med kunstig intelligens

STEIGEN: Ved hjelp av kunstig intelligens og maskinlæring ønsker Cermaq å identifisere hver enkelt fisk i en merde og gi den en egen oppfølging og helsejournal.

Av – Edd Meby

Cermaq er den første bedriften i verden som forsøker å få til individbasert oppfølging av laksen i mæra gjennom utvik-

lingskonseptet iFarm – et høyteknologisk system under utvikling. Dette skal installeres i mærene og gi detaljert informasjon om tilstanden til laksen, blant annet er det meningen at systemet etter hvert skal scanne og gjenkjenne hver enkelt laks. Det vil gjøre det lettere å bekjempe lakselus og gi hver enkelt laks tilpasset oppfølging. iFarm-prosjektet ble startet i 2020 og skal avsluttes i 2025.

Midtveis i prosjektet

- Vi er nå midtveis i andre utsett og fase 2 i iFarm-prosjektet, der vi blant annet har hatt fokus på driftsoptimalisering og tilpasninger. Vi har også testet ut sorteringsmekanisme inne i merden. Nå klargjør vi parallelt for 3. utsett og 3. fase, der hovedfokus vil være på sensorene; datainnsamling og maskinlæring, og videreutvikling av sorterere. Dersom vi lykkes vil vi kunne få til individbasert omsorg i havbruk.

iFarm-sensoren skanner hver fisk og bruker automatisk bildebehandling for å gjenkjenne hvert enkelt individ. Foto: Cermaq

Karl Fredrik Ottem er prosjektleder for iFarm-prosjektet. Foto: Cermaq

Dette vil ha stor betydning for fiskehelse og -velferd, sier Karl Fredrik Ottem, fiskehelsesjef i Cermaq, og prosjektleder for iFarm-prosjektet.

Slik fungerer iFarm

En merd har ca. 200 000 fisk, eller 200 000 individer. Med iFarm kan disse individene behandles separat. Laksen holdes dypt i merda ved hjelp av et nottak. Når den søker til overflaten for å fylle luft i svømmeblæren, ledes den gjennom iFarm-sensoren. iFarm-sensoren skanner hver fisk og bruker automatisk bildebehandling for å gjenkjenne hvert enkelt individ. Vekt og vektutvikling på hvert individ måles. Lus telles på hele fisken, også tidlige stadier av lus. Eventuelle sår og sykdomstegn registreres også i fiskens helsejournal.

iFarm kan sortere fisken slik at behandling tilpasses individets behov og man behandler kun fisk som trenger det – uten at håndtering eller sortering stresser fisken. Dette vil redusere dødelighet i sjøfasen med 50 - 75%.

Stor mengde data

iFarm genererer rapporter for alle ønskede data. Det er mye detaljert data om hver fisk – data man kan stole på. Dette vil forenkle forvaltningen og gi bedre basis for kunnskapsbaserte beslutninger. Når iFarm er ferdig utviklet vil den kunne tas i bruk på både eksisterende og nye havbrukslokaliteter langs kysten. Investeringskostnaden blir også lav, og vil kunne nedbetales i løpet av én produksjonssyklus. ▶▶

Maritimt Servicearbeid

Vi utfører:
Servicearbeid for oppdrett
Fortøyning | Vask | Slep
Heving av fritidsbåter
Not og flytekrager
Andre oppdrag

Telefon: 971 27 145
Andørjaveien 1720, 9455 Engenes
www.håløy.no | remi@arvesen.com

Et bindeledd mellom
utdanning/forskning
og næring innen akvakultur

Telefon: 75 75 80 00 • post@gifas.no

Gildeskål Forskningsstasjon a.s

Videreutvikler laserskytingen av lus

Det forskes som aldri før for å løse oppdrettsnæringens lakselusproblem.

Arbeidet til forskningsinstituttet Nofima, Gratanglaks og Kleiva Fiskefarm skal ha vist positive resultater med lusebehandling uten bruk av legemidler.

Metoden er en kombinasjon av luseskjørt, rognkjeks og laser, skriver kyst.no.

- Ved bruk av denne kombinasjonsmetoden har vi oppnådd

reduisert medikamentell behandling og i perioder kunnet unngå bruk av medikamenter i det hele tatt, sier forsker Øyvind J. Hansen i Nofima.

Den positive teknologiutviklingen skaper også optimisme hos de store havbrukselskapene.

- Havbruksnæringen har løst

utfordringene med antibiotika. Det gjør at vi er ved godt mot når vi skal løse utfordringene med lakselus. Jeg tror bruken av medikamenter mot lakselus

i sjøfasen langt på vei er over etter 2017, sier konserndirektør for havbruk i Lerøy, Stig Nilsen.

Fakta: Dette løser iFarm

Håpet er at iFarm skal bidra til å løse noen av de viktigste utfordringene for havbruksnæringen:

- Ved detaljert informasjon om fiskens vekst og utvikling, kan oppfølgingen i større grad tilpasses fiskens behov, og dermed forbedre fiskehelse og -velferd.
- iFarm vil kunne telle lakselus på alle fiskene, og også oppdage lus mens de fortsatt er små. Fisk med lus vil kunne skilles ut fra den øvrige fisken og behandles.
- Svak og syk fisk kan oppdages tidlig, og tiltak kan settes inn for å hindre smittespredning i populasjonen.
- Ved å skille ut og behandle kun de fiskene som trenger det, reduseres rømningsfaren.
- Med full oversikt over fisken i merda blir føringen mer presis, og det går mindre til spille.

Forbedret vannkvalitet i RAS med bruk av Protein Skimmer

Test ved uavhengige laboratorier (DTU og NIVA) viser sterkt forbedret vannkvalitet med bruk av Protein Skimmer i **ferskvann**, gir en reduksjon på opp til:

- 89% i antall partikler
- 75% i partikkelvolum
- 75% av total BOD5
- 79% av turbiditet
- 90% i aktivitet av bakterier
- 84% av BOD5-part
- 58% av CODtot
- 80% av CODpart og 47% forbedring av UVT

Vi er produsent av vannbehandlingsutstyr og spesialister på RAS

Vi har det du ønsker av Fliser - Ovner - Naturstein

Narvik Steinsenter – Entreprenørenes og arkitektens førstevalg når det skal velges keramisk flis, naturstein vedovn & stålpiper til prosjekter i Nord Norge.

Narvik Steinsenter har siden 1998 drevet butikk i lokaler på Ankenes 8km sør for Narvik Sentrum. I dag har nok mang en nordlending tråkket på en flis som har vært solgt fra butikken på Ankenes, om det skulle være på et privat bad, basseng, butikklokale, flyplass eller skole. Eller de har varmet seg, og kjent på kosen et solid og pent ildsted fra kjeden Varmefag gir.

Det som i den spede butikkstart i 1998 stort sett dreide seg om litt Altaskifer, Ottaskifer, Oppdalskifer, Fauskemarmor og noen gravsteiner er i dag blitt til en faghandelsbutikk og totalleverandør av keramiske fliser, skifer og fyringsovner. Vi er medlem av de kjedene Fagflis og Varmefag. Vi er i dag også lokalisert med butikk og lager i Harstad og i Bodø.

Vi ønsker å være en foretrukket leverandør av keramiske fliser og skiferprodukter. Narvik Steinsenter skal være gode tilretteleggere og rådgivere for arkitekter og entreprenør.

Vi har levert fliser til flere større private og offentlige prosjekter, kjøpesentre, hotell, butikklokaler, produksjonslokaler i fiskeindustri, verksteder etc.

Vi har ikke glemt av privatkunden som skal få både inspirasjon og se de siste trendene ved et besøk i en av våre butikker i Narvik, Bodø eller Harstad.

Narvik Steinsenter lagerfører større mengder av keramiske fliser som er en styrke og sikkerhet for entreprenørene, håndverkerne og arkitektene når fliser skal velges ut til prosjekter. Dette sikrer leveringsdyktighet i en tid med lange leveringstider på bestillingsvarer.

24 år i bransjen med gode, strategiske valg, lang erfaring med produktene som selges, dyktige ansatte og med et høyt fokus på fornøyde kunder har gjort Narvik Steinsenter til et førstevalg til svært mange nordlendinger, både fagfolk og privatkunder. I dag brukes Narvik Steinsenter jevnlig som rådgiver for både flisleggere og entreprenører, og selskapet leverer sine tjenester til et stadig økende antall prosjekter fra Mo i Rana i sør til Kirkenes i nord.

Kvalitet i alle ledd

BESØK OSS →

Nye rekorder for norsk sjømat

Norge eksporterte sjømat for 12,4 milliarder kroner i mai. Det er en økning på 4,1 milliarder kroner, eller 49 prosent sammenlignet med mai i fjor.

Av – Edd Meby

- Den sterke globale etterspørselen etter norsk sjømat ga en eksportverdi i mai som er tidenes nest høyeste i en enkeltmåned, kun slått av mars i år. Økte eksportpriser, først og fremst på laks, men også for andre arter som ørret, torsk, sei, hyse og sild er hovedårsaken til veksten, sier konstituert administrerende direktør i Norges sjømatråd, Børge Grønbech.

- For å sette det i perspektiv: I hele 2012 var den norske sjømateksporten på 52,1 milliarder kroner. Denne verdien har vi altså passert allerede etter fem måneder i 2022. Det viser hvilket eksporteventyr norsk sjømat har vært de 10 siste årene, sier han.

Verdiøkning

Torsken er den økonomisk viktigste arten i norsk fiskerinæring. Fra 2013 kunne Norge registrere åtte år på rad med vekst i første-håndsverdien. Noe lavere landinger av fersk torsk i mai gir utslag i lavere eksportvolum, skriver sjømatrådet på sin nettside.

- Norge eksporterte 4 700 tonn fersk torsk inkl. filet til en verdi av 217 millioner kroner i mai.
- Verdien økte med 42 millioner kroner, eller 24 prosent, sammenlignet med mai i fjor.
- Volumet falt med 3 prosent.

- Danmark, Nederland og Tyskland var de største markedene for fersk torsk fra Norge i mai.

Tyskland øker

- Mesteparten av volumet av fersk torsk går som vanlig til Danmark for re-eksport til de store konsummarkedene. Samtidig fortsetter direkteeksporten til Tyskland å øke, noe den har gjort hver eneste måned i år, sier sjømatanalytiker Eivind Hestvik Brækkan i Norges sjømatråd.

Norge eksporterte også 8 500 tonn fryst torsk til en verdi av 453 millioner kroner i mai, og verdien økte med 216 millioner kroner, eller 91 prosent, sammenlignet med mai i fjor. Volumet økte med 39 prosent. Kina, Storbritannia og Portugal var de største markedene for fryst torsk fra Norge i mai. Eksportprisen på fryst hel torsk

er rekordhøy for tredje måned på rad, og i mai passerte den 50 kroner for aller første gang.

Usikkert fremover

Også den norske sjømatnæringen merker at kostnadene i forbindelse med matproduksjon er blitt høyere.

- Både bearbeidingsindustrien, havbrukselskapene og flåteleddet har fått merke at alt fra råvarer til drivstoff og strøm øker i pris. En forventet renteøkning og reallønnsnedgang i mange viktige markeder er også krevende faktorer. Det er derfor knyttet usikkerhet til etterspørselsutviklingen framover, sier Børge Grønbech.

- Etter fire måneder på rad med redusert volum ble det vekst i mai. Svakt eksportvolum over tid og etterspørselsvekst har ført til en sterk prisutvikling, og

Eksport av norsk sjømat setter stadig nye rekorder. Foto: Edd Meby

verdimessig var mai tidenes nest beste for norsk lakseeksport, sier sjømatanalytiker Paul T. Aandahl i Norges sjømatråd.

Historiske priser for klippfisk

Norge eksporterte 8 100 tonn klippfisk til en verdi av 553 millioner kroner i mai.

Verdien økte med 292 millioner kroner, eller 112 prosent, sammenlignet med mai i fjor. Det er en økning i volum på 45 prosent.

Portugal, Brasil og Kongo-Brazzaville var de største markedene for norsk klippfisk i mai.

Få endringer for tørrfisk
Norge eksporterte 215 tonn tørrfisk til en verdi av 35 millioner kroner i mai.

Verdien økte med 878 000 kroner, eller 3 prosent, sammenlignet med mai i fjor. Volumet falt med 6 prosent.

Italia, Nigeria og USA var de største markedene for norsk tørrfisk i mai.

God måned for sild
Norge eksporterte 16 100 tonn sild til en verdi av 302 millioner kroner i mai.

Verdien økte med 192 millioner kroner, eller 173 prosent, sammenlignet med mai i fjor. Volumet økte med 79 prosent.

Egypt, Polen og Litauen var de største markedene for norsk sild i mai.

Vi leverer – dere ensilerer

ADDCON

ENSILOX®

Med ny seminøytral antioksidant for god ensilering

ANTIBOIL®

For å hindre og stoppe koking i ensilasjen

MAURSYRE®

For ensilering og desinfeksjon av blodvann

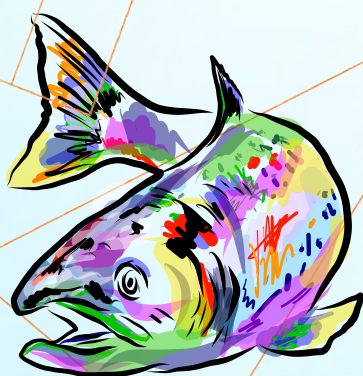
FISHFORM®

For korttidskonservering av råvarer til fiskemel

VÅRT FOKUS ER TRYGG OG SIKKER LEVERING

ADDCON GmbH
Parsevalstraße 6, 06749 Bitterfeld-Wolfen, Germany
Phone: +49 228 91910-0, Fax: +49 228 91910-60
www.addcon.com

i ♥ ADDCON

Grieg Seafood vil vokse i Nordkapp

Anlegget i Vedbotn er ett av fire anlegg selskapet foreløpig har i kommunen. Foto: Geir Johansen

Tirsdag 31. mai foretok fungerende ordfører i Nordkapp, Tor Mikkola, den formelle åpningen av Grieg Seafood sitt nye bygg på Sarnes. I den forbindelse kunne daglig leder for Grieg Seafood i Finnmark, Vidar Aamo Nikolaisen, opplyse at selskapet har ambisjoner om videre vekst i landets nordligste kommune.

Av - Geir Johansen

- Nordkapp som oppdrettskommune er viktig for Grieg Seafood. Vårt nest største anlegg i fylket er her. Og vi tenker å utvide virksomheten ytterligere med mer produksjon og et nytt visningsbygg for livet i havet. Dessuten vil vi være med å støtte opp om lokale leverandører og kulturlivet i kommunen, sa Nikolaisen.

Nye bygg

Han opplyste at selskapet hans har investert for rundt 250 millioner kroner i Nordkapp de siste seks årene. Et undervisningsbygg med kontorfasiliteter, lagerrom, laboratorium og garderobes er etablert ved Sarnespollen. Dessuten er et minihotell på Repvåg med 11 rom som deres mannskaper benytter på plass nå. - Med fire lokalitetsområder for oppdrett er Nordkapp blitt en viktig brikke i Grieg-konsernet, understreket Nikolaisen.

Vil vokse

I Nordkapp produserte Grieg Seafood Finnmark 26.000 tonn laks siste år. - Vi legger opp til å vokse med ytterligere 10.000 tonn de neste tre-fire årene. Vi vil ha behov for flere lokaliteter og mer folk. I dag er det 28 ansatte ved våre anlegg i Nordkapp. Vi trenger flere ansatte og garanterer jobb for de som har

VELG PROSESSBÅT.

Alltid sanitærslakt - økt biosikkerhet.
Ingen transportdødelighet - forbedret fiskevelferd.
Redusert miljøavtrykk.

Over 12 års erfaring med S&B på merdkanten.

NAPIER

kjetil@napier.no / 906 49 083
kaare@napier.no / 995 52 554

Ikke alle synes veksten innen oppdrett er like bra. Her fra en demonstrasjon mot oppdrett i Vedbotn.
Foto: Geir Johansen

riktig kompetanse, sa Vidar Nikolaisen.

Nytt slakteri

Selskapet er etablert i seks av fylkets kommuner og er det største oppdrettselskapet i Finnmark med rundt 250 arbeidsplasser på sine lokaliteter. Omsetninga var i 2021 på 1,75 milliarder kroner. Slakteriet i Alta har kapasitet til å slakte 38.000 tonn.. Siste år slaktet man 34.000 tonn. - Kapasiteten er nesten oppfylt. Behovet for også et nytt slakteri melder seg, sa Nikolaisen.

Viktig satsing

Fungerende ordfører i Nordkapp, Tor Mikkola, understreket hvor viktig det er med et selskap som Grieg Seafood som våger å satse i fylket og i Nordkapp kommune. - Noe som bidrar til mangfold av arbeidsplasser, krav til ulik kompetanse og et tryggere lokalsamfunn med flere bein å stå på. Også at de forsøker å bruke lokale leverandører hvor det er mulig er absolutt viktig, sa Mikkola.

Protester

Mikkola er selv sjarkfisker. Og det er absolutt ikke alle i Nordkapp kommune som er tilfreds med at Grieg Seafood stadig vokser. I Vedbotn har det ved flere anledninger vært demonstrasjoner fordi man mener oppdrettsanlegget der utgjør en trussel mot livet i fjorden og dermed også mulighetene for å drive med fiske. Det hevdes også at stadig mer oppdrett er i strid med tradisjonelle sjøsamiske rettigheter. ▶▶

Selskapet inngår ved flere anledninger i samarbeid med lokalt næringsliv. Man har blant annet samarbeidet med Repvåg Kraftlag om fiberutbygging i distriktsonråder. På bildet samfunnskontakt Roger Pedersen i Grieg Seafood Finnmark (til venstre) og elverkssjef i Repvåg Kraftlag, Oddbjørn Samuelsen. Foto: Geir Johansen

▶ Vi tenker å utvide virksomheten ytterligere, med mer produksjon og et nytt visningsbygg for livet i havet.

Daglig leder for Grieg Seafood i Finnmark, Vidar Aamo Nikolaisen, opplyser at selskapet har ambisjoner om videre vekst i landets nordligste kommune.
Foto: Privat

Arnøy Laks AS

Lauksundveien 139
9194 Lauksletta
Tlf.: 77 77 79 70
www.arnoylaks.no

Blågrønne løsninger for en bærekraftig fremtid

Bluegreen er landets ledende kompetansemiljø på sveising og produksjon av konstruksjoner og infrastruktur i termoplast. Vi har spesialisert oss på store, lukkede oppdrettsanlegg. Det siste året har vi vært involvert i prosjekter for bl.a SalMar, FishGlobe, Sterner, Aker Solutions, Ocean Geoloop, BioSort og FiiZK.

VI HJELPER DEG MED:

- ▶ EPCI-løsninger i termoplast
- ▶ Lukkede sjø- og landbaserte oppdrettsanlegg
- ▶ Sveising av rør og konstruksjoner

Kontakt oss for et uforpliktende tilbud!
bluegreengroup.no

Bluegreen

Våger og vinner

SENJA: Skal man tjene penger, må man ha vilje til å bruke penger. Det har Botnhamn Sveis AS gjort.

Av – Edd Meby

Fra 2011 er omsetningen i bedriften tredoblet – fra 10 til over 30 millioner kroner.

De tre siste årene har driftsoverskuddet etablert seg på vel 3 millioner.

Fra 2018 til 2022 er det investert 35 millioner i anlegget i Botnhamn på Senja.

- Eierne har hatt vilje til å satse, og det har vist seg å være en fornuftig strategi, sier daglig leder Ståle Richardsen, som i regnskapet for 2021 for første gang kunne notere en omsetning på over 30 millioner.

Takket være offensive investeringer har Botnhamn Sveis AS de siste årene opplevd en eventyrlig vekst. Foto: Botnhamn Sveis

Stadig nye investeringer

I 2018 ble det investert i båtvoan, i 2020 ble det bygget hall slik at arbeidet kunne gjøres under tak og nå i 2022 står maskinene klare for å utvide landarealet til bedriften. I år er det også investert 1,5 millioner kroner i utstyr for såkalt UHP-spyling, det vil si at båtene spyles helt inn til blankt stål.

Fakta: Botnhamn Sveis AS

Base: Botnhamn på Senja

Forretningsidé: Reparasjon, ombygging, ny-bygging av metallkonstruksjoner, motoranlegg, hydraulikkanlegg og elektriske anlegg, rettet mot maritim og marin næring.

Aksjonærer: Botnhamn Fisk AS 25,16 %, samt Odd Steinar AS, Br. Karlsen eiendom AS og Segla Fiskebåtrederi AS med 24,94 % hver.

Ansatte: 17

Omsetning 2021: 30 mill.

Driftsresultat 2021: 3 mill.

Vi pumper alt som flyter, også det som knapt nok flyter

Rekord System – Jernbanevegen 21, 4365 Nærbø – www.herdeindustrier.no – Tlf.: 51 79 19 00 – post@herdeindustrier.no

- Det er kundene som etterspør slike tjenester, og sånn sett driver oss til nye investeringer, sier Fredriksen.

Internasjonalt miljø

Botnhamn Sveis har røtter helt tilbake til 1915, og er med sine 17 arbeidsplasser en solid og stabil bedrift på Senja. Den utmerker seg samtidig med et bredt internasjonalt miljø, med ansatte fra Litauen, Latvia, Kazakhstan, Romania, Polen og Libanon.

- Det var nok litt tilfeldig da vi ansatte vår første fra Litauen i 2014, men senere er disse ansatte blitt det viktigste verktøyet vi har i rekruttering av fagfolk. De har venner og bekjente som ønsker å komme hit og jobbe hos oss. De

ansatte er vår viktigste ressurs, forteller Ståle Fredriksen.

Havbruk viktigst

Han kan fornøyd registrere at markedet er godt for tiden, i en bransje der man er godt fornøyd med å kunne se to-tre måneder frem i ordreboken. Nå om dagen er det båt på land hele tiden. Havbruksnæringen er den viktigste kundegruppen, og utgjør ca. 80 % av omsetningen, mens fiskebåt og fiskeindustri på land står for ca 20 %. Økt ordretilgang har gjort at antall ansatte er økt fra 14 til 17 i 2022.

Tenker stort

Dermed ser Ståle Fredriksen med optimisme på fremtiden, og han legger ikke skjul på at det er ambisiøse planer om fortsatt vekst i Botnhamn.

- Jeg startet her i 2017 og har fått være med på et lite eventyr, og dersom kommunen er med på å legge til rette for det, så kan vi fortsette å vokse. Jeg ser for meg at vi kan investere i en ny lift som kan ta båter på 700 tonn, og så håper jeg at vi i løpet av fem år fra nå kan ha bygd hall nummer to.

Gigante Havbruk

Sjøgata 21, Bodø

REGNSSKAPSFØRERE I NORD-NORGE

Oversiktlig økonomi er en forutsetning for sunn næringsvirksomhet.
Ikke minst er det viktig å ha et fast grep om likviditet og lønnsomhet.
La profesjonelle ta hånd om dette slik at du kan konsentrere deg om den daglige driften.

Adwice

KOMPETANSEHUSET
ADWICE SVOLVÆR AS
Telefon 76 06 61 80 • www.adwice.no

Adwice

KOMPETANSEHUSET
ADWICE VEST-LOFOTEN AS
Telefon 96 00 82 00 • www.adwice.no

account+or Varanger

Postboks 244, 9991 Båtsfjord
Tlf.: 78 98 56 10 • post@ekstern-regnskap.no
www.accountor.com/nb/regnskapskontor/varanger

hde H.D. EIDISSEN
REGNSSKAPSKONTOR

Telefon 778 45 547 • harald@eidissenregnskap.no
www.eidissenregnskap.no

account+or Hammerfest

Postboks 1120, 9616 Hammerfest
Tlf.: 78 40 79 00 • hammerfest@accountor.no
www.accountor.com/nb/regnskapskontor/hammerfest

account+or Helgeland

Mosjøen: 75 11 36 80 • Sandnessjøen: 75 07 60 60
E-post: helgeland@accountor.no
www.accountor.com/nb/regnskapskontor/mosjoen

NORHEIM
REGNSSKAP AS

Telefon: 77 72 83 33
post@norheimregnskap.no
www.norheimregnskap.no

AKTIVA

regnskap og økonomisk rådgivning

Postboks 116, 9305 Finnsnes
Tlf.: 77 84 10 80 • firmapost@aktivafinnsnes.no
www.aktivafinnsnes.no

M REGNSSKAP AS

Telefon 77 69 21 58
Seminarbakken 4, 9008 Tromsø
E-post: may-tove@malregnskap.no

**REGNSSKAP OG
RÅDGIVNING**
ALTA AS

Telefon: 78 45 60 00 • E-post: beathe@rralta.no
www.rralta.no

account+or Harstad

Postboks 597, 9486 Harstad
Telefon: 77 00 35 50 • harstad@accountor.no
www.accountor.com/nb/kontor/harstad

account+or Narvik

Teknologiveien 11, 8517 Narvik
Telefon: 91 10 99 85 • narvik@accountor.no
www.accountor.com/nb/kontor/narvik

Fremtiden er
digital. Derfor
er folk viktigst.

AIDER

regnskap
rådgivning
teknologi

aider.no

ØkoRåd
Evenskjer

• Vi er Premium Partner PowerofficeGO
• Lang erfaring med Fiskeri og Havbruk

Telefon 77 08 99 00 • E-post evenskjer@okoraad.no
www.okoraad.no

TOTAL
REGNSSKAP
- til å leve med

Telefon 75 09 20 10 • E-post firmapost@total-regnskap.no
www.total-regnskap.no

Nordnorsk kvalitet og kunnskap på sitt beste!

SalMars milliardersatsing InnovaNor klar

SalMar har bygd Nord-Norges største og mest moderne lakseslakteri på Senja. I løpet av sommeren blir det full produksjon på milliardanlegget, som kan produsere 225.000 laksemiddager i timen.

INNOVANOR: Det nye slakteriet til SalMar setter sitt prominente preg på industriområdet Klubben på Grasmyr på Senja. Bygningsmassen helt til høyre er Bewi's fabrikk som forsyner anlegget med EPS-kasser på løpende bånd. Foto: SalMar

Av - Jonas Ellingsen

Det 20.000 kvadratmeter store anlegget ruver på industriområdet Klubben på Grasmyr i Senja kommune. Ilandføringsanlegget for laks med slakteri og bearbeidingsavdeling er utstyrt med det nyeste som finnes av teknologi og produksjonsutstyr. I tillegg rommer også anlegget hovedadministrasjonen for SalMar Nord.

Mot full produksjon

Etter planen skulle produksjonen ha startet i mai i fjor, men forsinkelser grunnet corona og utfordringer med innkjøring av maskiner og systemer gjorde at oppstart trakk ut i tid. Først på slutten av året begynte brikkene å falle på plass.

- Oppstart av fabrikk ble langt mer krevende enn vi hadde for-

ventet, sier fabrikkssjef Jørn Tore Fjellstad.

Men nå ser han absolutt lys i tunnelen. - Filetproduksjonen startet i januar. Slakteriet har hengt litt etter, men den siste måneden har vi vært oppe i 70 prosent kapasitet. I løpet av de neste to månedene skal vi produsere for fullt. Det gleder vi oss til, sier en entusiastisk fabrikkssjef til Nordnorsk Rapport.

Han forteller om veldig god stemning på huset. - Smilene sitter løst for tiden. Jeg må virkelig berømme de ansatte for å ha vært utrolige fleksible og tålmodige i innkjøringsfasen. Holdningen er at "dette er vårres fabrikk" og noe vi skaper sammen. Da står alle på for å få det til, sier han.

Attraktiv arbeidsplass

Anlegget har en årlig kapasitet på 75.000 tonn pr. skift, noe som tilsvarer to fullastede vogntog fra fabrikk pr time. Det kreves mange hender for å håndtere et så stort volum, og SalMars storsatsing gir tilflytning til Senja og fornyet puls til lokalsamfunnet på Grasmyr.

170 ansatte er allerede på plass ved den nye hjørnesteinsbedriften i kommunen.

Den moderne fabrikk kan skilte med attraktive fasiliteter, inkludert flott kantine og treningsrom med panoramavinduer i andre etasje. Beliggenheten med nærhet til bylivet i Finnsnes og Tromø har nok også bidratt til stor interesse for de utlyste stillingene.

Rekruttering

Av de første hundre ansatte var halvparten lokale fra Senja og omegn i Midt-Troms, der mange hadde erfaring fra fiskeri eller industri. Senere er det ansatt tilflyttere fra Finnmark, Nord-Troms, og Nordland. Ja, til og med fra Frøya på Vestlandet. En god del ansatte har utenlandsk bakgrunn, men har jobbet ved andre lakseslakterier i Norge.

I starten av juli kommer det ytterligere 28 nye arbeidere fra andre deler av landet. Snart passerer den magiske grensen på 200 ansatte.

- Vi har vært heldige å sikre oss mange ansatte med relevant yrkesbakgrunn og vi er spesielt fornøyd med at alle tekniske støttefunksjoner er besatt.

Filetproduksjon er derimot et eget fag, og "jentan på fileten" er det ikke overskudd på i dagens arbeidsmarked, sier Fjellstad.

Hotspot Senja

Flere ansatte skal det bli på sikt, men Jørn Tore Fjellstad ser noen flaskehals for videre rekruttering. Det blir stadig større konkurranse om arbeidskraften. Med høy aktivitet på Senja og 1000 nye arbeidsplasser de siste fem årene, har også boligmarkedet strammet seg til.

- Kvadratmeterprisen for en grei leilighet ligger nå opp mot 60.000 kroner og turiststrømmen til Senja bidra også til at mange leiligheter kun leies ut på Airbnb.

Det bygges nye boliger, men ikke fort nok til å møte etterspørselen akkurat nå, forteller han.

SalMar-kulturen

Jørn Tore Fjellstad er oppvokst i Båtsfjord og fikk lukten av sjø og fisk inn med morsmelken. De siste to årene har han jobbet som driftsleder i SalMar Farming segment nord. Han tar med seg en bred erfaring fra næringsmiddelproduksjon og sjøsiden innen oppdrett til lederjobben på InnovaNor.

Interessen for bearbeiding av fisk og det han kaller "SalMar-

Team Optimar takker for godt samarbeid og tillit under leveranse av prosessanlegg for slakteri.

optimar.no

på Senja: er til å gi gass

GOD STEMNING: Rune Paulsen og Karina Majerczak er blant de 170 ansatte som gleder seg over å være i produksjon. I juli vil antall ansatte passere 200. Foto: SalMar

ATTRAKTIV ARBEIDSPASS: Kantine og treningsstudio med panoramautsikt bidrar til en attraktiv arbeidsplass på det moderne anlegget. Fotos: SalMar

kulturen” gjorde at han siktet på fabrikk-sjef-jobben, allerede da planene om anlegget ble lansert.

- Hva kjennetegner SalMar-kulturen?

- Hardt arbeidende folk som ikke ser seg forbalt. SalMar har et “trøkk” som tiltrekker seg folk som liker å jobbe og få ting til. Jeg tror egentlig at man finner den samme kulturen i mange kystsamfunn, så den er nok ikke

eksklusiv for Frøya. Jeg ser at vi er godt på vei her på InnovaNor, og det er veldig positivt, avslutter fabrikk-sjefen.

FABRIKKSJEFEN: Corona og innkjøringsproblemer har forsinket oppstarten ved InnovaNor. Nå ser fabrikk-sjef Jørn Tore Fjellstad frem til full fart ved anlegget. Foto: Privat

Fakta: Innovanor

Prosjekt: Lakselakteri og foredlingsanlegg
Sted: Klubben industriområde på Grasmyr, Senja
Byggherre: Salmar
Totalentreprenør: Hent
Arkitekt: Øystein Thommesen
Areal: 20 000 kvm.
Total kostnad: 1,2 milliard NOK
Prosjektperiode: 2019 - 2021

Vi har utført alt av grunnarbeider på
Salmar's lakselakteri, Innovanor og Bewi's kassefabrikk

Tlf.: 975 00 816
 Laukhellaveien 330, 9303 Silsand
 www.silsandmaskin.no

**Isolering og takteking
 er utført av oss!**

TROMS TAKSERVICE AS

Strandveien 64 • 9300 Finnsnes • Tlf: 77 84 04 20 • kontor@tromstak.no

**Vi har levert og montert
 blikkenslagerarbeidet.**

Vi takker for oppdraget og ønsker byggherren til lykke med nybygget.

Din totalentreprenør
 innen ventilasjon og
 blikkenslagertjenester

**mathiassen
 VENTILASJON
 blikkenslager**

9300 FINNSNES - 77 85 25 00 - www.mathiassen.no

**Vi har vært totalentreprenør
 på Salmar's lakselakteri
 Innovanor på Senja**

HENT

Når temperaturene teller

- Kuldeproduksjon og energigjenvinning er løftet til et nytt nivå på InnovaNor. Det skyldes ikke minst innsatsen og engasjementet fra byggherre SalMar.

Av - Jonas Ellingsen

Det sier salgssjef for industriell kjøling hos Johnson Controls, Roar Trælnes. Han er svært fornøyd med oppdraget og samarbeidet med SalMar.

- Det er sjelden vi møter så stort engasjement og involvering fra en kunde. Det har pushet oss ekstra, og vi har snudd på alle steiner for å skape et best mulig resultat, sier Trælnes til Nordnorsk Rapport.

Korrekt temperatur

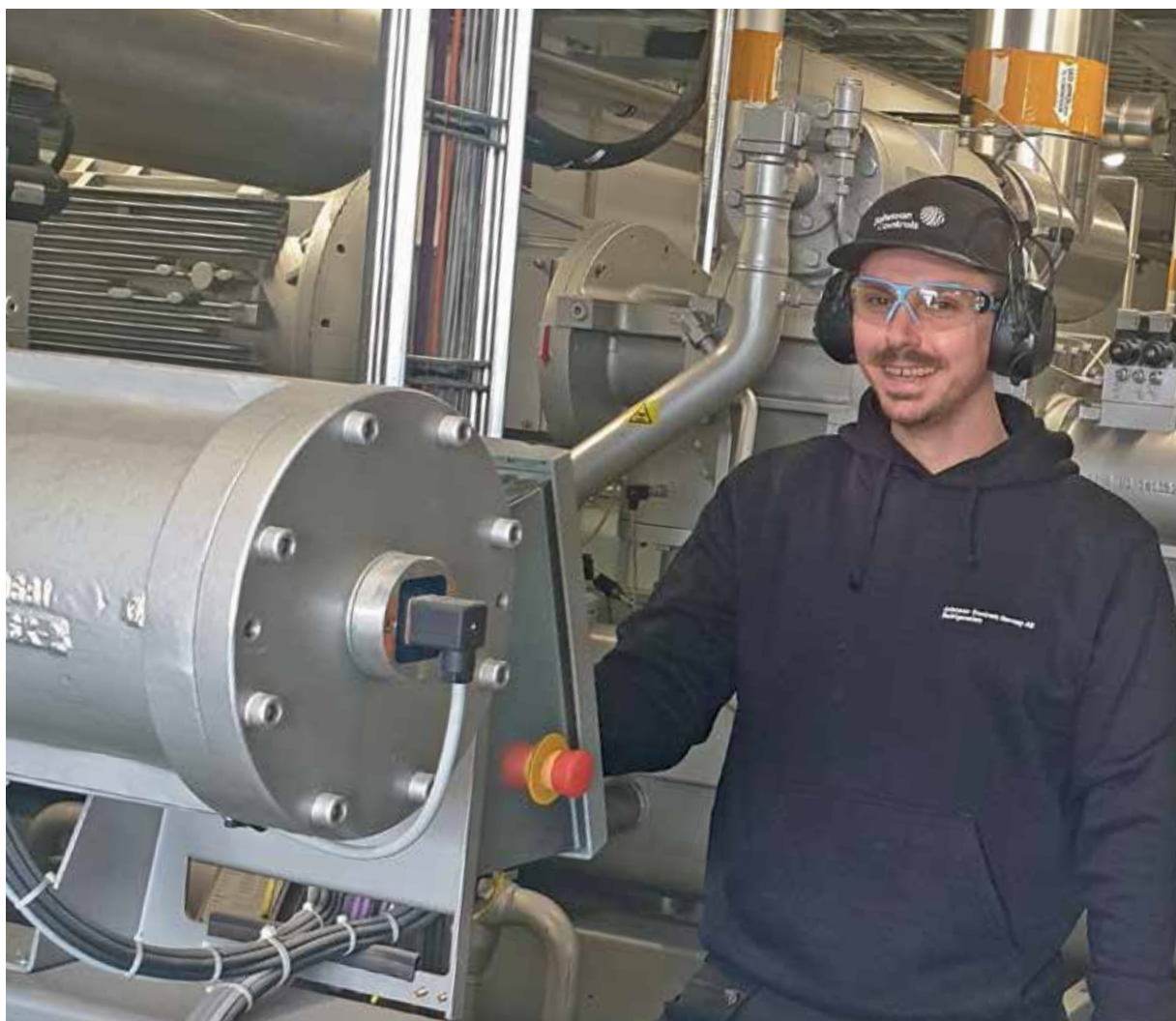
Johnson Controls har hatt kontrakt direkte mot SalMar for

oppdraget på Senja. Relasjonene var allerede på plass gjennom tidligere oppdrag for SalMar på Frøya.

I følge Trælnes er det levert et anlegg til InnovaNor som løser kundens komplette behov for kuldeenergi. Og det er ikke så rent lite i et gigantisk slakte- og foredlingsanlegg som InnovaNor. Her er korrekt temperatur avgjørende for å beholde best mulig kvalitet på det verdifulle råstoffet gjennom alle ledd i produksjonen.

- Anlegget leverer kulde til å produsere is og til å senke temperatur i sjøvannet som fisken kjøles ned i. Videre skal romtemperatur i produksjonslokalene holdes nede på + 12 grader, mens rom der fisken palleteres og lagres skal ligge mellom null og to grader.

Kulden brukes også til innfrysing i frysetunneler og på fryselager, samt til platefrysing for spesifikke produkter, forteller Roar Trælnes.

Den viktige tidslinjen

Kuldeproduksjon skaper mye varme, og et klart mål i prosjektet har vært å gjenvinne mest mulig av denne energien.

- Ikke minst har vi hatt fokus på at varmeenergien skal være tilgjengelig når det er bruk for den, noe som svært mange tilsvarende anlegg i dag ikke har gode løsninger på. Hos InnovaNor er dette er tatt et steg videre. Det har skjedd gjennom en nøye kartlegging av rytmen i produksjonen over døgnet og året som helhet. Med tidslinjen som utgangspunkt, har vi hatt en meget fruktbar sparring mellom SalMar, konsulentene og oss. Det har vært en omfattende jobb, men vi føler alle at resultatet har blitt veldig bra, forteller han.

Lagring av energi

Den paradoksale utfordringen ligger i at varmen produseres og forbrukes på vidt forskjellige tidspunkt ved anlegget på Senja.

Behovet for varme er størst på kveld/natt når anlegget vaskes ned med varmt vann - mens produksjon av kulde, som gir overskuddsvarme, er størst på dagtid når anlegget produserer for fullt.

Nøkkelen er å lagre energien som produseres på dagtid. Det er derfor investert i store vanntankvolum for å lagre/akkumulere denne energien.

- Fra kuldeanlegget tar vi så godt som mulig vare på den verdifulle energien som oppstår når kondensatorene dumper

SVÄLINN
ENTREPRENØR FOR
NÆRINGSMIDDELINDUSTRIEN

VI HAR OVER 75 ÅRS
ERFARING MED Å BYGGE
EFFEKTIVE KJØLE- OG
FRYSELAGER SOM FUNGERER

svalinn.no

Ved Innovanor har vi utført:

- Brannetting av gjennomføringer
- Brannsikring av stålkonstruksjoner

Terminalgata 142
9019 Tromsø
Telefon: 90 20 97 75
post@cbrannsikring.no
www.cbrannsikring.no

Vår stolthet, din trygghet!

Vi har prosjektert, og levert lås & beslag og dørautomatikk til Innovanor på Senja!

Vi takker Hent for oppdraget og gratulerer Salmar med nytt og topp moderne lakseslakteri!

Dørteknikk Midt-Norge AS
Vestre Rosten 85
7075 Tiller
Tlf.: 72 90 99 90
www.dtmn.no

KULDEANLEGG: Kristoffer Gjengedal fra Johnson Controls i det nye kuldemaskinrommet til InnovaNor. Foto: Johnson Controls, avd. Tromsø

varme. Dette temperaturnivået er ikke veldig høyt, men brukes til å forvarme tappevannet, som heves videre opp med varme fra de oljekjølte kompressorene. Deretter overtar varmepumpen, som varmer vannet videre opp til ønskelig temperatur, forklarer Trælnes.

Han erfarer at mange industrieanlegg er bygd opp på statiske modeller, med fokus på effekt. - Komponentene er som regel der, men det blir mindre pay-back for energigjenvinning, siden samspeilet over døgnet og året ikke er tilstrekkelig vektlagt ved design av anlegget. Da er ikke energien tilgjengelig når man trenger den mest, slår Trælnes fast.

Vellykket prosjekt

Han gir honnør til SalMars prosjektleder Ole Meland som har vært en pådriver for at kuldeanlegget og energigjenvinning skal bli best mulig.

- SalMar har åpenbart gjort verdifulle erfaringer om hva som fungerer bra og mindre bra ved InnovaMar-anlegget på Frøya, og har brukt denne innsikten på InnovaNor-anlegget på Senja.

På InnovaNor har selskapet tatt høyde for å kunne utvide anlegget på en smart og god måte i fremtiden. Som leverandør bifaller vi dette, siden vi opplever at behovene for ekspansjon melder seg raskere enn man tror. Det må også nevnes at kuldeanlegget baserer seg på naturlige og klimanøytrale kuldemedier i form av ammoniakk og CO₂, noe som har vært viktig for byggherre, understreker Trælnes.

Trælnes ser tilbake på en prosjektperiode på to år som han beskriver som svært ryddig og konstruktiv. Anlegget er nå i full drift og det er Johnson Controls avd. Tromsø som skal stå for den videre oppfølging.

- InnovaNor er blant de fem største industriprosjektene vi har jobbet med i Norge. Vi er takknemlig for tilliten og ønsker SalMar lykke til med produksjonen i årene fremover, avslutter Roar Trælnes fra Johnson Controls. ▶▶

TEAM TROMSØ: Servicetekniker Kristoffer Gjengedal og teamleder Stian Granli fra Johnson Controls sitt kontor i Tromsø foran InnovaNor sitt nye anlegg. Foto: Johnson Controls, avd. Tromsø

▶ Kuldeproduksjon skaper mye varme, og et klart mål i prosjektet har vært å gjenvinne mest mulig av denne energien.

Kuldeanlegg, varmepumper, service Våre løsninger, din sikkerhet

Johnson Controls

www.johnsoncontrols.no

Vøyenenga: 67 17 11 00 - Ålesund: 70 10 31 70

Trondheim: 73 96 04 80 - Tromsø: 77 66 87 00

- Lærerikt prosjekt

TRAVEL BYGGEPLASS: Mange lokale underleverandører deltok på InnovaNor. På det meste var 200 arbeidere i sving på byggeplassen. Foto: SalMar

HENT har fått sitt første havbruksanlegg på referanselista.

Av - Jonas Ellingsen

- Et interessant og lærerikt prosjekt, sier prosjektleder

Anders Valestrand hos HENT. Han slår fast at industri er på fremmarsj i Norge, og at entreprenørselskapet er med på utviklingen. - Vi har jo bygd mange boliger de siste årene, så det var spennende å få delta på et industriprosjekt som dette, sier Valestrand.

I tillegg til slakte- og foredlingsanlegget InnovaNor har entreprenørselskapet prosjekter for Nidar og Norsk

kylling i Orkanger på referanselista. Samtlige tre innen næringsmiddelindustri. Nå skal HENT i gang med et prosjekt innen grønn sektor: Batterifabrikken til Freyr i Mo i Rana, som kanskje er Norges største byggeprosjekt.

Lokale leverandører

Valestrand beskriver InnovaNor som en stor og avansert fabrikk med et komplekst teknisk anlegg. HENT hadde den totaltekniske entreprisen, med unntak av prosessutstyr og kuldeanlegg, der SalMar hadde egne kontrakter med leverandørene.

- På så store anlegg er det ikke til å unngå at det oppstår utfordringer, men disse ble løst på en god måte i samarbeid med våre lokale underleverandører: Åge Nilsen (VVS), JM Hansen (elektro) og Klimaservice (ventilasjon), sier Valestrand.

Under pandemien fikk totalentreprenøren se verdien av å ha lokale underleverandører som ikke ble rammet av tiltakene. Mye av arbeidet kunne fortsette til tross for restriksjonene.

- Såfremt bedriftene er konkurransedyktige, velger vi å bruke lokale der vi kan. I dette prosjektet hadde vi mange lokale leverandører, og det er vi godt fornøyd med, sier prosjektlederen.

Seabased

Landbased

Software

Service

ScaleAQ er et internasjonalt selskap innen havbruk. Vi leverer innovasjon, teknologi og utstyr til kunder globalt.

post@scaleaq.com
+47 73 80 99 30

scaleaq.no

Kranløft til 1,5 million

En byggeteknisk utfordring var at ingen gulvflater i betonggulvet skulle være horisontale.

- Alle gulvflater har et fall mot den åpne slukrenna, som går i hele byggets lengde. Dette for å sikre avrenning av alt vannsøl i produksjonslokalene. Her er det også viktig at systemene er åpne, slik at de kan holdes rene og fri for blokkeringer, sier han.

Blant andre spesielle utfordringer var støping av et pumpehus under vannlinja. Her måtte det sveises en stor kasse i stål på størrelse med en enebolig. Norges største kran ble brukt til å heise kassen ned på lavvann. Den ble så delvis fylt med betong og steiner så den satte seg i sjøen.

- Kranen kom i deler med 20 trailere og kranløftet kostet alene 1,5 million kroner. Det var en spesiell operasjon, sier prosjektlederen.

Bygget ble overlevert høsten 2021, og tross corona og innkjøringsproblemer ser Anders Valestrand tilbake på et godt prosjekt. Og ett inntrykk sitter han igjen med: - SalMar er en byggherre som legger lista høyt i forhold til kvalitet på materiell og utførelse. Det er lite som overlates til tilfældighetene, sier Valestrand.

Vi takker for oppdraget med levering og montering av ståltrapper og rekkverk!

midthaug

Brødrene Midthaug AS • Heggstadmoen 5 • 7080 Heimdal
Telefon: 71 20 15 00 • www.midthaug.no

Vi har utført tømring og kjerneboring på Innovanor på Senja!
Vi ønsker Salmar lykke til med prosjektet!

BYGG TEMA

Telefon: 91 16 80 45 • Torggata 1 • 9300 Finnsnes • www.byggtema.no

Tett naboskap gir effektivitet og miljøgevinst

BEWI's nye fabrikk for fiskekasser ligger vegg i vegg med SalMars nye lakse-slakteri og foredlingsanlegg på Senja. Mer kortreist kan ikke leveranser bli.

Av - Jonas Ellingsen

Samlokaliseringen gir en meget effektiv logistikk. Emballasjen fra Bewi sendes bokstavelig talt rett gjennom veggen og inn til Salmars lakseslakteri Innovanor. Her blir fisken så pakket i EPS-kasser med lokk før den sendes videre ut til markedene.

- Dette er både effektivt, økonomisk og miljøvennlig, sier leder for markeds-kommunikasjon i Bewi, Eskil Wahl. I tillegg til fordelene ved et kortreist produkt som leveres "just in time", altså akkurat når Salmar trenger det, fremhever han kassenes lette vekt.

- Siden EPS-kasser er 98 prosent luft sparer man store transportkostnader, sier Wahl.

Samarbeid

Frøya-selskapet Bewi er en ledende europeisk produsent, distributør og selger av emballasje og isolasjonsløsninger - og en av de største produsentene av ekspandert Polystyren (EPS) i Europa.

Ekspandert Polystyren (EPS) lages av petroleum og 98 prosent luft. I det daglige kjenner vi materialet først og fremst fra emballering av hvite- og brunevarer, men også fiskekasser.

Bak etableringen på Senja ligger en lang-siktig samarbeidsavtale med SalMar. - SalMar er hovedkunden vår og har klar førsteprioritet. På sikt er planen også å kunne levere emballasje til fiskeindustri og oppdrettsnæringen på Senja, forteller Eskil Wahl.

Vannkvalitet

I følge markedsdirektøren i Bewi har den full-integrerte fabrikk solid produksjonskapasitet. Hele produksjonskjeden er helautomatisert, der alt av maskiner og ventiler styres av trykkluft. Råstoffet hentes med bil fra leverandør i Finland. Ved å tilsette damp til råstoffet fremstilles kulene som kjennetegner EPS-materialet.

VEGG I VEGG: På industriområdet Klubben på Grasmyr på Senja ligger SalMar's lakseslakteri "Innovanor" og Bewi's emballasjefabrikk vegg i vegg. Samlokaliseringen er basert på at BEWI skal produsere EPS-kasser til slakteriet. Til høyre ses Bewi's fabrikk på 3.500 kvm. Foto: Rune Ottarsen

Flytende naturgass er energikilden som får vannet til å koke og skape damp. Selv om prinsippene for produksjon med dampanlegg er enkle, er det detaljene som avgjør om produktet blir bra. Fravær av oksygen og urenheter i vannet er avgjørende for resultatet.

- Vannet må også ha korrekt temperatur og PH-verdi. Vi har et eget vannbehandlingsanlegg for rensing, måling og tilsetning av kjemikalier, sier Wahl.

Leder fabrikk

Allerede i februar 2021 var Morten Bondestad på plass som driftsleder for Bewi's fabrikk på Senja. Han har fulgt opp fremdriften frem til anlegget ble ferdigstilt i september i fjor. Bondestad er utdannet automasjonsingeniør og har fag-

brev som motormann. Han kom fra jobb som vedlikeholdingeniør hos ferrosiliumprodusenten Finnfjord AS, der han har arbeidet siden 2014.

Med oppvekst på en gård fem kilometer

unna ble både praktisk sans og interessen for mekanikk etablert.

- Å få være med på å starte opp en ny fabrikk fra grunnen av har vært utrolig spennende, sier Bondestad.

ACT Logimark AS
LOGOPRINT på fiskekasser
LIVE DEMO på NorFishing
STAND A2-002

63 94 61 00 | www.act-gruppen.com | www.act-shop.no | kontakt@act-gruppen.com

Hovedkontor: ACT Logimark AS, Industrivegen 9, 2069 Jessheim Avd. Trondheim: Ingvald Ystgaardsvei 15, 7047 Trondheim

CK-Teknik A/S har levert:

Komplett silosystem, frembringere for støpemaskiner, Vekt/Vision kontrollsystem absorberende ilegger og kassestablere.

CK-Teknik A/S takker hele BEWI teamet for et godt og konstruktivt samarbeid og ønsker å gratulerer med ny kassefabrikk på Senja.

CK-Teknik A/S

Trehøjevej 5 • 7200 Grindsted • Danmark
www.ck-teknik.dk • mail@ck-teknik.dk
Tlf. +45 75 32 44 44

BEWI

BEWi Produkter AS feiret 40-årsjubileum i 2020. Fra hovedkontoret i Hamarvik på Frøya ledes produksjon av EPS emballasje, isolasjonsprodukter til byggeindustrien samt produksjon av formstøpte plastprodukter.

Familien Bekken begynte å produsere fiskekasser i EPS for de lokale laksefiskerne på øya Frøya i 1980. I dag produserer selskapet mer enn 10 millioner fiskekasser hvert år, i tillegg til EPS-emballasje for mat, legeomidler, e-handel, bilkomponenter, varmeisolasjon for byggebransjen, råmateriale EPS-perler og mye mer. I tillegg leveres sjømatemballasje til fiskerinæringen i hele verden.

Veksten i utlandet startet i 2006 ved å gå inn på det svenske markedet. Siden den gang har det vært mange oppkjøp og en strategisk fusjon, som har forvandlet selskapet til en av de ledende produsentene av utvidbart polystyren (EPS) i Europa. Selskapet har 38 produksjonsanlegg i Norge, Danmark, Sverige, Finland, Nederland, Portugal, England og har ca. 1400 ansatte.

Bewi er notert på Oslo børs. Selskapet kunngjorde i fjor høst at det har mål om å tilnærmet doble omsetningen og mer enn å doble EBITDA innen 2026. Av dette målet vil om lag en tredjedel være organisk og to tredjedeler gjennom oppkjøp, ifølge selskapet. ➡

EMBALLASJE: Morten Bondestad med kasse og lokk av EPS som skal beskytte laksen fra SalMar på vei mot markedene. Det superlette materialet sparer transportkostnader. Foto: Rune Ottarsen

ØLVE INDUSTRIER

**Ledende innen
emballasjehåndtering**

Kvalitet fra A til Å

www.oelve.no - post@oelve.no - +47 53 47 00 00

ANLEGG: Mye arbeid ble nedlagt før den nye fabrikk kunne settes i drift i fjor høst. Foto: Rune Ottarsen

BEWI

Din leverandør av
sjømatemballasje

BEWI.COM

DRIFTSLEDER: Allerede i februar 2021 var Morten Bondestad på plass som driftsleder for Bewi's nye fabrikk på Senja. Han fulgte opp fremdriften til fabrikk sto ferdig i september i fjor. Foto: Rune Ottarsen

Sveiseverkstedet K. G. Karlsson AS **gratulerer BEWI** **med ny fiskekassefabrikk på Senja**

Vi takker for oppdraget med levering av komplett fyrhus, samt alt av prosessrør i fabrikk.

Sveiseverkstedet K.G. Karlsson har sin kjerneaktivitet innen damp og varmesystemer. Vi innehar kompetanse fra flere yrkesgrupper for tegning, beregning og prosjektering.

Egne sertifiserte sveisere, teknikere og mekanikere sørger for at vi kan betjene våre kunder helt fra tegnebrettet, til et fungerende anlegg. Våre serviceteknikere sørger for igangkjøring, opplæring og vedlikehold.

1922 100år 2022

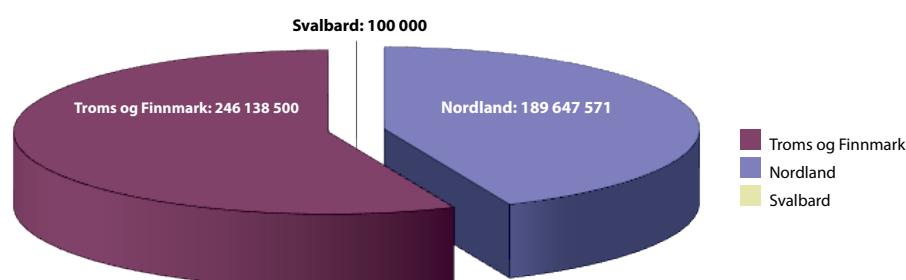
SVEISEVERKSTEDET

K. G. Karlsson AS | Etablert 1922

www.sveiseverkstedet.no

Tildelingene fra Innovasjon Norge siste periode

Innovasjon Norge bevilget 436 millioner kroner totalt til nordnorsk næringsliv inkludert Svalbard fra midten av februar til og med slutten av juni.

Tilsagnene fordeler seg fylkesvis med 189,6 millioner kroner fordelt på 107 vedtak til Nordland og 246,1 millioner kroner fordelt på 135 vedtak til Troms og Finnmark. 120,3 millioner kroner av tilsagnene totalt var tilskudd.

Bedrifter i Nordland mottok til sammen 61,6 millioner i tilskudd.

For Troms og Finnmark var tilsvarende tall 58,7 millioner.

Svalbard mottok 100 000 kroner i tilskudd i totalt ett vedtak.

Vi ser at ingen lenger mottar koronatilskudd i perioden.

Av det som utpeker seg spesielt for Troms og Finnmark sin del, ser vi at det Senja-baserte hav- og kystfiskeselskapet Botnhamn Sjø AS får 24 millioner kroner i lavrisikolån (for fiskeflåte).

Vi ser at Lofothau Produksjon AS i Vestvågøy kommune i Nordland har mottatt 25 millioner kroner i lån og tilskudd, som beløper seg til 2 millioner kroner i distriktsutviklingstilskudd / investeringstilskudd, 15 millioner i lavrisikolån / lavrisikolån industri og tjenesteyting samt 8 millioner kroner i risikolån og garantier / distriktsrettede risikolån.

Tildelinger Nordland - 16. februar 2022 til 22. juni

Kommune	Selskap	Type	Innvilget beløp	Innvilget dato	Lån - tilskudd - garanti
Gildeskål	SKILLE HÅNDVERKSTJENESTER	Landbrukstilskudd	350 000	21.02.22	T
Vefsn	MYRHOLT PRODUKSJONER	Landbrukstilskudd	105 000	21.02.22	T
Sortland - Suortá	TERJE HJELLE	Lavrisikolån	3 500 000	21.02.22	L
Rana	JAN ØYSTEIN SVALENG	Landbrukstilskudd	186 000	21.02.22	T
Brønnøy	MÅSØY THERMO	Lavrisikolån	9 000 000	22.02.22	L
Moskenes	HOLMEN LOFOTEN AS	Distr. utv. tilskudd	315 000	23.02.22	T
Bodø	GRAYN AS	Innovasjonstilskudd	31 500	23.02.22	T
Vestvågøy	MARINE DYNAMICS AS	Risikolån + gar.	3 000 000	24.02.22	G
Sortland - Suortá	SIGERFJORD FISK AS	Distr. utv. tilskudd	350 000	25.02.22	T
Meløy	SØRFJORDEN MARITIME AS	Lavrisikolån	5 900 000	25.02.22	L
Fauske - Fuosko	FLOR GARTNERI AS	Landbrukstilskudd	50 000	28.02.22	T
Alstahaug	SUSTAINABLE LIFE BELOW WATER AS	Oppstartstilskudd	100 000	01.03.22	T
Steigen	WILLY WESTVIK PEDERSEN	Landbrukstilskudd	167 000	08.03.22	T
Vestvågøy	LOFOTHAU PRODUKSJON AS	Lavrisikolån	15 000 000	09.03.22	L
Narvik	FUTURE DRIVES AS	Oppstartstilskudd	100 000	09.03.22	T
Vestvågøy	LOFOTHAU PRODUKSJON AS	Distr. utv. tilskudd	2 000 000	09.03.22	T
Vestvågøy	LOFOTHAU PRODUKSJON AS	Risikolån + gar.	8 000 000	09.03.22	L
Vågan	LORENTZEN HYDRAULIKK AS	Distr. utv. tilskudd	550 000	09.03.22	T
Rødøy	GRØNNING MILIAN	Lavrisikolån	5 500 000	09.03.22	L
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	Klynger og nettverk	1 500 000	11.03.22	T
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	Klynger og nettverk	1 500 000	11.03.22	T
Dønna	TINA RENATE EILERTSEN	Landbrukstilskudd	600 000	14.03.22	T
Hemnes	KENNETH SVALENG JENSSEN	Landbrukstilskudd	1 050 000	14.03.22	T
Alstahaug	PER-HÅKON DALEN	Landbrukstilskudd	200 000	15.03.22	T
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	Innovasjonstilskudd	750 000	15.03.22	T
Gildeskål	SJØFOSSEN NÆRINGS-UTVIKLING AS	Distr. utv. tilskudd	140 500	18.03.22	T
Steigen	FOLLA ALGER AS	Risikolån + gar.	3 000 000	18.03.22	G
Vevelstad	NORTHLAMB AS	Risikolån + gar.	1 500 000	21.03.22	L
Lurøy	KYSTINKUBATOREN AS	Distr. utv. tilskudd	121 500	21.03.22	T
Herøy	HKSOLEM DA	Landbrukstilskudd	600 000	21.03.22	T
Steigen	JØRGEN JOHANSEN	Landbrukstilskudd	2 400 000	23.03.22	T
Dønna	ERLEND BYE	Landbrukstilskudd	2 050 000	23.03.22	T
Steigen	KRISTIAN SVENNING RIST	Landbrukstilskudd	500 000	24.03.22	T
Vevelstad	STEFAN MOE KLAUSMARK	Landbrukstilskudd	500 000	27.03.22	T
Bø	JARL ANDERS LARSEN	Landbrukstilskudd	500 000	27.03.22	T
Vefsn	EIRIK REFSNES	Landbrukstilskudd	600 000	27.03.22	T
Bodø	IN Nordland	Distr. utv. tilskudd	150 000	28.03.22	T
Andøy	EVAR HARRY KRISTIANSEN	Landbrukstilskudd	530 000	31.03.22	T
Bø	LONE LAMARK	Distr. utv. tilskudd	900 000	31.03.22	T
Bø	LONE LAMARK	Risikolån + gar.	1 000 000	31.03.22	L
Sørfold	BENCHMARK GENETICS SALTEN AS	Lavrisikolån	10 000 000	01.04.22	L
Bodø	NORDLAND BETONG AS	Distr. utv. tilskudd	1 600 000	04.04.22	T
Sømna	HANS GUNNAR HOLAND	Landbrukstilskudd	500 000	06.04.22	T
Andøy	PLECO MARINE AS	Oppstartstilskudd	490 000	06.04.22	T
Hadsel	TEIGAN AS	Landbrukstilskudd	150 000	06.04.22	T
Hemnes	ROBIN SJØGÅRD	Landbrukstilskudd	1 200 000	07.04.22	T
Hemnes	ROBIN SJØGÅRD	Lavrisikolån	1 221 000	07.04.22	L
Herøy	NORDSTAULEN GÅRD, ERIC RYAN	Landbrukstilskudd	490 000	08.04.22	T
Rødøy	KLOKKERGÅRDEN KYST-TURISME AS	Distr. utv. tilskudd	230 000	08.04.22	T
Bodø	RAPP BOMEK AS	Distr. utv. tilskudd	2 000 000	08.04.22	T
Sømna	DAG JØRAN EINVIK	Landbrukstilskudd	820 000	08.04.22	T

Rana	NOE I GJÆRE AS	Oppstartstilskudd	163 000	08.04.22	T
Rana	NOE I GJÆRE AS	Innovasjonstilskudd	31 500	08.04.22	T
Narvik	PINOVA AS	Oppstartstilskudd	100 000	08.04.22	T
Bodø	CC - LOG AS	Distr. utv. tilskudd	687 000	08.04.22	T
Leirfjord	RICHARD PETERSEN	Landbrukstilskudd	800 000	18.04.22	T
Vevelstad	HANS ANTON ANDREASSEN NERGÅRD	Landbrukstilskudd	570 000	19.04.22	T
Leirfjord	MEISFJORD GÅRD	Landbrukstilskudd	130 000	19.04.22	T
Meløy	FORE BÅT OG MOTORSERVICE AS	Distr. utv. tilskudd	3 000 000	21.04.22	T
Meløy	FORE BÅT OG MOTORSERVICE AS	Risikolån + gar.	4 000 000	21.04.22	L
Bodø	KUNNSKAPSPARKEN BODØ AS	Distr. utv. tilskudd	288 571	21.04.22	T
Sømna	LIV-ASTRID WIK	Landbrukstilskudd	600 000	26.04.22	T
Rana	HELGELAND SERVERING AS	Oppstartstilskudd	700 000	26.04.22	T
Leirfjord	ESPEN KARLSEN AASEN	Landbrukstilskudd	500 000	27.04.22	T
Bø	TOM ANDRE HENRIKSEN	Landbrukstilskudd	500 000	03.05.22	T
Herøy	TORGEIR LENNING	Landbrukstilskudd	600 000	03.05.22	T
Vega	KENNETH LUDVIGSEN	Landbrukstilskudd	1 750 000	03.05.22	T
Vefsn	KRISTIAN HINES	Landbrukstilskudd	480 000	04.05.22	T
Øksnes	MYREMAR AS	Lavrisikolån	1 870 000	04.05.22	L
Bodø	MARIUS RÅNES	Lavrisikolån	1 000 000	04.05.22	L
Vefsn	SONDRE FRIDHEIM	Landbrukstilskudd	700 000	05.05.22	T
Øksnes	NILSEN & ANDREASSEN KYSTFISKE AS	Lavrisikolån	8 000 000	05.05.22	L
Øksnes	FORENINGEN COD CLUSTER	Klynger og nettverk	3 000 000	05.05.22	T
Øksnes	FORENINGEN COD CLUSTER	Klynger og nettverk	3 000 000	05.05.22	T
Bodø	NYE KJERRINGØY RORBUSENTER AS	Distr. utv. tilskudd	270 000	06.05.22	T
Meløy	EINAR JOHAN STEINVEI	Landbrukstilskudd	100 000	09.05.22	T
Vestvågøy	STEINAR HENRY SALOMONSEN	Landbrukstilskudd	530 000	09.05.22	T
Hemnes	WAVES OF NORTH AS	Risikolån + gar.	825 000	11.05.22	G
Vågan	MULTIGEN AKVA AS	Oppstartstilskudd	100 000	12.05.22	T
Sortland - Suortá	GLENN ERLEND HAGAN	Landbrukstilskudd	500 000	16.05.22	T
Narvik	TROND LILJEBAKK	Landbrukstilskudd	136 000	16.05.22	T
Narvik	TROND LILJEBAKK	Landbrukstilskudd	75 000	16.05.22	T
Vågan	LOFOTEN BLUE HARVEST AS	Innovasjonstilskudd	250 000	23.05.22	T
Vestvågøy	JACK ESPEN NÆRHEIM LINDGAARD	Landbrukstilskudd	525 000	23.05.22	T
Narvik	FRANK ARNTSEN	Landbrukstilskudd	1 100 000	23.05.22	T
Narvik	FRANK ARNTSEN	Lavrisikolån	1 900 000	23.05.22	L
Bodø	KUNNSKAPSPARKEN BODØ AS	Distr. utv. tilskudd	200 000	23.05.22	T
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	Klynger og nettverk	1 500 000	24.05.22	T
Rana	KUNNSKAPSPARKEN HELGELAND AS	Klynger og nettverk	1 500 000	24.05.22	T
Vågan	ENGELSKMANNBRYGGGA AS	Klynger og nettverk	1 500 000	24.05.22	T
Steigen	MARIE KRISTINE SKOGVOLD	Landbrukstilskudd	800 000	25.05.22	T
Rana	ANDREAS STORHOLM	Landbrukstilskudd	500 000	25.05.22	T
Steigen	ROTVOLLEN GÅRD, REGINE SCHRØDER	Landbrukstilskudd	445 000	27.05.22	T
Leirfjord	KENNETH ADOLFSEN	Landbrukstilskudd	600 000	31.05.22	T
Rana	STORMDAL ULL AS	Landbrukstilskudd	850 000	31.05.22	T
Rana	STORMDAL ULL AS	Landbrukstilskudd	45 000	31.05.22	T
Lurøy	OLAISEN BLUE AS	Oppstartstilskudd	300 000	10.06.22	T
Brønnøy	ØVER HONGSET DA	Landbrukstilskudd	320 000	10.06.22	T
Narvik	SPX AS	Oppstartstilskudd	100 000	10.06.22	T
Hattfjelldal	TOR SVERRE MJØLKARLID	Landbrukstilskudd	570 000	13.06.22	T
Moskenes	REINE HANDLERI AS	Klynger og nettverk	565 000	15.06.22	T
Beiarn	BEIARMAT AS	Klynger og nettverk	1 500 000	15.06.22	T
Vestvågøy	ODDBJØRN ANDERSEN	Landbrukstilskudd	384 000	17.06.22	T
Sømna	SIRI JACOBSEN BJØRNVIK	Landbrukstilskudd	890 000	17.06.22	T
Røst	RØST KYSTREDERI AS	Lavrisikolån	43 800 000	17.06.22	L
Øksnes	NORMAR SERVICE AS	Distr. utv. tilskudd	500 000	20.06.22	T
Vestvågøy	GODTHÅP AS	Distr. utv. tilskudd	1 000 000	21.06.22	T
			189 647 571		

Tidelinger Troms og Finnmark - 16. februar 2022 til 22. juni

Kommune	Selskap	Type	Innvilget beløp	Innvilget dato	Lån - tilskudd - garanti
Dyrøy	TRE EIENDOM AS	Risikolån + gar.	1 500 000	16.02.22	L
Tromsø	SIFT GROUP AS	Distr. utv. tilskudd	816 000	18.02.22	T
Deatnu - Tana	BRITT MARI ANDERSEN	Lavrisikolån	1 000 000	22.02.22	L
Senja	BOTNHAMN SJØ AS	Lavrisikolån	24 000 000	23.02.22	L
Tromsø	AMICOAT AS	Risikolån + gar.	3 000 000	23.02.22	G
Dyrøy	DYRØYMAT AS	Landbrukstilskudd	100 000	28.02.22	T
Karlsøy	DAHL CONSULTING	Landbrukstilskudd	800 000	28.02.22	T
Hammerfest	VISIT HAMMERFEST AS	Distr. utv. tilskudd	100 000	28.02.22	T
Lyngen	BROSE KYSTFISKE AS	Lavrisikolån	1 200 000	28.02.22	L
Lyngen	BROSE KYSTFISKE AS	Risikolån + gar.	300 000	28.02.22	L
Vadsø	RUSSELAKS AS	Distr. utv. tilskudd	280 000	01.03.22	T
Alta	MOHA FISK AS	Lavrisikolån	2 500 000	02.03.22	L
Lebesby	GSG AS	Distr. utv. tilskudd	350 000	02.03.22	T
Lebesby	KABELFISK AS	Lavrisikolån	810 000	03.03.22	L
Alta	TØRRFISKEN ANS	Oppstartstilskudd	95 000	04.03.22	T
Harstad - Hårsttåk	STIAN ANDREASSEN	Landbrukstilskudd	185 000	04.03.22	T
Alta	LARS LOSVAR	Lavrisikolån	6 000 000	04.03.22	L
Deatnu - Tana	LAILA KRISTIN HAGALID BERNTSEN	Landbrukstilskudd	36 000	07.03.22	T
Balsfjord	STIG OLSEN	Landbrukstilskudd	491 400	07.03.22	T
Balsfjord	STIG OLSEN	Lavrisikolån	1 000 000	07.03.22	L
Nordreisa -Råisa -Raisi	KARLSEN JR AS	Lavrisikolån	8 150 000	07.03.22	L
Balsfjord	STIG OLSEN	Landbrukstilskudd	139 000	07.03.22	T
Tromsø	TECHBEV AS	Distr. utv. tilskudd	120 000	07.03.22	T
Alta	SOLSLETTA GÅRD ANS	Landbrukstilskudd	140 000	09.03.22	T
Alta	SOLSLETTA GÅRD ANS	Lavrisikolån	260 000	09.03.22	L
Måsøy	S-MIKALSEN AS	Lavrisikolån	1 950 000	10.03.22	L
Alta	OLA LOSVAR	Landbrukstilskudd	1 103 000	16.03.22	T
Alta	OLA LOSVAR	Lavrisikolån	1 950 000	16.03.22	L
Kvæfjord	INGER-ANN BENDIKSEN	Lavrisikolån	1 530 000	16.03.22	L
Harstad - Hårsttåk	KUPA AS	Distr. utv. tilskudd	2 000 000	17.03.22	T
Vadsø	UTLEIEAPPEN AS	Risikolån + gar.	2 850 000	18.03.22	G
Kvæfjord	DALHEIM GÅRDSYSTEMER AS	Landbrukstilskudd	87 000	21.03.22	T
Kvæfjord	DALHEIM GÅRDSYSTEMER AS	Risikolån + gar.	143 000	21.03.22	L
Hammerfest	PRO BARENTS AS	Distr. utv. tilskudd	300 000	22.03.22	T
Harstad - Hårsttåk	DENTAAPPS AS	Innovasjonstilskudd	31 500	22.03.22	T
Vadsø	LUCKY DUCK V/ JOHNSEN	Lavrisikolån	6 000 000	22.03.22	L
Kvæfjord	KVÆFJORD MILJØJORD SA	Risikolån + gar.	2 250 000	23.03.22	L
Nordkapp	FINKENHAGEN KYSTFISKE AS	Lavrisikolån	2 180 000	23.03.22	L
Nordreisa -Råisa -Raisi	SLOTTET FISKEBÅTREDERI AS	Lavrisikolån	7 500 000	23.03.22	L
Harstad - Hårsttåk	EILERTSEN MELK DA	Landbrukstilskudd	120 000	24.03.22	T
Sor-Varanger	KRISTIN ANDERSEN	Landbrukstilskudd	1 040 000	24.03.22	T
Nordkapp	LEIF NORMANN HELØY	Lavrisikolån	4 000 000	24.03.22	L
Nordkapp	LEIF NORMANN HELØY	Risikolån + gar.	500 000	24.03.22	L
Porsanger - Porsångu - Porsanki	JOHN INGE HENRIKSEN	Landbrukstilskudd	182 000	29.03.22	T
Dyrøy	DYRØYMAT AS	Distr. utv. tilskudd	967 000	31.03.22	T
Nordreisa -Råisa -Raisi	VADDAS GÅRD ANS	Landbrukstilskudd	125 000	31.03.22	T
Tromsø	BRIM TECH AS	Innovasjonstilskudd	2 450 000	01.04.22	T
Nordreisa -Råisa -Raisi	NORDREISA KOMMUNE	Distr. utv. tilskudd	1 100 000	01.04.22	T
Tromsø	BRIM TECH AS	Oppstartstilskudd	250 000	01.04.22	T
Nordkapp	TOM-EGIL HANSEN	Lavrisikolån	4 200 000	01.04.22	L
Tromsø	NIBIO - NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI	Landbrukstilskudd	400 000	05.04.22	T
Målselv	KARL ARNE LYNGÅS	Landbrukstilskudd	3 115 000	06.04.22	T
Målselv	KARL ARNE LYNGÅS	Lavrisikolån	5 635 000	06.04.22	L
Balsfjord	ERO SVERRE DALHAUG	Landbrukstilskudd	3 641 000	06.04.22	T
Balsfjord	ERO SVERRE DALHAUG	Lavrisikolån	6 136 000	06.04.22	L
Alta	LARS LOSVAR	Landbrukstilskudd	57 500	06.04.22	T
Alta	LARS LOSVAR	Lavrisikolån	525 000	06.04.22	L
Alta	NORDNORSK REISELIV AS	Distr. utv. tilskudd	1 515 000	06.04.22	T
Nordkapp	NERGÅRD FJORDTRÅL AS	Lavrisikolån	1 000 000	06.04.22	L
Alta	LARS LOSVAR	Landbrukstilskudd	724 500	06.04.22	T
Guovdage-aidnu - Kautokeino	GÅMA AS	Oppstartstilskudd	100 000	07.04.22	T
Nordkapp	ENK THOMAS ALFON INGEBRIGTSEN	Lavrisikolån	1 700 000	07.04.22	L
Hammerfest	TEK3D AS	Oppstartstilskudd	100 000	08.04.22	T
Alta	JAN ERIK JOHNSEN	Landbrukstilskudd	805 000	21.04.22	T
Alta	JAN ERIK JOHNSEN	Risikolån og garantier	1 150 000	21.04.22	L
Balsfjord	KONGSLI ANNE-LISE	Landbrukstilskudd	150 000	22.04.22	T
Lyngen	BONDENS MARKED TROMS SA	Landbrukstilskudd	150 000	22.04.22	T
Karlsøy	BEKKEFISK AS	Lavrisikolån	1 500 000	22.04.22	L
Tromsø	FYRIN AS	Oppstartstilskudd	300 000	25.04.22	T
Alta	SAM BOOKING AS	Distr. utv. tilskudd	1 000 000	27.04.22	T
Tromsø	SAMISK TEKSTIL AS	Klynger og nettverk	100 000	27.04.22	T
Deatnu - Tana	TRINE LISE TROLI	Lavrisikolån	320 000	27.04.22	L

Nordreisa -Råisa -Raisi	STINE SÆTERBØ LUND	Landbrukstilskudd	7 000 000	28.04.22	T
Nordreisa -Råisa -Raisi	STINE SÆTERBØ LUND	Lavrisikolån	7 500 000	28.04.22	L
Nordreisa -Råisa -Raisi	STINE SÆTERBØ LUND	Risikolån + gar.	1 990 000	28.04.22	L
Nordkapp	PERLEPORTEN KULTURHUS AS	Distr. utv. tilskudd	50 000	28.04.22	T
Lebesby	MLP FISK 2 AS	Lavrisikolån	320 000	28.04.22	L
Harstad - Hårsttåk	MATFRA.NO AS	Risikolån + gar.	1 500 000	29.04.22	L
Salangen	TORBEN UTHAUG	Lavrisikolån	2 050 000	02.05.22	L
Tromsø	MAGNA NORDGÅRD-MELANDER	Lavrisikolån	5 675 000	03.05.22	L
Tromsø	MAGNA NORDGÅRD-MELANDER	Lavrisikolån	500 000	03.05.22	L
Alta	AARJA HEALTH AS	Risikolån + gar.	3 000 000	04.05.22	G
Alta	ODD MAGNE KRISTENSEN	Landbrukstilskudd	750 000	09.05.22	T
Alta	ODD MAGNE KRISTENSEN	Lavrisikolån	750 000	09.05.22	L
Tromsø	IN Finansieringsportefølje	Landbrukstilskudd	450 000	09.05.22	T
Lyngen	AURORA SPIRIT DISTILLERY AS	Distr. utv. tilskudd	720 000	10.05.22	T
Senja	MMT AS	Landbrukstilskudd	116 000	10.05.22	T
Senja	SEGLA BRYGGJE AS	Oppstartstilskudd	420 000	10.05.22	T
Lyngen	AURORA SPIRIT DISTILLERY AS	Distr. utv. tilskudd	165 000	10.05.22	T
Senja	MMT AS	Landbrukstilskudd	520 600	10.05.22	T
Harstad - Hårsttåk	KUPA AS	Oppstartstilskudd	500 000	11.05.22	T
Dyrøy	DYRØY KOMMUNE	Distr. utv. tilskudd	100 000	11.05.22	T
Tromsø	BRATTFJELL AS	Risikolån + gar.	1 100 000	11.05.22	L
Tromsø	TROMSØ BARNEFESTIVAL AS	Distr. utv. tilskudd	425 000	11.05.22	T
Karásjohka - Karasjok	MIN BOAZU AS	Landbrukstilskudd	400 000	12.05.22	T
Senja	VISIT SENJA REGION SA	Distr. utv. tilskudd	120 000	12.05.22	T
Nordreisa -Råisa -Raisi	GUNBJØRG NYGÅRD MELKIORSEN	Lavrisikolån	4 700 000	13.05.22	L
Alta	HORISONT HUSKY AS	Oppstartstilskudd	100 000	13.05.22	T
Tromsø	CHRISMA AS	Lavrisikolån	23 600 000	18.05.22	L
Hammerfest	NORDRE SØRØYA RORBUER AS	Risikolån + gar.	650 000	18.05.22	L
Deatnu - Tana	PER ANDREAS HOLM	Landbrukstilskudd	750 000	18.05.22	T
Deatnu - Tana	PER ANDREAS HOLM	Lavrisikolån	1 100 000	18.05.22	L
Troms og Finnmark	IN Arktis	Distr. utv. tilskudd	300 000	18.05.22	T
Senja	VÓNIN REFA AS	Distr. utv. tilskudd	830 000	24.05.22	T
Lebesby	UNICORNS AS	Lavrisikolån	3 000 000	27.05.22	L
Alta	ROGER JAKOBSEN LARSSON	Landbrukstilskudd	575 000	27.05.22	T
Alta	ROGER JAKOBSEN LARSSON	Lavrisikolån	930 000	27.05.22	L
Senja	PROBOTIC AS	Klynger og nettverk	100 000	30.05.22	T
Deatnu - Tana	DAVAS AS	Oppstartstilskudd	475 000	31.05.22	T
Berlevåg	KONGSFJORDBRUKET AS	Distr. utv. tilskudd	1 765 000	01.06.22	T
Sor-Varanger	HENRIKSEN SHIPPING SERVICE AS	Distr. utv. tilskudd	268 000	01.06.22	T
Ibestad	QNAPPEN AS	Risikolån + gar.	1 500 000	02.06.22	L
Lebesby	FRODE AS	Lavrisikolån	2 900 000	02.06.22	L
Tromsø	STIFTELSEN MIDNIGHT SUN MARATHON	Distr. utv. tilskudd	1 000 000	03.06.22	T
Tromsø	VINTERTROMS AS	Distr. utv. tilskudd	1 600 000	07.06.22	T
Tromsø	ARCTIC NORWAY CONVENTION BUREAU SA	Klynger og nettverk	442 000	07.06.22	T
Nordkapp	JSL HELØYGUTT AS	Lavrisikolån	5 000 000	08.06.22	L
Tromsø	HROGN AS	Distr. utv. tilskudd	185 000	10.06.22	T
Tromsø	TROMSØ ACCESSIBLE TOURS AS	Oppstartstilskudd	320 000	14.06.22	T
Vadsø	VARANGERTUNET AS	Distr. utv. tilskudd	635 000	15.06.22	T
Harstad - Hårsttåk	KUPA AS	Distr. utv. tilskudd	1 000 000	15.06.22	T
Vadsø	VARANGERTUNET AS	Risikolån + gar.	550 000	15.06.22	L
Tromsø	NORDNORSK FILMSENTER AS	Distr. utv. tilskudd	250 000	15.06.22	T
Tjeldsund	SVEIN ARNE SIMONSEN	Landbrukstilskudd	2 488 000	16.06.22	T
Tjeldsund	SVEIN ARNE SIMONSEN	Lavrisikolån	3 379 000	16.06.22	L
Tjeldsund	TROLLVIKA DRIFT AS	Innovasjonstilskudd	5 950 000	16.06.22	T
Karlsøy	BULL GÅRD DA	Landbrukstilskudd	770 000	16.06.22	T
Deatnu - Tana	VAMO AS	Lavrisikolån	7 500 000	16.06.22	L
Båtsfjord	2FISK AS	Lavrisikolån	3 500 000	16.06.22	L
Tromsø	MACK EN AS	Distr. utv. tilskudd	875 000	17.06.22	T
Båtsfjord	RON BERG	Lavrisikolån	1 150 000	20.06.22	L
Målselv	TERJE AUNE	Landbrukstilskudd	140 000	21.06.22	T
Nordreisa -Råisa -Raisi	LAILA AGERSBORG	Landbrukstilskudd	605 000	21.06.22	T
Målselv	TERJE AUNE	Lavrisikolån	150 000	21.06.22	L
Nordreisa -Råisa -Raisi	LAILA AGERSBORG	Lavrisikolån	680 000	21.06.22	L
			246 138 500		

Tidelinger Svalbard - 16. februar 2022 til 22. juni

Kommune	Selskap	Type	Innvilget beløp	Innvilget dato	Lån - tilskudd - garanti
Svalbard	ARCTIC ARENA AS	Oppstartstilskudd	100 000	07.04.22	T
			100 000		

Nordnorsk Kraft

Lokale energiverk med lokal verdiskaping, samt vannkraft – en miljøvennlig energikilde.

Internett • Digital TV

RK InfraNord
Vi gir deg mest!
Bestilling: www.infranord.no
Repvåg Kraftlag - alltid tilstede på 71° nord!
Tlf. 78 47 68 00 • post@rksa.no

BINDAL
KRAFTLAG

Telefon: 75 03 19 00
Telefax: 75 03 19 10
post@bindalkraftlag.no
www.bindalkraftlag.no

 NORDKYN KRAFTLAG

Tlf. 78 49 97 00
firmapost@nksa.no
www.nksa.no

Fastpris • Variabel pris • Spotpris

 meløy energi

Kystveien 4, 8150 Ørnes
Tlf. 75 72 01 90
www.meloyenergi.no

 Alta Kraftlag

Tlf.: 78 45 09 00 • Fax: 78 45 09 10
E-post: firmapost@altakraftlag.no • www.altakraftlag.no

 Finnmark Kraft

Telefon 982 14 837 • www.finnmarkkraft.no
E-post: post@finnmarkkraft.no

 LUOSTEJOK
KRAFTLAG
- Stel på oss!

Tlf. 78 46 06 00
e-post: firmapost@lkal.no
www.lkal.no

 Troms Kraft

www.tromskraft.no • Telefon 77 60 11 00

 TROLLFJORD

Tlf. 76 11 80 00 • www.trollfjord.no

 Dragefossen

Telefon: 75 68 19 50 • Osveien 6 • PB 20 • 8251 Rognan
www.dragefossen.no

Din lokale kraftleverandør!